

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YENİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

23 NUMARALI ve 1573-1574 TARİHLİ
MÜHİMME DEFTERİ/s. 221-281
(ÖZET- TRANSKRİPSİYON-DİZİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN **HAZIRLAYAN**
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül HÜSEYNLİKLİOĞLU **Tuğba OK**

ELAZIĞ-2018

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YENİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

**23 NUMARALI ve 1573-1574 TARİHLİ MÜHİMME DEFTERİ/
s.221-281 (ÖZET- TRANSKRİPSİYON-DİZİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül HÜSEYNLİKLİOĞLU

HAZIRLAYAN

Tuğba OK

Jürimiz, ... /... / 2018 tarihinde yapılan Tez savunma sınavı sonunda yüksek lisans tezini oy çokluğuyla / oy birliğiyle başarılı saymıştır.

Jüri Üyeleri:

1.
2.
3.

F.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun ... /... / 2018 tarih vesayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ömer Osman UMAR
Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü

ÖZET**Yüksek Lisans Tezi****23 Numaralı ve 1573-1574 Tarihli Mühimme Defteri/s. 221-281****(Özet- Transkripsiyon-Dizin)****Tuğba OK****Fırat Üniveristesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Tarih Ana Bilim Dalı****Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı****Elazığ- 2018, Sayfa: VI+156**

Divan-ı Hümayûn'da görüşülen meseleler, evrakın tekamülü için Divan'daki çeşitli kalemlere gönderilirdi. Bu meseleler önemlerine göre birinci ve ikinci dereceden meselelere ayrılırdı. Divan-ı Hümayûn'da görüşülüp karara bağlanan meselelere "mühim" kaydı konulurdu. Bu tür evrakların bir arada bulunduğu defterlere ise *mühimme defteri* denilmektedir.

Çok dikkat ve itina ile tutulan bu defterler daimi bir müracaat yeridir. Eski bir muamele yahut bir iş bahis mevzuu olduğu zaman bu defterlere bakılır, ona göre mütalaa, beyan veya muamele yapılırdı. Divan-ı Hümayun'da görüşülüp karara bağlanan ve padişahın tasdikinden geçen siyasi, idari, askeri, mali, örfi, şer'i, ictimai işler; şikayet ve davalar bu defterlere tarih sırasına göre kaydedilir, daha sonra bunları reisülküttab tarafından gözden geçirip son kontrolleri yapılır, gerekli olan emir ve fermanlar ilgili yerlere gönderilirdi. Çıkan bir ihtilafta eldeki belge ile merkezdeki suretin aynı olması gerekiyordu. Aksi takdirde merkezdeki kayıt esas alınmaktaydı

Bu geniş kapsamlı arşiv kaynağından 23 Numaralı Mühimme Defterinin, 221-281 sayfa aralığında bulunan 468-604. numaralı hükümlerin transkripsiyonu, özetleri ve değerlendirmesi tarafımızdan yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Mühimme, Eşkîya, İâşe, Kale.

ABSTRACT

Master's Thesis

**The Mühimme Book of Numbered 23 and 1573-1574 Dated/ p. 221-281
(Abstract-Transcription-Index)**

Tuğba OK

Firat University

Institute of Social Sciences

Department of History

Discipline of New Age History

Elazığ- 2018, Page: VI+156

The issues addressed in Divan-ı Hümayûn (Ottoman Supreme Court) were sent to the Supreme Court's various units for the evolution of the paper. These issues were separated from the first and the second by matters according to their importance. "Important" registrations were made to the issues discussed and decided in Ottoman Supreme Court. The books in which such papers are found together are called the Mühimme book.

These books, which are kept with great attention and care, are a permanent place of application. These books were taken care of when an old treatment or a business was the main issue, according to it, opinions, declarations or treatments were made. Complaints and lawsuits about political, administrative, military, financial, customary, shar'i (religious), social affairs which are discussed and reconciled in Ottoman Supreme Court and passed by the sultan; are recorded these books according to the order of the dates, then they are inspected by reisülküttab (head of clerks) and final checks are made, the required orders and edicts are sent to the related places. In case of dispute, the document on hand and the central copy of it had to be the same. Otherwise, the copy in the center was based on.

Transcriptions, summaries and evaluation from this extensive archive resource provisions 468-604, in pages 221-281 of the 23th Chief Book was made by us.

Key Words: Ottoman Empire, Mühimme, Bandit, Provision, Castle.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER	IV
ÖNSÖZ	V
KISALTMALAR	VI
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. 23 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİ'NİN TANITIMI VE TRANSKRİPSİYON METODU	6
---	----------

İKİNCİ BÖLÜM

2. HÜKÜM ÖZETLERİ.....	8
-------------------------------	----------

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. TRANSKRİPSİYON	30
DİZİN.....	114
KAYNAKÇA.....	123
EKLER	124
Ek 1. Orjinallik Raporu.....	124
Ek 2. Orijinal Metin.....	125
ÖZ GEÇMİŞ	156

ÖN SÖZ

Ülkemizi yönetenlerin ve yeni yetişmekte olan gençlerin yapacakları faaliyetlerin güçlü ve güvenilir olabilmesi için geçmişlerinde olan olayları çok iyi bilmeleri gerekmektedir. Devletlerin geçmişi ve gelecekleri arasında bir bağlantı vardır. Bu bağlantıyı ancak devletlerin hâfızası diyebileceğimiz arşivlerimiz vasıtasıyla sağlanabilir.

Türk devletlerinde, Uygurlar'dan başlayarak Anadolu Selçukluları'nda da devam eden sistemli bir arşiv tesis etme geleneği, Osmanlı Devleti'nde arşiv belgelerinin hazine gibi değerlendirilerek arşiv binası "*Hazine-i Evrâk*" olarak kabul görmesiyle zirveye ulaşmıştır.

Üzerinde çalıştığımız defter 1573-1574 yılına aittir. Defterin tarafımızca çalışılan kısmı ise 29 Aralık 1573 ile 10 Şubat 1574 tarihlerini kapsamaktadır.

Bu çalışma, defterin özet, transkripsiyon, tıpkıbasımı ve dizin kısımlarını içine alan 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde hüküm özetlerini içeren tablo, ikinci bölümde transkripsiyon, üçüncü bölümde ise tıpkıbasım yer almaktadır.

Çalışmanın İndeks (Dizin) kısmı orjinal belgenin sayfa numarasına göre hazırlanmıştır.

Çalışmamın her bir parçasında büyük emeği geçen büyük bir sabırla zamanını ve ilmini benden esirgemeyen hocam Dr.Öğr. Üyesi Ayşe Gül HÜSEYİNKLİOĞLU'ya yardımlarını gördüğüm arkadaşım, Hülya ÖZER'e, hayatım boyunca üzerimde sayısız emeği olan babam Seyfettin KAPUSUZ'a ve yine bu süreçte maddi manevi desteğini üzerimden esirgemeyen sevgili eşim Murat OK'a teşekkür ederim.

KISALTMALAR

- h.** : Hüküm
H. : Hicri
M. : Miladi
MD. : Mühimme Defteri
s. : Sayfa
vb. : ve benzeri

GİRİŞ

XVI. yüzyılın ortalarından XX. Yüzyılın ilk yıllarına ulaşan bir dönem içinde – küçük zaman bölümleri hariç- ortalama 350 yıllık zaman dilimi itibarıyla, hiçbir doğu ve batı devletlerinde bulunmayan kültür ve tarih zenginliğini ihtiva eden Mühimme Defterleri, Osmanlı arşivi defter serileri içinde şüphesiz önemli yer tutar. Ana kanallarını; devleti ilgilendiren siyasî, iktisadi, kültürel, sosyal ve harp tarihine dâir üst düzey kararlar teşkil eder¹.

Divân-ı hümayûn toplantılarında müzâkere edilen dahilî ve haricî meselelere ait siyasî, askerî, içtimaî ve iktisadî önemli kararların kaydedildiği defterlere “Mühimme Defterleri” adı verilmiştir. Osmanlı Arşivi’nde 961-1323 (1553-1905) tarihleri arasında tutulmuş 266 adet Mühimme Defteri bulunmaktadır².

Mühimme Defterleri, hükümlerin sâdir oldukları divânlar bakımından dört ayrı grupta değerlendirme mümkündür³.

- 1- Padişahın payitahtın bulunduğu sırada, Sadrâzam başkanlığındaki Divân toplantısından çıkan emirlerin kaydolunduğu Mühimme Defterleri,
- 2- Rikâb Mühimmesi: Sadrazamın sefer veya başka bir sebeple payitahttan ayrılırken yerine vekil olarak bıraktığı Rikâb kaymakamı veya Sadâret kaymakamı denilen görevli başkanlığında toplanan divânda alınan kararların yazıldığı defterler,
- 3- Ordu Mühimmesi: Ordu ile birlikte sefere çıkan sadrâzamın sefer sırasında akdettiği Divân toplantılarında alınan kararların yazıldığı defterler,
- 4- Kaymakamlık Mühimmesi: padişah ve sadrâzamın aynı anda Dersaadet’den ayrıldığı anda, devlet işlerini tedvîr etmek üzere tayin edilen Sadâret Kaymakamı’nın müstakil olarak akdettiği Divânlarda alınan önemli kararların yazıldığı defterler,

Mühimme defterleri içerdiği konular bakımından Osmanlı Devleti’nin merkez ve taşra teşkilatı ile ilgili bilgi vermektedir. Bu defterlerde merkezi idarenin taşradaki yansıması, müesseselerin işleyiş tarzı hakkında bilgiler içermektedir. Bununla birlikte

¹5 Numaralı Mühimme Defteri (973/1505-1566),(Hazırlayanlar: Hacı Osman Yıldırım,Vahdettin Atik, Murat Cebecioğlu, Uğurhan Demirbaş, Mustafa Karazeybek, Muhammed Safi, Mustafa Serin, Osman Uslu, Numan Yekeler, Zahit Yıldırım),Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yay.,Ankara 1994, s. IX.

²5 Numaralı Mühimme Defteri, s.IX.

³5 Numaralı Mühimme Defteri, s.IX.

ahali arasında cereyan eden hukuki mevzuat ve meselelerin halinde takip edilen yol ve usûl, tevcihler, aziller, tımar ve zeamet sistemleri, harp tarihine dair kilit noktalar, bir harbin seyri ve geri planı, lojistik, gayrimüslimler, sınır boylarındaki faaliyetler, beldelerin sosyal ve kültürel yapısı ve ilmî faaliyetler gibi birçok önemli konu hakkında bilgi sahibi olmak mümkündür⁴. Ayrıca bu defterler sayesinde Türkçe birçok coğrafî, idarî, askerî terim ile imparatorluğun muhtelif bölgelerinde kullanılan ayâr ve ölçülerin doğru anlamlarını tesbit etmemizde mümkün olabilmektedir⁵.

Mühimme defterlerinde, deftere kaydetmenin, yani teşcil işleminin; hükme bağlamanın bir ifadesi olmasıdır. Divândan verilen bir karar veya neticelenen bir dâva, ferman şeklinde hazırlanmadan evvel, tashih edilen müsveddesi ilgili defterine kayd olunmamışsa, bir hüküm ifade etmemektedir⁶

Bazı istisnalar dışında mühimme defterleri, kaleme alındıkları sadrazam ve reîsülküttâbın dönemini belirten bir başlıkla başlar. O defterin ihtiva ettiği hükümlerin tarihleri içinde bu makamlarda değişiklik olmuşsa tekrar yeni bir başlık atılmıştır. Reîsülküttâblık makamının Hariciye Nâzirliği'na dönüşmesinden sonra reîsülküttâb yerine Hariciye nâzırının ismi konulmaya başlanmıştır. Defterlerde ki hükümler divanda alınan kararların, padişah tarafından tasdikinden sonra ferman haline getirilmiş halleridir. Bu nedenle mühimme defterleri, ferman rükünlerini ihtiva eden belge suretleri olarak da düşünülebilir. Ancak fermanların asıllarında bulunan bazı rükünlerin burada özet bir şekilde ele alınarak, kısaltılmış halleri de görülebilir⁷.

Mühimme defterlerine dair en önemli hususlardan biri tarih ve yazıldığı döneme ait bilgilerdir. XVII. yüzyılın ortalarına kadar defterlerde tarih belirtilirken başlık şeklinde Arap alfabesine uygun olarak haftanın günü, ayın adı ve yılı olarak kaydedilmiştir. XVII. yüzyıl ortalarına doğru ise bazı hükümlerin altına da tarih atılmaya başlanmış, daha sonra başlıktaki tarih tamamen terkedilerek her hükmün altına ve ayın onar günlük devreleriyle

⁴ Kemal Erkan, *1734-1735 Osmanlı-İran Savaşı Mühimme Defteri (Ramazân 1146 – Zilhicce 1147)*, İstanbul 2011, s. XIV.

⁵ *12 Numaralı Mühimme Defteri (978-979/1570-1572)*, (Hacı Osman Yıldırım, Vahdettin Atik, Murat Cebecioğlu, Uğurhan Demirbaş, Mustafa Karazeybek, Muhammed Safi, Mustafa Serin, Osman Uslu, Numan Yekeler), Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Daire Başkanlığı Yay., Ankara, 1996, s. IX.

⁶ *5 Numaralı Mühimme Defteri (973/1505-1566)*, (Hazırlayanlar: Hacı Osman Yıldırım, Vahdettin Atik, Murat Cebecioğlu, Uğurhan Demirbaş, Mustafa Karazeybek, Muhammed Safi, Mustafa Serin, Osman Uslu, Numan Yekeler, Zahit Yıldırım), Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yay., Ankara 1994, s. X.

⁷ Mübahat S. Kütükoğlu, "Mühimme Defterleri", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, 2006, S..31s. 521-522

(evâil, avâsıt, evâhir) ay ve yıl olarak yazılmıştır. Nâdir olmakla beraber tam tarih atılmış bazı hükümlere de rastlanır⁸.

Tahrir mahallinde fermân asıllarıyla mühimme defterlerindeki sûretler arasında fark vardır. Asıllarında sol altta yer alan rükün mühimmelerde hükmün üst tarafında ve tarihin altında bulunur. Defterlerin tam bir kronolojik sıra takip etmesi gerekirken zaman zaman bunun bozulduğu görülmektedir; bu husus, aynı defter içinde önceki tarihin sonraki bir sayfada yer alması yanında aynı tarihleri ihtiva eden hükümlerin farklı defterlerde bulunması veya bir sonraki mühimmede öncekine göre daha eski tarihli hükümlerin yer alması şeklinde olur. Bu ise defterlerin cüz cüz yazılıp sonradan ciltlenmesi ve ciltlenme sırasında cüzlerin karıştırılmasından kaynaklanmıştır⁹.

Hüküm sûretlerinin defter şekline getirilişi önceleri divana bağlı olarak çalışan kâtipler tarafından yapılırdı. Divana bağlı yazı işlerinin teşkilatlandırılmasının ardından bir düzenleme yapılmış, mühimme defterlerinin kayıt ve düzenleme işleri Beylikçi Kalemi'ne devredilmiştir. Beylikçi Kalemi'nde mühimme defterlerine dair kayıtları tutanlara “*mühimme-nüvis*¹⁰” adı verilmiştir. Gizliliği olan hükümler Beylikçi tarafından kaleme alınır, güvenilir bir kâtime temize çektilirdi. Birden fazla yere gönderilecek fermanlar ise bir kâtip tarafından birkâç kâtime birden dikte edilirdi. 1796 yılında bu usulde değişiklik yapılmış ve *Mühimme Odası* kurularak hükümler burada yazılmıştır¹¹.

Mühimme defterlerinde hükümlerin üst ve yanlarında yer alan notlar sayesinde fermanların hazırlanış ve yazılışları hakkında bilgi edinilmektedir. Hükümlerin müsveddeleri konularına göre farklı görevliler tarafından kaleme alınmıştır. Müsveddeleri düzenleyenler arasında nişancı, reîsülküttâb veya kıdemli bir divan kâtibi gibi görevliler vardır. Kâtiplerden birinin müsveddeyi yazması halinde mutlaka reîsülküttâbın veya nişancının kontrolünden geçmesi gerekiyordu. Bazen bir şehzade veya yetkili bir idareci tarafından hazırlanmış müsveddeye göre de ferman yazıldığı görülmekteydi. Bazı hükümlerin üstünde müsveddenin kimin tarafından yazıldığı belirtildiği gibi az olmakla beraber ilgili hükmün bulunduğu sayfaya bu müsveddenin eklendiği de görülmektedir. Hüküm müsveddelerinin kontrolünden sonra temizinin yazıldığına sağ üst köşede işaret edilmiştir. Bazen bu konuda tafsilat verilerek kimin tarafından nasıl bir kâğıda yazıldığı da kaydedilmiştir. Kâğıdın nişanlı olduğuna işaret

⁸ M. Kütükoğlu, “Mühimme Defterleri”, s. 521-522.

⁹ M. Kütükoğlu, “Mühimme Defterleri”, s. 521-522.

¹⁰ *Numaralı Mühimme Defteri*, s.VIII.

¹¹ M. Kütükoğlu, “Mühimme Defterleri”, s.522.

edilmesi, tuğrasının fermanın yazılmasından sonra çekilmeyip önceden tuğra çekilmiş boş kâğıdın kullanıldığını göstermektedir¹².

Fermanların önemlerine göre bazılarında paşahın hatt-ı hümayunu bulunur. Bu husus da yine hükmün üzerinde “*bâ hatt-ı hümayun*” yazılarak işaret edilmiştir. Hükmün muhatabı olan şahsa gönderilmek üzere kime teslim edildiği de hükümlerin üst noktalarında sıkça görülür. Hüküm fermanın yazılmasına sebep olan arzı getiren şahsa veya gönderilecek şahsın kethüdasına teslim edilebildiği gibi divan çavuşlarından biriyle de gönderilebiliyordu. Çok az görülmekle birlikte bir hükmün ilk teslim edilen çavuştan alınıp muhtemelen aynı istikamete başka bir hükmü götürecektir olan şahsa teslim edildiği de oluyordu¹³. Hükümlerin yazıldığı emre muhatap olan makam, tek olabildiği gibi, birden fazla da olabilmektedir. Birden fazla makamı ilgilendiren emirlerde, hükümlerin hemen altında yer alan “*bir sûreti*” kaydından dağıtımın nerelere ve kimlere yapıldığını görmek mümkün olmaktadır¹⁴. Her birinin sağ üst tarafında “*yazıldı*” klişesi, sol üst tarafında tarih bulunmakta ve kiminle gönderildiği açıkça belirtilmektedir¹⁵.

Defterlerin bazılarında hükümlerin yanında görülen kâtip rumuzlarının kimlere ait olduğu defterin başındaki kayıtlardan anlaşılmaktadır. Bu kayıtlar haftanın hangi günlerinde hangi kâtiplerin nöbetçi olduğunu göstermek üzere yapılmıştır. Böylece hem defterlerde ki rumuzlar çözülmekte hem divan kâtiplerinin isimleri öğrenilmektedir. Bununla birlikte kâtiplerin nöbetleşe vazife gördükleri ortaya çıkmaktadır. İlk devir mühimmelerinde seyrek görülen fakat daha sonraki defterlerde sıkça rastlanan bir diğer husus da hükümlerin yanına hangi konuya dair olduklarının yazılmalarıdır. Bu husus, pratikte aranan hükmün kolayca bulunmasını sağlayacak bir uygulama olması bakımından önemlidir. Hükümler üzerindeki kayıtlar, gizliliği olan fermanların suretlerinin yazıldığı zaman değil sonradan mühimme defterlerine geçirildiğini göstermektedir¹⁶.

XVIII. yüzyılda Osmanlı bürokrasisi terimlerine “Mühimme-nüvîs”, yani mühim emirleri yazan kâtipler zümresi diye bir yenisi daha eklenmiştir. Bunlar, Divân-ı Hümayun’un “mühim” olarak vasıflandırdığı konuları kaleme almakla görevlendirildikleri için diğer kâtiplerden daha imtiyazlı, güzel yazı yazan, güvenilir ve

¹² M. Kütükoğlu, “Mühimme Defterleri”, s.522.

¹³ M. Kütükoğlu, “Mühimme Defterleri”, s.522.

¹⁴ *12 Numaralı Mühimme Defteri*, s.XI.

¹⁵ M. Kütükoğlu, “Mühimme Defterleri”, s.522.

¹⁶ M. Kütükoğlu, “Mühimme Defterleri”, s.522-523.

görevine bağılı kiselerden oluşuyordu. Mühimme-nüvîsler başka yazıları yazmakla meşgul olmayıp, ancak mühim konuları yazmakla görevlendirilirlerdi.¹⁷

Mühimme defterleri, Osmanlı Devleti'nin en yüksek idarî ve adlî organı olan Divan-ı Hümayun'da tutulması, askeri, idari ve sosyal alanlarda tutulan defterler olmaları ve özellikle XVI-XVIII. asırlarda en önemli kaynak, belge niteliğindedir. Bu nedenle Osmanlı tarihi üzerine yapılan ve bundan sonra yapılacak olan çalışmalarda birinci derecede kaynak olma özelliğini koruyacaktır. Mühimme defterlerine dair ve bu defterlere dayanarak hazırlanan pek çok araştırma mevcuttur¹⁸.

¹⁷5 Numaralı Mühimme Defteri, s.VIII-IX.

¹⁸ M. Kütükoğlu, "Mühimme Defterleri", s.522-523.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. 23 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİ'NİN TANITIMI VE TRANSKRİPSİYON METODU

İncelememize esas olan defter 23 Numaralı Mühimme Defteri'dir. Defter divanî hatla yazılmış olup toplam 352 sayfadır. Son iki sayfa hariç boş veya tahrip olmuş sayfa yoktur. Defterdeki toplam hüküm sayısı 784'tür. Defterdeki ilk Divan-ı Hümayun oturum tarihi 18 Eylül 1573 (21 Cemaziye'l-evvel 981) , son oturum tarihi ise 8 Mart 1574 (15 Zilka'de 981)' tür.

Defterin tarafımızca çalışılan kısmı 221-281. sayfa aralığıdır. Transkripsiyonu yapılan bu kısmın ilk oturum tarihi 29 Aralık 1573 (5 Ramazânü'l-Mübârek sene 981) son oturum tarihi ise 10 Şubat 1574 (18 Şevvâlü'l Mükerrerem 981)' dir. Bu sayfa ve tarih aralığındaki toplam hüküm sayısı ise 174'tür.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü tarafından transkripsiyonu yapıp yayına hazırlanan mühimme defterlerindeki metoda büyük oranda uyulmuştur.

Önce Başbakanlık Arşivi'nden 23 Numaralı Mühimme Defteri'nin dijital nüshası temin edilmiş ve transkripsiyonu yapılmıştır. Defterin transkripsiyonu yapıldıktan sonra daha önce yapılan benzer çalışmalardan da istifade edilerek belgelerin özetleri çıkarılmıştır. Tezden istifade edecek araştırmacıların ilgili defterden istifadesini rahatlıkla sağlamak için orijinal metne göre yer, şahıs, kavim, aşiret, cemaat, boy ve oymak adları ile teşkilat ve müesseseleri ihtiva eden bir dizin yapılmıştır.

İncelediğimiz defterde yer alan hükümler diğer mühimme defterlerinde olduğu gibi muhatap makamlara gönderilen fermân, nâme ve beratların kopyalarıdır. Dolayısıyla bu hükümler benzerlerinin tam metnini kapsamamakta, elkâb ve öteki formalite kısımları terkedilerek ya da kısaltılarak asıl konuyu ihtiva etmektedir¹⁹.

Mühimme Defterinde genellikle hitâb edilen kişinin rütbe ve mevkiye göre ayrı ayrı formüller geliştirilmiştir. “**Karaman beğlerbeğine hüküm ki:**²⁰, “**Hersek begine**

¹⁹ Şuayp İzgi, *986 (1578) Tarihli 32 Numaralı Mühimme Defteri [s. 201- 400] Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, İstanbul, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006, s. XXIII.

²⁰ BOA, MD 23, s.250, h.520.

Foça ve Prepolye kâdılarına hüküm ki:²¹ gibi hitâb edilenin rütbe ve mevki‘ veya ismiyle doğrudan konuya girilmiştir.

Hükme konu olacak mesele açıklandıktan sonra “Buyurdum ki:” den sonra bir iki kelime boşluk bırakılarak “hüküm-i şerîfim ile vardukda” ya da “vusûl buldukda” denilerek devam edilmektedir. Bunun sebebi, sûret yazılırken fermânı götürecekt kişinin henüz belli olmamış olmasıdır. Hüküm temize çekilip fermân haline getirildikten sonra hükümü getirecek kişi belirlenip fermânda isminin yazıldığı anlaşılmaktadır²².

XVI. yüzyıla ait hükümlerin genelinde gideceği yere ulaştırılmak üzere kime ve hangi tarihte verildiğine işaret olunmuştur. “Bir Sureti Niğbolu beğine”²³. Çıkan hüküm birden fazla yöneticiyi ilgilendirdiği anlarda, “Bir sûreti” kaydıyla dağıtım yapıldığını görmek mümkündür. Defterde bazı hükümlerin altlarında o hükmün sûretlerinin nerelere yazıldığını gösteren kayıtlar bulunmaktadır. Örneğin, Tuna yalısında vaki^c olan kadılara hüküm ki:²⁴ altındaki hüküm, “Bu dahiBoğdan voyvodasına hüküm ki:”²⁵ diye başlamıştır.

Defterdeki kayıtların dikkatlice ve mümkün olan en az hata ile okunmasına gayret gösterilmiştir Okuma sırasında birçok arşiv kaynağı, sözlükler ve tetkik eserlerden faydalanılmış ancak yine de okumakta zorlandığımız yerlerde (...) ve okuduğumuz lakin doğruluğundan emin olmadığımız yer ve şahıs isimleri ile bazı kavramların yanına ise (?) işareti konulmuştur.

Kelimelerde bulunan ayın harfleri “°” hemzeler ise “‘” işareti ile gösterilmiştir. Cümlede üzeri çizili kelimeler dikkate alınmamış, kâtipler tarafından yanlışlıkla iki kez yazılmış kelimeler ise transkripsiyonda da iki kere yazılmıştır

Belgenin orijinalini ekler kısmına koyularak yanlış veya farklı okumalar için kolaylık sağlamak hedeflenmiştir.

²¹ BOA, MD 23, s. 257, h.537.

²² Ş. İzgi, 986 (1578) Tarihli 32 Numaralı Mühimme Defteri, s. XXVI.

²³ BOA, MD 23, s.243, h.517.

²⁴ BOA, MD 23, s.81, h.164.

²⁵ BOA, MD 23, s.81, h.165.

İKİNCİ BÖLÜM

2. HÜKÜM ÖZETLERİ

SAYFA	HÜKÜM NO	HİCRİ TARİHİ	MİLADİ TARİHİ	KİME GÖNDERİLDİĞİ	ÖZET
221	468	5-09-981	29-12-1573	Lala'ya ve Manisa ve Sart kâdılarına	Kule kazasının Akçaovacık köyünden olan Danişment çiftlik piyadelerinden Gümülcine'de yaşayan Mehmet, Mustafa ve Süleyman isimindeki piyadelerin ve Sart kazasının Yayalar köyündeki yamakların eskiden de piyade olduklarını Sultan İmaretine gitmediklerinden dolayı görevlerine gitmelerine dair
221	469	5-09-981	29-12-1573	İlbasan, Avlonya beğlerine, Avlonya ve Draç kâdılarına hüküm ki:	Nevhisar kalesi erleri, azaplarının maaşları Avlonya ve İlbasan mukataaları hububat mahsulünden vererek altı aylık ulufeleri ile bedel alacakları zahirelerin gemilerle nakl olunmasına dair.
222	470	5-09-981	29-12-1573	Hırsova kâdısına	Voyvoda ve ehli örf taifesinin halkdan fazla öşür almasına göz yuman Kındık naibinin bu durumu önlemesine dair.
222	471	5-09-981	29-12-1573	Haleb beğlerbeğine	Şeyzer kadısı Mevlânâ Mehmed kazasında dağ eteğinde Kilyon(?) taifesinden Hartakal(?) ve Beylübevkon(?), Reşi(?), Kakır(?), Meşirefe(?), Laton(?), Cubin(?) köylerinin

					ahalisi harami, yolkesen olduklarını ve sipahi İbrahim'in evini basarak kendisini, annesini, kız kardeşlerini, iki uşağını öldürenlerin bunlar olduklarından dolayı kötülükleri sabit olanların ortadan kaldırılmalarına dair
223	472	5-09-981	29-12-1573	Erdel voyvodasına	Geçen yıllarda olduğu gibi bu sene de donanma için bir miktar kendir göndermesine dair
223	473	5-09-981	29-12-1573	Rumili yalılarında vâki' olan Eğriboz, Mora, İnebahtı, Avlonya, Karlili ve Selanik sancakbeğlerine, kadılarına	Venedik'ten ticaret için gelen gemilerin yelken ve dümenleri alınıp ticaretlerinin yasaklanmadığından dolayı ticaretlerine izin verilmesine ve ancak yasak edilmiş mal ve yiyeceklerin verilmemesine dair
224	474	5-09-981	29-12-1573	Mora begine	Mora'da kaleler inşaatı ile meşgul olan halkın devam eden kıtlıktan dolayı olduğundan kürekçi vermekden muaf tutulduklarına dair
224	475			Yanya kâdısına ve dergâh-ı muallâm çavuşlarından Zâkir Mustafa'ya	Garlu(?) hasları emini olan Hasan'ın iltizamında olan hasların birkaç sene öşrünü aynen almayarak sonra keyfine göre para toplaması ve bu durum sebebiyle halkın köylerinden kaçmaya başladıklarından dolayı ahalinin himayesine dair
225	476	5-09-981	29-12-1573	Mora beğine	Kale'de olan usta ve tüccar taifesi için yiyecek ve içecek ihtiyacı olduğundan dolayı bu

					ihtiyacın Ağrıboz beğliğinden üç gemi buğday ve iki gemi arpa karşılanarak gönderilmesine dair.
225	477	5-09-981	29-12-1573	Ağrıboz beyine	Mora'da kale inşasında çalışan usta ve amele için karşılanacak beş gemi buğday ve arpa satılmasına izin verildiğine dair
225	478	5-09-981	29-12-1573	Boğdan voyvodası Yuvan'a	Donanma'nın ihtiyacı için kendir ve donyağı gönderilmesi hakkında
226	479	5-09-981	29-12-1573	Yenibazar kâdısına	Hersek Beyi Hüseyin ve adamlarından halkın sikayetçi olarak bunların köylerden parasız yiyecek, yem, tavuk, kuzu topladıklarını ve halkdan para alamayınca halka yardım etmeyerek sınırlara götürülen zahire, hayvanları kafire verdiklerinin araştırma neticesi bildirilmesine dair.
227	480	5-09-981	29-12-1573	Haleb defterdârına	İlkbaharda yapılacak harb için donanmanın hareketine dair.
227	481	5-09-981	29-12-1573	Tortum muharririne	Zeynaver(?) köyü mutasarrıfı olan sipahileri tarafından Ahrin(?) köyü mezrasının kendi sınırları içerisinde olduğunun isbat edildiğine dair
227	482	5-09-981	29-12-1573	Mısır beylerbeğisine ve defterdârına	Donanmanın harp için hareket ederek İskenderiye donanması ile bu yıl çıkacağına dair
228	483	5-09-981	29-12-1573	Anadolu beylerbeğisine	Beylerbeyliği emrinde çingene ve gurbet taifesinin yazılacak defterleriyle beraber nevruzdan önce tersaneye gönderilmelerine dair

228	484	5-09-981	29-12-1573	Anadolu beylerbeyisine	Tekalif-i Örfiyeden muaf olmak üzere tersaneye yazılan gurbet taifesiyle beraber çingene grubunun da kürekçi olarak yazılacağına dair
229	485	5-09-981	29-12-1573	Diyarbakir beylerbeyisine	Diyarbakır'a bağlı kalelerden geçen sene donanmaya malzeme geldiğini ve bunun dışında her kaleden yine tüfenk gönderilmesine dair
230	486	5-09-981	29-12-1573	Niğbolu beğine Tırnovâ ve Zıştovi ve Hoyaliçe kâdılarına	Hoyaliçe kazasına tabi Gatin(?) köyü halkının İbrahim Çavuş'un kendilerine yaptığı kötülükten şikayet ederek görevinden alınmasına dair
230	487	5-09-981	29-12-1573	Çingân ve gurbet tahririne me'mûr olan Za'im Hüseyin'e	Maraş, Karaman ve İç-il'deki çingene ve gurbet taifesi ile beraber azatlı kulların da kürekçi yazılmasına dair
231	488	5-09-981	29-12-1573	Çingâne muharriri Mustafa'ya	İstanbul ve Keşan kazasından kürekçi yazılan ve toplanan çingenelerin adedi iki bin dörtyüz onbeş neferi bulduğuna, içlerinden bazılarının çeribaşı ve bayrakdar olarak görevlendirildiğine ve on nefere bir kefil gösterildiğine dair.
231	489	5-09-981	29-12-1573	Mendehorya kâdisına	Kaplan Ahmet ve hizmetkarlarının halka kötü davrandıklarını ve yatsı namazını dahi kılınmasına izin vermediklerinden dolayı yakalanarak mahkemeye sevklerine dair

232	490	11-09-981	4-01-1574	Diyarbakir beylerbeğine Mardin kâdisına	Gazze arabanın vergilerini Zaim Ali'ye verdiklerini, bu vergilerin tekrar istenmesinin yanlış olduğunu ve bu vergilerin Zaim Ali'ye verdikleri mahkemece tesbit edilirse Ali'nin varislerinden bedellerinin alınmasına dair.
232	491	11-09-981	4-01-1574	Erzurum beğlerbeğine	Donanma'ya bir sene önce Bayburt ve Kemah kalelerinden gelen hisar erleri ve azap taifesinin görevlerinde bırakılarak Erzurum kalesinin nefer ve azaplarından bir kısmının gönderilmeleri hakkında
232	492	11-09-981	4-01-1574	İzmir kâdisına	İzmir ve civarı iskelerinden hıristiyan gemilerine mal verildiğini ve bir daha mal verilmemesi hakkında
232	493/2	11-09-981	4-01-1574	Tire kadısına	Donanma için sipariş olunan kendir ve urganların suratle gönderilmesine dair
232	493/2	11-09-981	4-01-1574	Tarhanyat kadısına	Donanma için bez gönderilmesine dair
234	494	11-09-981	4-01-1574	Sakız beğine	Donanma için Tire kazasından kendir ve urgan, Tarhaniyyat kazasından ise bez temin edilerek İstanbul'a gemi ile gönderilmesine dair
234	495	11-09-981	4-01-1574	Batum beğine ve Gönnye kadısına	Hassa dilsizlerinden Arar'ın gemisi ile ticaret yapmak istediğini ve bu isteğe engel olunmamasına dair
234	496	11-09-981	4-01-1574	Budun beğlerbeğine	İzvornik'de güherçile madeni olup olmadığının araştırılmasına dair
235	497	11-09-981	4-01-1574	Haleb defterdârı Mehmed Çelebi'ye	Üzeyir haslarından Karagoğa ve İğtiyas(?) şehirlerinin tarım

					yapılacak yerlerinin Payas Kalesi etrafında olduğunu, buranın bataklık ve sazlıklardan oluştuğunu ve bunların kurutularak tarıma açılmasına dair
235	498	11-09-981	4-01-1574	Adana beğine	Kıbrıs adasında yiyecek ve içecek ihtiyaçlarının Adana'dan karşılanmasına dair
235	499	11-09-981	4-01-1574	Kıbrıs beğlerbegine	Anadolu tarafı sahillerinde Kıbrıs adası için yiyecek ve içecek karşılanmasına engel olunmamasına dair
236	500	11-09-981	4-01-1574	Budun beğlerbegisine	Sigetvar Kalesinin duvarı inşasında (kireç, kiremit ve taş işlerinde) çalıştırılmak üzere Semendire sancağından altmış, Alacahisar'dan yüzelli ve Yenipazar'dan yüz işçi gönderileceğine dair
236	501	11-09-981	4-01-1574	Semendire beğine	Sigetvar Kalesinin inşaatı için altmış kiremit ustası gönderilmesine dair
236	502	11-09-981	4-01-1574	Çeşme kadısına	Kaza'da tabbağların kullandıkları palamut'un yetmediğini ve kafir gemilerin gizliden vererek sıkıntı oluşturduğuna dair
237	503	11-09-981	4-01-1574	İskenderiyye beğine ve Podgoriçe kâdisına	Bir kan davasından dolayı sipahi Hasan adamları ile Azude(?) köyü basarak kızları kaçırdığı, davalarını öldürerek arabaya koyduğunu ve korkularından halkın köylerinden çıkmaz

					olduklarının araştırılmasına dair
237	504	11-09-981	4-01-1574	Kıbrıs beğlerbeğisine, kâdısına ve defterdârına	Kıbrıs'a dönerek eski evlerini isteyen gayr-i müslümlerin malları satılmış ise geri verilmesine dair
237	505	11-09-981	4-01-1574	Kıbrıs beğlerbeğisine ve defterdârına	Cezire'de vaki bazı mukataalar gönüllü, gurbet taifesi ve yahudilere verilerek halka kötü davrandıklarından dolayı bunlara mukatsa verilmemesine dair
238	506	11-09-981	4-01-1574	Şam beğlerbeğisine ve kâdısına	Şam beğlerbeğisi mektub göndererek Şam'da olan ashâb-ı haramın vakıflarının haremeyn-i şerifeyn fakirlerine bıraktığını ve bazı kimselerin gelerek bu vakıfları kendi mallarımış gibi kullandıklarını ve bu vakıfların defterlerinin belirlenmesine dair
238	507	11-09-981	4-01-1574	Gelibolu kâdısına	Gelibolu mahkemesinde hırsız kuyumcu İbrahim'i zorla kaçıran Hüsamzade Hatip Mehmet, Müezzın Kaya ve arkadaşlarının yakalanarak İstanbul'a sevk olunmaları hakkında
239	508	11-09-981	4-01-1574	Karaman beğlerbeğine ve Karaman vilayetinde vâki' olan kâdırlara	Karaman kazalarından acemi oğlanları devşirilirken aileleri tarafından kaçırıldığı ve bu iş için vazifeli olanların emre önem vermediğine dair
239	509	11-09-981	4-01-1574	Diyarbakır beğlerbeğisine	Dulkadiye'den devşirilen acemi oğlanlarının İstanbul'a getirilirken Palu beyi Hüseyin ile adamları tarafından kaçırılması ve acemi oğlanlarının bulunmasına dair

239	510	11-09-981	4-01-1574	İçil beğine	Mamuriye kalesinde Ak limanda yapılan Yenice kalesine askeri ihtiyaçlarının gönderilmesine dair
240	511	11-09-981	4-01-1574	Ohri beğine	Ohri'de İşim(?) nehrinin denize karıştığı yerde yeni yapılan kale civarında asilerin bulunduğu ve bu asilere karşı Draç Kalesinden ve diğer kalelerden üçyüz askerin gönderilmesine dair
240	512	11-09-981	4-01-1574	Anadolu ve Karaman kâdılarına	Hamitbeyi kethüdası Hamza tarafından tutularak İstanbul'a getirilen ve Yalvaç kazasındaki harami Şemşettin'in yoldaşı olan Üveys'in sorgulandığı ve Yenişehir kazasındaki Nişancı oğlu Ali'nin tutulup sevk edilmesine dair
240	513	11-09-981	4-01-1574	Akdağ kâdısına Hüseyin Çavuş'a	Kayseri halkının Kıbrıs' sürgün edilme kararının alındığını ve bu sürgün kararının affedilmeyeceğine dair.
241	514	11-09-981	4-01-1574	Mısır beğlerbegine ve defterdârına	Yemen'de bulunan beyler, askerler ve v.b. görevlilerin ihracatda yılda üçyüz seksen iki bin altı yüz on üç altın gerektiğini ve bu durumun vezirim Sinan Paşa tarafından deftere yazılarak İstanbul'a gönderilmesine dair
241	515	11-09-981	4-01-1574	Anadolu beğlerbeğisine	Donanma-yı hümayun için beğlerbeğine kazalardan ve kalelerden gönderilen ferman ile hisar erleri ve kürekçilere gönderilen ahkâm-ı şerife dair

242	516	22-09-981	15-01-1574	Rumili beğlerbeğine	Yapılacak olan seferde alay beğleri, züemâ, çeribaşları, erbâb-ı tımarın cebe, cevşen, cebelüleri, yat, yarakları ile hazır olunmasını ve beylere emir yazıldığına dair.
243	517	22-09-981	15-01-1574	Vize begine hüküm	Kafire karşı cihat düşüncesinin bulunduğu ve sancağa bağlı olan alaybeği, züemâ, çeri bâşı, erbâb-ı tımar ile kânûnnâme-i hümâyûnum gereğince cebe, cevşen, cebelü, yat ve yaraklarınızla hazır olunmasına dair
244	518	22-09-981	15-01-1574	Tırhala begine	Donanma-yı hümayun ile deryaya sefere çıkılması karar alındığından ötürü hazırlıkların tamamlanmasına dair
248	519	22-09-981	15-01-1574	Ayıntab begine	Ayıntap(Gaziantep) kalesinde bulunan onbeş nefer hisareri'inin tüfenk ve v.s. düşman yarağıyla hazır olarak deryaya gönderilen donanma-yı hümayuna dahil olmasına dair
250	520	22-09-981	15-01-1574	Karaman beğlerbeğine	Karaman'da bulunan beylerin deryaya ve kara seferine görevlendirildiğini ve sancağa bağlı olan alaybeği, züema ve erbab-ı tımarın hazır olmasına dair
251	521	22-09-981	15-01-1574	Rumili'nin sağ kolunda vâki' olan kâdırlara	Ferman ile kürekçi'nin acele ile gönderilmesini ve ilkbahardan sonra İstanbul'a gelmesine dair
251	522	22-09-981	15-01-1574	Cebele beğine	Baharda donanma-yı hümayunun sefere çıkacağından dolayı Cebele

					vilayetinde her on beş haneden bir okçu gönderilmesinin ve bunun Trablus İskelesinde nevruzdan sonra hazır olmasına dair
251	523	22-09-981	15-01-1574	Kilis Beği Canbolad beğе	Canbolat Beğе gönderilen her on beş haneden bir cenkci'nin tüfenkle gelmesini ve eğer bu mümkün değilse oku ve yayı olan oğullarından bir serdar acele gönderilmesine dair.
251	524	22-09-981	15-01-1574	Şumnu kâdisına	Şumnu kazâsındaki Kavak köyünde derbend olduğunu ve kazanın halkı defterde derbenciler olarak kayıtlı olduğunu, dağınık olan derbencilerin toplanmasına dair
252	525	22-09-981	15-01-1574	Selanik beğine ve kâdisına	Halkın huzurunu bozanlara karşı yardıma gönderilen Yeni Çavuş2a yardım edilmesine dair.
252	526	22-09-981	15-01-1574	Muradiye müderrisine	Sultan Yıldırım vakfının kontrol edilerek vakfa ait bütün kayıtların ve sicillerin kopyaları çıkarılarak Bursa mahkemesine teslim edilmesine dair
252	527	22-09-981	15-01-1574	Tameşvar beğlerbeğisine	Erdel Beğlerinden Yeniş'in isyân eden Nemçe tâifesi ile ittifâk yaparak Nemçe vilâyetinde bir kale alması, Kafaraş(?) Kalesini kuşatması ve buna karşı önlem alınmasına dair

253	528	22-09-981	15-01-1574	İzmir kâdısına	İzmir’de birini katlederek tutuklanan ve İstanbul’da zindan’da iken kaçan Hasan Hoca’nın bulunarak İstanbul’a gönderilmesine dair
253	529	22-09-981	15-01-1574	İskenderiye beğine ve İpek kâdısına	İstanbul çavuşlarından Lütfü Çavuş’un zeametine dahil Ülgün beldesindeki Biriç köyünü basarak yağma eden doksantüç reayayı esir alan azaplar ağası Ahmet’in suçu isbat edilirse mahkemeye verilip idam edilmesine dair
253	530	22-09-981	15-01-1574	Varna kâdısına	Noyluk(?) köyü halkının güherçileciyiz diye iki yıl mahsul vermediklerini ve bu durumun yerinde araştırılması hakkında
254	531	22-09-981	15-01-1574	Mısır beğlerbeğisine ve defterdârına	Sinan Paşa zamanında Yemen mulkatalarından temin olunan Yemen’in ümera saliyanelerindeki asker maaşlarının Mısır’dan altın olarak Yemen beylerbeyisi Behram beye gönderilmesi hakkında
255	532	22-09-981	15-01-1574	Yemen beğlerbeğisine	Asker maaşları için Mısır’dan ellibin filori gönderilmesi ve lüzumu halinde asker gönderilmesi hakkında
255	533	22-09-981	15-01-1574	Limnos kâdısına	Pallu Kasrı dizdârı Cafer ve muhafızları bundan önce üç kafir gemisi tarafından kale yağmalanmış ve kale’de yaşayan zimmilerin düşman gemilerine erzak verdiklerinden dolayı idamlarına dair

255	534	22-09-981	15-01-1574	Bolu beyine	Bazı suçluların cezalandırılmaları hakkında emir gönderildiği halde infazlarına dair henüz gönderilmeyen sicillerinin gönderilmesi hakkında
256	535	22-09-981	15-01-1574	Tırhala beğine	Tırhala beyi seferde iken bazı eşkiyaların kasaba ve köylerde adam öldürdüklerini, mal yağmaladıklarını ve bu eşkiyaların tutularak hükümleri verilerek kürek cezası verilmesine dair
256	536	22-09-981	15-01-1574	Hasköy ve Birgos kâdılarına	Menzil beygiri işlerinde zaafı görülen Babaeski kadısının hali araştırılması hakkında
257	537	22-09-981	15-01-1574	Hersek begine, Foça ve Prepolye kâdılarına	Eğresi(?) kalesinde parası verilerek esaretten kurtarılan Ali voyvodanın ödeyeceğini vaat ettiği parayı vermediği gibi ortadan kaybolduğunu ve Ali'nin yakalanarak İstanbul'a gönderilmesi hakkında
257	538	22-09-981	15-01-1574	Diyarbakir beğlerbeğine	Ölen Ali Çavuş'un Atak beği Hasan ile çavuşbaşı Mustafa ve bir, iki nefer çavuştan alacağı beşyüz filoriye dair
258	539	22-09-981	15-01-1574	İskenderiye beğine	Podgoriçe'ye tabi Kilimnete(?) köyü halkı Boytaş serdarları ile beraber ve diğer bazı köylerde isyan etmiş olduklarından dolayı hazırlanacak büyük kuvvetlerle hadlerinin bildirilmelerine dair
258	540	22-09-981	15-01-1574	Hersek beğine	İskenderiye sancağında isyan eden köy halkının cezalandırılmasına dair

259	541	22-09-981	15-01-1574	Van beğlerbeğisine	Yukarı tarafa bağlı kişinin bildirdiğine göre haberin meydana geldiğine ve daima tetikte olunmasına dair
259	542	22-09-981	15-01-1574	Bahaddin Beğ'e	Bahaeddin bey ve oğlunun halka kötü davrandıklarını ve İstanbul'un halka karşı yapılan davranışı kabul etmediğine dair
259	543	22-09-981	15-01-1574	Selanik beğine	Selanik sancağında Sarı keşiş mezrasından idare edilen bir tımarın bir hissesi Selanik'de iki kaledeki ok yaylarını tamir etmek şartıyla verildiği hakkında
259	544	22-09-981	15-01-1574	Mi'mâra	Samoko'dan alınan makaraların Edirne'de padişahın yaptırdığına dair
260	545	22-09-981	15-01-1574	Bafra kadısına	Sipahi dedenin evini basarak ateşe veren softaların tutulmasına dair
260	546	22-09-981	15-01-1574	Samsad beğine	İlkbahar'da sefer için donanma hareket edeceğinden dolayı Samsad beğinden ve aşiret adamlarından üçyüz askerin hazır olmasına dair
261	547	22-09-981	15-01-1574	Diyarbakir defterdârına	İstanbul'a gönderilecek hazinenin Mustafa Çavuş ile İstanbul'a süratle yollanmasına dair
261	548	22-09-981	15-01-1574	İmirza Çavuş'a	Gurbet taifesinin kaydedilmesini ve kaydedilenlerin gönderilmesinde gayret gösterilmesine dair
261	549	22-09-981	15-01-1574	Malatya sancakbeyine	Sancağı dahilinde yazılan kürekçilerin acele gönderilmelerine dair

261	550	22-09-981	15-01-1574	Avlonya kapûdânı Kara Hasan'a	Maton Kalesi'nden Kotron tarafına gidilerek düşman donanmasının Tunus'a gittiğine ve Mesina taraflarına ulaşarak öğrenilecek haberlerin ulaştırılmasına dair
262	551	22-09-981	15-01-1574	Samsad beğine	Donanma-yı hümayun ile gaza ve cihat için sefere çıkılacağını ve Samsad beği ile aşiret kuvvetlerinin üç yüz nefer, savaş malzemesini hazırlayarak ilkbahardan sonra İstanbul'da hazır bulunmalarına dair
262	552	22-09-981	15-01-1574	Samsad beyine	Donanmaya ayrılacak kavasların gönderilmesine dair
262	553	22-09-981	15-01-1574	Gelibolu eminine	Kılaç(?) Musli denilen hırsızın İstanbul'a gönderilmesi hakkında
263	554	22-09-981	15-01-1574	Canbolad beğine	Sancak dahilinde donanma için imkanlar ölçüsünde hazırlanan kavasların ilkbahardan önce gönderilmesine dair
264	555	22-09-981	15-01-1574	Saruhan piyadeleri beğine	586 neferden ibaret Saruhan piyadelerinin tophane hizmetine sevk olunmaları hakkında
264	556	22-09-981	15-01-1574	Anadolu beğlerbeğisine ve Karahisâr-ı sâhib kâdısına	Kendhar(?) köyünden Hızır'ın evini bastılar diye tutuklanan Halil, Eyne Hoca ve Hâcî'nin salıverilmesine dair
264	557	22-09-981	15-01-1574	Şehrizol beğlerbeğisine	Gül anber kullarından Han Kulu'nun müslümanları rencide ettiğinden men'ine dair
265	558	22-09-981	15-01-1574	Selendi kâdısına	Ali'nin Ermenak Kazası'ndan Ahmed nâm kimesnenin

					mezrasını elinden alması ile meclis-i şer'e davet olunduğunu ve bu emre uymadığından dolayı sürülmesine dair
265	559	22-09-981	15-01-1574	Karaman beğlerbeğisine	Kıbrıs'a sürgün cezasına çarptırılan Kayseri halkının affedildiğini ve Konya halkının ise affedilmeyeceğine dair
265	560	22-09-981	15-01-1574	Şehrizol beğlerbeğisine	Yaban sancağının yaşanılmıyacak derecede olduğunu, ahalinin çadırlarda yaşadığını ve bu durumun araştırılmasına dair
266	561	9-10-981	1-02-1574	Rum beğlerbeğisine	Tokat'da evleri ve dükkanları soyarak halkı zor durumda bırakanların tesbit edilmesi halinde idamlarına veya ellerinin kesilmesine dair
266	562	9-10-981	1-02-1574	Vize beğine ve Vize sancağında olan kadılara	Kötülükleri sabit olanların vakıf, mülk, serbets tımarlar ile Akçakoyunlu grubundan olsa dahi suçları tesbit edilereın yakalanarak idam edilmesine veya elleri kesilmesine dair
267	563	9-10-981	1-02-1574	Mecidözü kâdisına	Önceden işlediği tecavüz suçları ile beraber Ordu köyünde şarhoş olarak Şehsuvarın karısına tecavüz eden İbrahim'in küreğe çarptırılarak İstanbul'a sevki hakkında
267	564	9-10-981	1-02-1574	Mısır beğlerbeğisine	Cidde kalesinin tamir edilmesine dair
267	565	9-10-981	1-02-1574	Mısır beğlerbeğisine	Mısır'dan Kâbe'ye giden hacı kafilesinden su aldıkları Şuayyip peygamberin bir

					vakit içinde oturduğu magaraya yakın yerde Sultan Süleyman'ın ruhu için dört kuyu kazdırılmasına dair
268	566	9-10-981	1-02-1574	Rum beğlerbeğisine	Zile kasabasında Ferruhşat ve arkadaşlarının Nizam'ın evini basub yaralayanlar idam edilerek Zile dizdarı İlyas, Ferruhşad'ı kaçırmış olmakla İlyas'ın dizdarlıktan azline ve firarının tutulması hakkında
268	567	9-10-981	1-02-1574	Pojega beğine	Sopina Kalesi'nin eski dizdarı Mehmed'in oğulları ile hizmetkarlarının kaleyi basmaları ve bu basma ile kaledeki ahalinin eski dizdara destek vermelerinden dolayı bu durumun araştırılmasına dair
268	568	9-10-981	1-02-1574	Erzurum beğlerbeğisine	Bundan önce Erzurum Beğlerbeğisi olan Murat'ın beş yüz kantar güherçile işlediğini ve yeni beyinde güherçile işleyerek göndermesine dair
269	569	9-10-981	1-02-1574	Tire kâdısına	İzmir kadıları ile konuşularak donanma için hazırlanmış olan kendir, urgan, yelken ve bazı ihyiaçların İzmir limanındaki Venedik gemisi ile gönderilmesi hakkında
269	570	9-10-981	1-02-1574	Midüllü beğine	Foça'da bulunan Firenk barce gemisinin içine yarar adamlar koyarak İstanbul'a nakl olunması hakkında
270	571	9-10-981	1-02-1574	İzmir kâdısına	Venedik gemisine ücreti verilerek İzmir'deki bez, kendir, urgan ve bazı

					ihtiyaçların Midilli ve diğer iki iskeleden de yine bu ihtiyaçlar konularak İstanbul'a gönderilmesine dair
270	572	9-10-981	1-02-1574	Rodos beğine	Trablus'dan nakl olunacak barut ve kavasların alınarak gönderilmesi hakkında
271	573	9-10-981	1-02-1574	Sofya kâdisına	İstanbul ve Edirne için Rumeli'den alınarak getirilen yağ gibi malların Sofya'da alıkonmayarak İstanbul'a serbestçe geçirilmesine dair
271	574	9-10-981	1-02-1574	Limni kâdisına	Limni ve Bozhaba adalarındaki şahinlerin idare altına alınmaması hakkında
271	575	9-10-981	1-02-1574	Eğridir kâdisına	Hamit sancağında Agros köyünde yaşıyan sipahi Davut'un alay beyi Mehmet'e teslimine dair
272	576	9-10-981	1-02-1574	Ohri beğine	Eşkivalıkları tesbit edilerek İlbasan'da tutuklanmışlarken firar eden Mahmut oğulları Mustafa ve Nasuh'un derdestlerine ve İlbasan'da Sultan Mehmet camii inşaatı bina emini Hasan'a uyulmasına dair
273	577	9-10-981	1-02-1574	Canik begine ve Bafra kadısına	Kereste işinde hesabına para geçiren önceki Bafra kadısı Abdurrahman bulunarak hesabının görülmesine dair
273	578	14-10-981	06-02-1574	Dubrovnik'e varınca yol üzerinde olan beğlere ve kâdılara	Sadrazam Mehmet Paşa adamlarından olan Hasan ve Mustafa'nın Dubrovnik'e gönderilmelerine dair
274	579	14-10-981	06-02-1574	Lala'ya	İnsan öldüren ve halka türlü türlü zararlar vererek mahkemeye gelmeyen Mendehoryakasabasındaki sipahilerden Kaplan ve Ahmet

					sipahiler ile üç hizmetkarının Kıbrıs'a sürgün edilmelerine dair
274	580	14-10-981	06-02-1574	Dahi Kıbrıs beğlerbeğisine	Kıbrıs'a sürgün olarak gelecek olan (Mustafa ve Kaplan'ı) teslim alarak tımar verilemsine dair
274	581	14-10-981	06-02-1574	Diyarbakir beğlerbeğisine	Önceki Erzurum beylerbeyisi Murat Paşa zamanında Kığı sancağı dahilindeki demir madeni üreten ve daha fazlasını vermek şartıyla iltizam eden Ovacık Alay beyi Kaya'nın verilen şarta uymamasının araştırılmasına dair
275	582	14-10-981	06-02-1574	Şam beğlerbeğisine	Halilürrahman kalesi kethüdası Arslan ve hisar erlerinden Mehmet bin Ali'nin halka kötü davranarak kale işlerini de önemsemediğinden tımarları ve vazifelerinin alınmasına dair
275	583	14-10-981	06-02-1574	Samsun kâdısına	Turhal kazasında çıkan güherçilenin Samsun'dan gemi ile İstanbul'a gönderilmesi hakkında
275	584	14-10-981	06-02-1574	İstanbul kâdısına	İstanbul'da Kalenderhâne Cami civarında miri araziye bir hamam inşasına izin verildiğine dair
275	585	14-10-981	06-02-1574	Ahyolu kadısına	Donanma-yı hümayun için peksimetlerin gemilere yüklenerek acele gönderilmesine dair
276	586	14-10-981	06-02-1574	Akkirman beğine	Halka kötülüğü dokunan Aslan'ı takip edilerek Karapir Ali kışlağında muharebe

					edilerek ortadan kaldırıldığını, gerek Boğdan'da ve gerek civarlarındaki kötü insanların şerle haklarından gelinmelerine dair
276	587	14-10-981	06-02-1574	Ahyolu kâdisına	Kaza civarındaki köylerden donanma için kestirilen küreklerin parasının az bir kısmının verilerek çoğu sipahinin ve yeniçerilerin ellerinde kaldığından kürek akçalarının tamamen kesenlere verilmesi hakkında
277	588	14-10-981	06-02-1574	İmroz ve Lapseki kâdisına	Fenalıkları onların sicilleri ile beraber İstanbul'a gönderilmelerine dair
277	589	14-10-981	06-02-1574	Karaman beğlerbeğisine ve Konya kâdisına	Sipahi ve sipahizadelerin alay beyisi Sinan'ın bildirmesi üzerine sipahizade ve sakallılar cemaatından güherçile hizmetine memur olan yirmi kişi Sultaniye'ye kaçarak güherçile hizmetini görmediklerinden eski yerlerine dönmelerine ve hizmetlerini yapmalarına dair
277	590	14-10-981	06-02-1574	Haleb defterdârına	Şam beylerbeyisinin haberi olmadan mal toplaması için hiçbir yeniçerinin gönderilmesine dair
277	591	14-10-981	06-02-1574	Şam beğlerbeğisine ve defterdârına	Şam yeniçerileri, bölük ve yayabaşlarından mal alımı için Haleb hazinesine gönderilen tımara arz olunan tüfenklerin telef olduğunun bildirilmesine dair

278	592	14-10-981	06-02-1574	Mısır beğlerbeğisine	Şimdiye kadar Haleb'de işlenmiş ne kadar barut varsa Trablus iskelesine gönderilmesine dair
278	593	14-10-981	06-02-1574	Haleb beğlerbeğisine ve defterdârına	Şimdiye kadar Mısır'dan dört beş bin kantar barut temin edildiğini, şimdi ise barutun neden gönderilmediğini ve barutun gönderilmediğine dair
278	594	14-10-981	06-02-1574	Samsad beğine	Donanma-yı hümâyûn için üç yüz nefer tüfenk ve yarar piyâde yazılarak ilkbahardan önce tersâne-i âmireye gönderilmesine dair.
279	595	14-10-981	06-02-1574	Sasoncu başına	Karaman vilâyetinden acemi oğlanı getirerek Angara(Ankara) ve Kangırı(Çankırı) sancâklarında olan zimmîlerden dahi acemi oğlanı temin edilmemiş olduğunu ve zimmîlerden de acemi oğlanı getirilmesine dair
279	596	14-10-981	06-02-1574	Konya kâdisına	Kınık ve Harhalu(?) köy halkı meclis-i şer' e gelerek önce Kıbrıs sürgünü olan Saru Fakih'in köyelerine sürülmesinin uygun olmadığını, Saru Fakih'in seksen yedi sikke altınları aldığını, köylülerin akçelerini almak için köye geldiklerinde tâundan vefât itmiş Bekir'in oğlunu siz öldürdünüz iftirasına yönelik duruma dair.
279	597	14-10-981	06-02-1574	Kıbrıs beğlerbeğisine	Yeniçeri ve kul tâ'ifesinin ulufeleri Kıbrıs hazinesinden virilmesini, yeniçerilerden

					ölenlerin maaşlarının deftere kul karındaşı olarak yazılmasını, yeniçerilerden ölenlerin gediği Rumeli yiğitlerine verilmesini ve yeniçerilerin hak ettiklerine göre maaşlarının verilmesini dair
280	598	14-10-981	06-02-1574	Tırgovişte kâdısına	Prizrin Sancâğı'nda ba'zı genizler'in oluştuğunu ve biz genizlerüz(?) deyü sipâhiyye öşrünü ve diğer vergilerini virmeyerek bu sebebden mâl-ı mîrîye zararları olduğuna dair
280	599	14-10-981	06-02-1574	Sirem beğine	Kefere-i Fecere'nin(?) Nova'ya ve Hersek Sancağı'na bağlı yerlere bir zararının olup olmamasına dair
281	600	14-10-981	06-02-1574	Karahisâr beği ve kâdısına	Önceden Rumeli beglerbegisi olan Ahmed Paşa İstanbul'a adam göndererek Toprak-ı Dine köyünün sınırının belirlenmesi hakkında
281	601	14-10-981	06-02-1574	Pasin beğine	Hasankal'ası ve Absenk(?), Mecingerd(?) kalelerinin ve Zevin(?) Kalesi'nin korumacıların mültezimler yanında gezdiğini, keyfi davrandıklarını, ve dizdârlarının haber vermesiyle görevlerini yaparak kalelerin hizmetine bakmadıklarına dair
281	602	14-10-981	06-02-1574	Dergâh-ı muallâm çavuşlarından Evren Çavuş'a	Sipâhi oğlanların zümresinden Hayrabolu'da yaşayan gulâmdar ve silahdarların Hayrabolu'da yaşayan Arnavud Sinan,

					Mehmed Bosna, sipahi oğlanlarından Kalık(?), Solak Mustafa, silahdarlardan Çerkes Mustafa ve ulûfecilerden Kâtib Cafer'in hırsız ve haramiyi ele geçirmelerine dair
282	603	18-10-981	10-02-1574	Vilâyet-i Filordin dükasına yazılan	Ticaret için bezirganlara konsolosluk etmek üzere adamlar gönderilmesi için izin talebi pek iyi karşılandığına dair
282	604	18-10-981	10-02-1574	Rumeli beglerbegisine ve İlbasan beğine	Beğli(?) kalesinin nefere ihtiyacı olduğunu, Ohri ve başka yerden bin dört yüz akçe ile iki gediğin bundan önce Ohri sancağında Paşa Kalesine gönderildiğini ve Beğli(?) kalesinin nefere ihtiyacı olmayub müsellemler beklediğine dair

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. TRANSKRİPSİYON

[221]

Yevmü'l-ehad Fi 5 Ramazânü'l-Mübârek sene 981

468

Lala'ya ve Ma'nisa ve Sart kâdılarına hüküm ki:

Hâliyâ Kütahya piyadeleri yeni adem gönderüb livâ-ı mezbûrun piyadelerinden Kula Kazâsı'na tâbi' Akçaovacık nâm karyede Danişmend çiftlik piyadelerinden olub Gümülcine nâm karyede sâkin olan Mehmed ve Mustafa ve Süleyman nâm piyadeler ve Sart Kazâsı'ndan Yayalar nâm karyede sâkin olan piyadeler yamaklarıyla kadîmi piyadeler olub hâliyâ defter-i cedide dahi piyade kayd olunub edâ-yı hizmet idegelmişler iken hala ahar cemâ'at içinde babaları ismine muvafık isim bulmağla hîn-i tahrîrde kendülerin Sultan İmâreti dimekle ma'rûf imâretin vakfına ra'iyet yazdurub ellerine sûret-i defter almağla biz vakf re'âyası oldukda deyü hizmete gelmeyüb bu sebep ile mesâlih-i mîrî 'avk olduğun i'lâm eyledi imdi piyade mukaddemdirbuyurdum ki;

Livâ-ı mezkûr yaya başlarından zikr olunan ocakların yayabaşısı olan Mustafa yayabaşı vardukda göresiz şöyleki mezkûrlar livâ-yı mezbûrun kadîmi piyadelerinden olub defter-i cedide piyade kayd olunub evkâf-ı mezkûrenin kadîmî yazılı ra'iyetlerinden ve ra'iyyeti oğullarından değil iken mücerred-i hizmetden kaçub kendülerin vech-i meşrûh üzere vakfa ra'iyet kayd itdirmişler ise câiz değüldür piyade mukaddemdir onun gibilere girü piyâde defteri mücebince nevbetlerinde vâki' olan hizmetlerinde bi-kusur edâ itdirüb emr-i şerîfime mugâyir kimesneye te'allül ve nizâ' itdirmeyesiz eslemeyanı bildürüb 'arz ideni yazub bildiresiz.

469

İlbasan ve Avlonya beğlerine Avlonya ve Draç kâdılarına hüküm ki:

Kala-i Nevhisâr erleri ve 'azepleri südde-i sa'âdetime âdem gönderüb altışar aylık mevâcibleri Avlonya ve İlbasan sancakları mukâta'âtı galâtlardan havâle olunub maliye tarafından ahkâm-ı şerîfe verilmiş iken karadan alub gidinüz deyü varan gemilerine tahmîl olunmağa mâni' olduğunuz bildirdikleri ecilden buyurdum ki;

Mezkûr cânibden havâleler vardukda maliye tarafından verilen emr-i hümâyûnum mûcebince altışar aylık ulufeleri ne mikdâr tereke olursa kile ve defter eyleyüb dahi gemilerine tahmîl olunduktan sonra reislerine muhkem tenbîh eyleyesiz ki gemilerine tahmîl olunan terekeyi bi't-tamam nûmâyeye eyledüb teslim eyledüklerine ahar kâdisından ve dizdârından temessükler alub gönderüb size teslim eyleyeler amma bu bahane ile ziyâde tereke virilmeyüb tamam salınduğu kadar virilüb küffara tereke virilmekten ziyâde hazer eyleyesiz.

[222]

470

Abdullah Efendi ademîsi Kevan'a virildi. Fi 7 N (Ramazânü'l-Mübâreke [sene 981]

Hırsova kâdisına hüküm ki:

Mektub gönderüb kazâ-ı mezbûra tâbi' Baba nâm kasabada sâkin olan Kındık(?) nâib dimekle ma'rûf nâib voyvodalar ve ehl-i 'örf tâ'ifesine ve iş erlerine fukarânun' öşürlerini muktezâ-yı şer'-i şerîf üzere aldırmayub ziyâde aldırub envâ'-i zulm ve te'addi olduğu mukaddemâ 'arz olundukda niyâbetden ref' idüb minbaad umûr-ı kazâda istihdâm eylemeyesin deyü kâdi' askerim tarafından hüküm verilmekle niyâbetden ref' olunub muhkem tenbîh olundukdansonra eslemeyüb bir tarikte atlu kassâmı nâyibi olmağın karada vâki' olan kazâyâyı istimâ' idüb te'addiden hâli olmaduğun arz eyledüğün ecilden buyurdum ki;

Mezbûru emr-i sâbıkım mûcebince kemâkân niyabetden ref' idüb min-ba'ad kassamına vesâ'ir da'vâya ve bi'l-cümle cem'-i umûr-ı şer'iyeye mezbûru dahl itdirmeyesin şöyle ki bu def'a dahi eslemeyüb girü umûr-ı şer'iyeye karuşub da'vayı istimâ' iyledüğü 'arz oluna küreğе konulmak mukarrerdir âna göre tenbîh eyleyesin.

471

Haleb beğlerbeğine hüküm ki:

Mektub gönderüb erbâb-ı tımardan İbrahim nâm sipâhi nısfü'l-leylde evinde yatarken ehl-i fesâd tâ'ifesinden envâ'i alât-ı harb ile defa'atler ile evin basub kendüyi ve anasın ve kız karındaşın ve iki hizmetkârın katl idüb ve mevcûd bulunan esbâb ve erzâkın gâret idüb nice kimesneleri dahi mecrûh eyledikleri Şeyzer Kâdisı Mevlânâ Mehmed zîde-fazlehûya i'lâm eylediklerinde mu'temed-i'aleyh kimesneler ile üzerine varub vech-

i meşrûh üzere fesâd olduğu zâhir olacak kimler eylemişdir deyü su'âl olundukda kazâ-ı mezbûre tâbi' dağ eteğinde Kilyon(?) tâ'ifesinden Hartakal(?) ve Beylübevkon(?) ve Reşi(?) ve Kakır(?) ve Meşirefe(?) ve Laton(?) ve Cubin(?) nâm karyelerin ahâlisi ehl-i şirret ve fesad haramiler ve kuttâ'-i târik olub küllî cemî'iyet idüb Cebele sancâğından hamiyet ve vâsıl nâm haramzâdeleri dahi cem' idüb bu minvâl üzere fesâd eylediklerin 'arz eylemişsin imdi bu husûsu toprak kâdıları ma'rifetleriyle onat vechle teftiş iyleyüb bellü başlu ehl-i fesadın haklarından gelinmek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu husûsda gereği gibi mukayyed olub her ne tarîk ile olursa ehl-i fesâdı ele götürüb dahi vech-i meşrûh üzere fesâd ve şenâ'at üzere oldukları şer'le sâbit olanlara mahall virmeyüb haklarından gelüb ceza ve sezâların viresin ve cürm-i galîzleri sâbit olmayub mücerred fesâda bile olub kendü hâllerinde olmayanları kayd ve bend ile yarar ademlere koşub üzerlerinde sübût bulan cerimelerinin sûret-i sicilleri ile südde-i sa'âdetime irsâl eylesesinki küreğe konula ve koşub gönderdüğün ademlere muhkem tenbîh eylesesin ki yolda gıybet itdirmekden ziyâde hazer eyleyeler bu hisse neticesi kendülere âid olur bilmiş olsunlar.

[223]

472

Tercüman Murad'a virildi. (Fi 12 N [Sene 981])

Erdel voyvodasına hüküm ki:

Dergâh-ı mu'allamdan olan kemâl-ı 'ubûdiyyet ve ihtisâsın mücebince geçen yıllarda vilâyet-i Erdel'den donanma-yı hümâyûnum için bir mikdar kendir ihzâr ve irsâl eylemiş idin tamâm mahalline vâsıl olmuşdur imdi bu def'a dahi donanma-yı hümâyûnum mühimmi için hayli kendir lâzım olmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda Dergâh-ı mu'allama olan 'ubûdiyyet ve ihtisâsın mücebince donanma-yı hümâyûnumuz mühimmâtı için vilâyet-i Erdel'den müstevfî kendir cem' idüb her ne kadar ziyâde ihrâç olunmak mümkün ise ol kadar tedârik idüb kâbil olduğu üzere mahrûse-i Belgrad'a irsâlçün Temeşvar beğlerbeğisine teslîm eylesesin ve nemikdâr kendir gönderüb teslîm eyledüğünü yazub südde-i sa'âdetime bildüresin husûs-ı mezbûr mühimât-ı umurdandır bi'l-cümle ziyâde kendir tedâriki izdiyâd-ı ubûdiyyet ve sadakatinizden bilinür ana göre ihtimâm idüb kendir nevrûz-ı mübârekden mukaddem tersâne-i âmireme vâsıl olmak bâbında dikkat ve ihtimâmını sarf eylesesin.

473

Pir Ali Çavuş'a virildi. [Fi 7 Ramazan Sene 981]

Rumili yalılarında vâki' olan Eğriboz ve Mora ve İnebahtı ve Avlonya ve Karlili ve Selanik sancakbeğlerine ve kadılarına hükümki:

Venedik'den ol etrafta ticârete gelen gemilerinin yelkenleri ve dümenleri tarîk-i hıfz olunub ticâretten men' olundukları i'lâm olundu imdi taife-i mezkûre ticâretten men' olunmağ câiz değıldür tereke ve bal mumu ve sahtiyân ve gön ve meşin ve at ve yarakve bi'l-cümle yapağı ve ibrişimden gayrî metâ' virilmek memnû'dur buyurdum ki;

Vusûl buldukda asla tevakkuf itmeyüb tâife-i mezbûreden birinin gemileri yelken veya dümen alınmuş ise teslim idüb ve gelüb gitmelerinden men' eyleyüb ticâretlerine tamam ruhsat virüb nihâyet emrimile memnû' olan metâdan bir habbe aldırmasız her kangınızinhükümetinde memnû' olan metâ' ve zahâyirdenvirildiğü istimâ' olunursa aslâ mecâl virilmeyüb mu'âtab ve mu'âkıb olmak mukarrerdür ve gemilerinin yelken ve dümeni kimler almışdır memnû' olan metâdan gemilerinde nesnemi bulunmuşdur sebeb nedir 'arz eyleyesiz.

[224]

Pir Ali Çavuş'a virildi. Fi 7 N [Sene 981]

474

Mora begine hüküm ki:

Hâlâ ol diyârda kal'a binası vâki' olub ve ziyâde kaht olmağla re'âyâ mütehcirü'l-ahvâl oldukları i'lâm olunmağın mezîd-i merhametimden bu defa ihrâcî lâzım olankürekçilerden mu'âf olunmuşlardır buyurdum ki;

Vusûl buldukda re'âyâ tâifesine bu husûsu tenbîh ve i'lâm idüb vech ve münâsib olduğü üzere istimâlet viresin ki her biri yerlü yerinde sâkin olub kâr ve kesblerinde olalar amma deryâyıküffâr-ı haksara yapağı ve deriden gayri nesne virildiğine emrim yokdur yapağı ve deriden mâ'adâ memnû' olan yarak ve esbâb ve meta'yı virmekden ziyâde hazer eyleyesiz.

Bir sûreti

Bu dahi Yanya Begine vech-i meşrûh üzere Narde kazâsında ziyâde kaht olmağla ila ahire

475

Yanya kâdısına ve dergâh-ı muallâm çavuşlarından Zâkir Mustafaya hükümki:

Hâlâ Garlu(?) haslarına emin olan Hasan iltizâm itdügi hasların öşrünü almamağla iki üç yıllık terekeharâb olub sonra mezbûr Hasan ol zâyî‘ olan terekenin akçesin re’âyâdan taleb eylemekle re’âyâ tahammül eylemeyüb firâr eylemek üzere olduğundan gayri miriye dâhi gadr eyledügi i’lâm olundu imdi ol câniblere müfettiş ve nâzır nasb eylemekden murâd-ı ümenâ ve mültezimin ve sâîr-i mübâşirîn emvâl-i re’âyâ tâifesine ki ve zâyî-ihâlîk berâyâdır zulüm ve te’addî olmayub her zamân siyânet eylemek içündür sebep nedür ki re’âyâ bu vechle te’addî oluna dahi siz mukayyed olmayasız bu bâbda ‘utabe müstahak olduğunuzdan gayri hazer olan malı tazmîn eylemek emrim olub ol husûs için Karlılı beğine ve Ayamavra kâdısına hüküm yazub ol zâyî olan malı size tazmîn itdirüb mîrî için kabz eylemek emrim olmuşdur buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda ihmâl eylemeyüb adem ve ihtimâmınız sebebi ile zâyî‘ olan terekenin nihâyeti ne ise gönderilen hüküm mucebince tedârük eyleyub mîri için müşârünileyhaya bî-kusûr edâ idüb ta’allül eylemeyesiz.

[225]

476

Bu dahi

Mora beğine hüküm ki:

Hâlâ südde-i sa‘âdetime mektub gönderüb binâsı fermân olunan kal‘a binâsında olan üstâd ve tüccâr vesâir mübâşirin için zahîre lâzım idüğü bildirmişsin imdi Ağrıboz beğine olbâbda hüküm yazılıub üç gemi buğday ve iki gemi arpa tedârik idüb irsâl eylemek emrim olmuşdur buyurdum ki;

Vusûl buldukda zikr olunan zahîre alub getürmek için ol-cânibden sâhibleriyle akçe gönderüb Ağrıboz beğinden gemileri taleb idüb gönderüb bey itdiresinki ashâbina ticâret ve kal‘a binâsında olanlara sa‘y-ı ma’îşet hâsıl ola.

477

Bu dahi

Ağrıboz beyine hüküm ki:

Hâlâ Mora beği mektub gönderüb Mora câniblerinde binâsı fermân olan kal‘a binâsında olan binâ ve tüccâr ve ırgâd vesâir mübâşirinin zahîre bâbında müzâyakaları

olduğun bildirüb bir mikdâr zahîre gönderilmesin ricâ iylemeğın üç gemi buğday ve iki gemi arpa tedârik idüb dahi müşârün-ileyh cânibden akçe ile ademler geldikde gemilere koyub irsâl eylemek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda te'hîr eylemeyüb fermân olunan mikdârı buğday ve arpa tedârik idüb bulunan gemilere gelen ademlerin akçe ile narh-ı cârî üzere tahmil ittirüb dahi gemilerin içine kifâyet kadar hisâr eri koşub mûmâ-ileyh gönderesin zahîre husûsu ziyâde mühimmdir ihmâlınden hazer eyleyesiz.

478

Boğdan voyvodası Yuvan'a hüküm ki:

Donanma-yı hümâyûnum mühimmî için hayli kendir ve don yağı lâzım olmağın ve voyvodalığından tedârik ve irsâl olunmasın emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda bir an tevakkuf ve te'hîr eylemeyüb bu husûsa bi'z-zât mukayyed olub her ne kadar ziyâde tedârik olunmak mümkün ve müyesser ise ol kadar ziyâde kendir ve don yağın tedârik idüb işbu gelecek nevrûz-ı mübârekden tersâne-i âmireme vâsıl olmakda envâ-i ikdâm ve ihtimâmın vücuda getüresiz ve nemikdâr keneviçe bezi ve kendir ve don yağı irsâl olunursa defterin gönderesin ki südde-i sa'âdetime gönderdiğin harâcından sonra mahsûb ola ihtimâm idüb nevruzdan iki ay mukaddem göndermeyince olmayasın ve zıkr olunan levâzımın gâyet iyüsün tedârik ve irsâl idesiz.

Çeri Çavuş'a virildi.

Bir Sureti

Eflak voyvodası Aleksandre Voyvoda'ya yazıldı.

Bu dahi.

[226]

479

Hasan Çavuş'a virildi.

Yenibazar kâdısına hüküm ki:

Bilfiil Hersek beği olan Hüseyin dâme-'izzehûdan livâ-ı mezbûre halkı rikâb-ı hümâyûnuma ruk'a sunub mir-i müşârün-ileyh araba ve sal ile köyden köye gezüb bir yana kendü ve bir yana ademleri fukara üzerinde gezüb ma'an ve meccânen yem ve yemeklerin ve tavuk ve kuzuların alub bir habbe vormeyüb ve mukaddemâ yapırdığu

palanka için cânib-i mirîden aldığı akçeden kimesneye bir habbe vermeyüb re‘âyâyı meccanen istihdâm itdüğünden gayri hâyli akçelerin almayınca bir ferdi salıvirmeyüb ve etraftan emre ol-serhade getirülen zehâyiri küffâr-ı cânibe virüb ve bî-nihâye sığır ve koyun ve esbâb varmağa icâzet virüb esbâb ve davar sâhiblerinden küllî mal alub emre muhâlefeti ve şer‘-i şerîfe mugâyir evzâ‘-yı bî-nihâye olduğu i‘lâm olundu imdi senün sadâkat ve diyanetine tamam-ı‘ttihâd-ı hümâyûnum olmağın mîr-i müşârün-ileyhin teftîşi sana emr idüb ve Dergâh-ı mu‘allam çavuşlarından Hüseyin zîde-kadrehü mübâşir ta‘yîn olunub hakkında sunulan ruk‘aların sûreti dahi yazılıb irsâl olundu buyurdum ki;

Vardukda bî-tevakkûf müşârün-ileyh çavuşumla livâ-ı Hersek’e varub toprak kâdıları ile ma‘ân gönderilen ruk‘alar sûretine nazar idüb ve mîr-i müşârün-ileyh kendüden hakk taleb idüb ve da‘vâ idenlerle beraber idüb hakk üzere teftîş eyleyüb göresin müşârün-ileyh voyvadaları ve ademleri üzerine sâbit olan hukûk-ı nâsı bî-kusûr ashâbına alıverdikten sonra hilâf-ı şer‘ ve mugâyir emri kimden ne alub ve kimlerin hakkı alıverildüğün mufassal defter idüb ve palanka binâsı için mirîden ne mikdâr mal alub sarf eyledüğün ve icâzet-i tarîk ile ahâli-i vilâyetden ne mikdâr nesne aldığı ve küffâr cânibe kendü ne mikdâr zahîre ve esbâb virüb ve memâlik-i mahrûsemden memnû‘ ba‘zı meta‘ yüklerle derbendlerde mesd olmuş iken müşârün-ileyh akçelerin alub icâzet virmişlerdir ne kadar yük metâ‘ icâzet virüb her yükden ne kadar akçe almışdır ve aher kimesnelerin akçelerin almağla küffara iletmeğe icâzet tarîkiyle ne mikdâr mal alub emre muhâlif alub gidenler kimlerdir ve bi’l-cümle ruk‘alarda mestur olan mevâddan ve ruk‘alardan hâriç dâhi hîn-i teftîşde üzerine ne makule evzâ‘ ve emre muhâlif etvâr sâbit olursa mufassal ve meşrûh defter idüb toprak kâdıları ile ma‘ân arz eyleyesin husûs-ı mezbûr hakk üzere görülmekte envâ‘-i ikdâm ve ihtimâmın zuhûra getirüb bir cânibe meyl ve muhâbâ itmekden hazer idüb sübût ve zühûr bulan mevâddan nesne ketm itmeyüb sıhhati ve hakikati üzere yazub arz idesiz.

[227]

480*Pervane Çavuş'a virildi.*

Haleb defterdârına hüküm ki:

İnşâllahü te'âlâ evvel-bahar hâceste-i asârda fî-sebillilahi te'âlâ cihâd ve gâzâ için deryâ-yı azîm Donanma-ı Hümâyûnum gönderilmek mukarrer olmağın sâl-be-sal vilâyet-i Haleb hazinesinden gönderilü gelen irsâliye bu yıl nevrûz-ı mübârekede südde-i sa'âdetime vâsıl olmak mühimmâtından olmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu yıl hazîneyi te'hîr itdirmeyüb elbette nevrûz-ı mübârekeden nihâyet on gün sonra südde-i sa'âdetime iriştirmiyince olmayasın vesâyir zemandan ziyâde hazîne tedârik itmekde dakîka fevt itmeyesiz ve ne vechle tedârik itmek üzere olduğun yazub bildiresiz.

Beğlerbeğisinin ademisi (...) verildi bir sûreti Diyarbekir defterdârına Katib Derviş Çelebi'ye verildi, Ali Çavuş'a verildi bir sûreti Şam Defterdârına yazıldı.

Bir sureti:

Diyarbekir defterdarına

*(silik) beylerbeyinin ademisi Ca'fer'e virildi.**Fi 10 N [Ramazan sene 981]*

Bir sureti:

*Şam defterdarına yazıldı.**Ali çavuş'a virildi.***481***Kâtip Çelebi'ye virildi.*

Tortum muharririne hüküm ki:

Mektub gönderüb Ahrin(?) nâm karye mezra'-i Muhanatık(?) deyü kayd olunub lakin sonradan Zeynaver(?) nâm karyeye mutasarrıf olan sipahiler bizüm karyemüz sınırındandır deyü isbât iyleyüb ellerinde hüccetleri vardır deyü bildirmişsin imdi buyurdum ki;

Zikr olunan mezra'a müstakil mezra'a olub sınır dahi mümtâz ve mukayyed ise defter-i cedîd-i hâkâniye kayd idüb hâssa yarar ise hâs iyleyüb yaramaz ise müstehakına tevcîh eylesesiz şöyle ki müstakil mezra'a değil ise her kankı karyenin sınırında ise gerü ol-karyeye kayd eylesesiz.

482*Kethüdâsına virildi.*

Mısır beylerbeğisine ve defterdârına hüküm ki:

İnşâllahü te‘âlâ evvel-bahar hüceste-asârda fi-sebîli'llâhite‘âlâ gazâ ve cihâd için donanma-ı hümâyûnum deryaya çıkmak mukarrer olmuşdur lakin baruta ihtiyâç tâm olmağın şimdiye değin defa‘âtle ahkâm-ı şerîfe gönderilüb ziyâde barut tedârikinde ihtimâm idesiz deyü fermân olunmuş idi imdi ol-emr-i şerîfim mukarrerdir ve sene-i mâziyede İskenderiye gemileri donanma-ı hümâyûnuma mülâkî olmamağla livâ-ı mezbûr beği ukâbe müstehak olmuşdur inşâllahi te‘âlâ donanma-ı hümâyûnum bu yıl olagelendenmukaddem çıkmak üzeredir buyurdum ki;

Vusûl buldukda İskenderiye gemilerin vakti ve mevsimi ile müretteb ve mükemmel donatdırub yarar cenkçiler koyub emrim üzere şimdiye değin ihzâr olunan ve ol zemâne değin ihzâr olunacak barutu İskenderiye gemileriyle gönderesiz ve ne mikdâr barut ihzâr ve irsâl olunduğun ‘arz idesiz ammâ gemiler husûsunda sene-i mâziyede gibi ihmâl olunmaktan hazer idüb vakti ve mevsimi ile donanma-yı hümâyûnum gemilerine mülâkî itdirmekde envâ‘i ihtimâmınız bezl ve sarf eyleyesiz.

[228]

483

Anadolu beylerbeğisine hüküm ki:

Beğlerbeğiliğinde vâki‘ olan gezende cingane ve gurbet ve cengiyan tâ'ifesinden donanma-yı hümâyûnuma kürekci yazılmak ve yazılan tavâyıf defterlerinin bir sûretiyle nevrûzdan mukaddem südde-i sa‘âdetime gönderilmek mühimmât-ı dîn-i vusûlünden olmağın bu bâbda gereği gibi dikkat ve ihtimâm üzere olub te‘cîl yazılmalarında bezl-i makdûr idesiz deyü sana defa‘âtle ahkâm-ı şerîfe gönderilmiş idi lakin ol-bâbda ne vechile mukayyed olub şimdiye değin ne mikdar kimesne yazıldığı i‘lâm iylemedüğün ecilden bu bâbda ihmâl ve tekâsül eyledüğün fehm olundu imdi husûs-ı mezbûr gâyet mühimdir sâir umûra kıyâs olunmak câiz değildir buyurdum ki;

Vusûl buldukda asla tevakkuf itmeyüb tâ'ife-i mezbûre henüz defter olunmamış ise emirle ol-husûsa mübâşir olana eğer ademler koşmağladır ve eğer gayri vehcedir iktizâ itdiğüne göre gereği gibi mu‘âvenet ve müzâheret idüb tâ'ife-i mezbûreden beğlerbeğiliğinde olanları bi't-tamâm defteridüb yazılan kürekçilerin nevrûzdan mukaddem ihrâc itdirüb tersâne-i âmireme ulaştırmayınca olmayasın elbette bu müsâmahan itmâmında dakîka fevt itmeyesiz ve tâ'ife-i mezbûreden gâyet pir ve marîz olub hizmete iktidârları olmayanların yerine yerlûden yarar ve küreğe kâdir kefillü ve

mahallü bedelleri alub gönderilmeğe ruhsat virilmiştir onun gibilerin defter olunduktan sonra yarar ve kefillü bedellerin kabûl idüb irsâl itdüresin ve husûs-ı mezbûr şimdiye değin neye müncer olduğun ve ne vechle tedârik olduğun arz eylesin.

Bir sûreti

Karaman beylerbeyisine

Pervane Çavuş'a.

Pervane Çavuş ile gönderildi.

Bir sûreti

Dulkadiriye beylerbeyisine

Bir sûreti

Haleb beylerbeyisine

Pervane Çavuş'a virildi.

10 N(Ramazan sene 981)

Pervane Çavuş'a virildi.

Bir sûreti

Diyarbakir beylerbeyisine.

Bağdat beylerbeyisinin ademisi Ca'fer'e virildi.

484

PervaneÇavuşa virildi.

Anadolu beylerbeyisine hüküm ki:

Mektub gönderüb gurbet ve çengiyân tâ'ifesi tekâlîf-i örfiyeden mu'âf olmak üzere kürekci yazılmak husûsu için gönderilen hükm mücebince çavuşlar koşub vilâyet-i Anadolu'nun beylerine ve kâdılarına tenbîh olunduğun amma çingâne ta'ifesi belli midir deyü şübhe olduğun i'lâm olunmuş imdi çingen tâ'ifesi böyle emr olunmuşdur buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu husûsda gereği gibi mukayyed olub eğer gurbet ve cengiyândır ve eğer çingânedir ve bi'l-cümle taife-i mezbûreyi emr-i şerîfim üzere tahrîr itdirüb nevrûzdan mukaddem tersâne-i âmireme irsâli bâbında envâ'-i mesâ'îyi cemîlen vücûda getüresiz.

[229]

485

Diyarbakir beylerbeyisine hüküm ki:

Sene-i sâbıkada beğlerbeğliğine müte'allık olan kılâ'dan ihrâc olunan tüfenk-endâz gelüb donanma-yı hümâyûnuma dahl olub edâ-yı hizmet eylemişler idi hâlâ bu

sene hizmetde kalan dahi bî-inâyeti'llahi te'âlâ deryâ-yı azîm donanma-yı hümâyûnum tedârik ve ihrâc olunmak emrim olub sene-i sâbıkada donanma-yı hümâyûnuma gelen kılâ' neferleri bu senede kılâ' muhâfazasında kalub ânların yerlerine gelmeyenlerden her kal'adan ne kadar nefer ihrâc olunub gönderilmek emrim olmuş ise aynî ile defter olunub defter mücebince her kal'adan kaç nefer ta'yîn olunmuş ise ona göre gelecek nevrûzdan mukaddem ihrâc ve doğru İstanbul'a gönderilmek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda bi'z-zât mukayyed olub gönderilen deftere nazar idüb dahi her kal'adan ne kadar nefer tüfenk-endâz hisar eri ihrâc ve irsâl olunmak işâret olunmuş ise âna göre defter mücebince beğlerbeğiliğine müte'allık olan kal'alardan ta'yîn olunan mikdârın neferleri yararlarından ve sene-i sâbıkada donanma-ı hümâyûnuma gelmeyenlerinden yazub irsâl eylesiz nevrûzdan mukaddem mahrûse-i İstanbul'da bulunub gemilere İstanbul'dan dahl olalar husûs-ı mezbûr sâ'ir mühimmâta kıyâs olunmayub gereğini ikdâm ve ihtimâm iyleyüb her kal'adan ta'yîn olunan neferleri şimdiden yazub tüfenklerini hazır ve mükemmel itdirüb nevrûzdan mukaddem İstanbul'a göndermek bâbında envâ'i sa'y ve ikdâm ve vukûr-ı ihtimâmın vücûda getüresiz ve yazılıub gönderilen neferler darb ve harbe kâdir yarar ve tuvânâ yiğitler olub birü za'yıf ve nâ-tuvân yazub göndermekden imtiyâz eylesiz ve sene-i mâziyede ümera-yı ekrâda salınan tüfenk-endâz ihrâcına irsâl olunan defter mücebince bu sene dahi defterde ta'yîn olunan ne mikdâr neferi ihrâc idüb nevrûzdan mukaddem irsâl ideler deyü emrim irsâl olunmuş idi ol emrim alâ-mâkân mukarrerdir ol bâbdaihtimâm idüb yarar çavuşlar gönderesiz zikr olunan tüfenk-endâzı ihrâc idüb göndermek ardınca olası ve üzerlerine hisar kethüdâlarını veyâhûd bölük başlarını ta'yîn idüb bile koşa senki mezbûrları zabt idüb yolda re'âyâ vesâir fukara te'addî eylemelü olmayalar ve koşulan kethüdâ ve bölük başlarına muhkem tenbîh eylesin ki mezbûrları muhkem zabt idüb kimesneye te'addî eylemeyeler

Pervane Çavuş'a virildi.

Tekrar bir sureti dahi yuzılıub çavuşa virildi.

Kapudan (ve) Bağdad beğlerbeğisinin ademisi Cafer'e virildi. Fi 10 Ramazan sene 981

Bir sureti
Sivas beğlerbegisine

Bir sureti
Erzurum beğlerbegisine

Bu hükümde ümera-yı ekrâddan tüfenk-
endaz yazılmadı
Kara Baki Çavuş'a virildi.

Bunda da yazılmadı
Kara Baki Çavuş'a virildi.

Bir sureti
Anadolu beğlerbeğisine
Pervane Çavuş'a virildi.
Fi 12 N (Ramazan sene 981).

Bir sureti
Niğbolu beyine
Pervane Çavuş'a virildi.

Bir sureti
Silistre [beğine]
Pervane Çavuş'a virildi
Fi 12 N (Ramazan sene 981).

Bir sureti
Haleb beğlerbeğine
Pervane Çavuş'a virildi.

Bir sureti
Cezair Kapudanına
Kethüdasına virildi.

[230]

486

Kethüdâsına virildi.

Niğbolu beğine Tırnovâve Zıştovi ve Hoyaliçe kâdılarına hüküm ki:

Sen ki sancakbeğisin mektub gönderüb livâ-ı mezkûrda Hoyaliçe kazâsına tâbi‘
Gatin(?) nâm karye halk-ı sibâhileri olan İbrahim Çavuş’dan şikayet idüb zulm ve
te‘addîsinden firar ideriz deyü tazallüm iyledüklerinde çavuş-ı mezkûr gönderülüb
meclis-i şer‘-i şerîfde tenbîh ve te‘kîd olunmuş iken tenbîh olmağın girü re‘yâsına zulm
ve hayf itmekden hâlî olmadığını tekrar şikâyet eyledükleri husûsu ‘arz eylemişsiz imdi
bir def‘a şenâ‘atı zâhir olmağla çavuşluk alınmışdır mezkûrdan da‘vâ-yı hakk ider var ise
ahvâli teftîş olunmasın emr idüb buyurdum ki;

Vardukda mezkûru ihzâr idüb dahi hesabıyla beraber idüb bir def‘a kast olmayub
on beş yıl terk olunmayan da‘vâların ber-mûcebe şer‘-i şerîf-i onat vechle hakk üzere

dikkat ve ihtimâmla hakk üzere teftîş ve tefahhus idüb göresiz her kimin ne mikdâr hakk sâbit ve zâhir olur ise hükm idüb bî-kusûr aliveresiz hilâf-ı şer‘-i şerîf iş itdirmeyesiz ne mikdâr kimesnenin hakk aliverilüb ahvâli yine müceyyez olduğun südde-i sa‘âdetime arz eylesesiz.

487

Kethudasına virildi.

Çingân ve gurbet tahrîrine me'mûr olan Za‘im Hüseyin'e hüküm ki:

Mektub gönderüb Maraş beğlerbeğliğinde ve vilâyet-i Karaman ve İç-ilde vâki‘ olan çengiyânve gurbet ve çingan ve Kaş(?) azeplerinin emr-i şerîf mücebince tahrîrine mübâşeret olundukda kuzât ve kurâda azadlu kullar olub bu zamana gelince bi-zaruret himâye ve imtiyâzı çıkılub ve ba‘zıları ve min-baad haraç virmeyüb anlar dahi tahrîr olunur ise küllî donanmacı yazılmak mukarrerdir deyü arz eylediğin ecilden zikr olunan kul tâ'ifesi dahi tahrîr olmasın emr idüb buyurdum ki;

Vardukda ol-bâbda dahi onat vechle mukayyed olub göresiz ‘arz itdüğün gibi azadlu kul tâ'ifesi bulunur ise emrim mücebince defter kayd iyleyüb arz iylesesiz amma gurbet ve çingâne ahvâli ber-taraf olmasın azadlu kulların tahrîrini dahi talep olunmak mücerred celb ve ahz için ise gâfil eylemeyesiz gurbet ve çingân tahrir ider iken ol-makûle hâriç-ez-defter bulunursa sâkin olduğu mahallde kefil idüb defter kayd eylesesiz.

[231]

488

Ademine virildi.

Çingâne muharriri Mustafa'ya hüküm ki:

Hâlâ mektub gönderüb İbrahim Çavuş ile gönderilen hükm-i şerîfde tahrîr-i fermân olunan çingan tâ'ifesinden ne mikdâr kimesne yazılmışdır ve ne vechle tedârik olunmuşdur i‘lâm olunmak buyurulmağın mâh-ı Receb'in onunda mübâşeret olunub mâh-ı Şa‘ban'ın on sekizine değin İstanbul ve Keşan kazâsında vâki‘ olan çingane ile cem‘ân iki bin dört yüz on beş nefer yarar ve mevcûd çingane tahrîr olunub içlerinden ihtiyar eyledüklerin çeribaşı ve bayrakdar ta‘yîn idüb birbirine kefil verilüb cemâ‘atları çeribaşlarına kefil olub cemâ‘atleri içlerinden yarar olanlardan her on nefer her bir kefil alınub her kâdılıkda ne mikdâr mevcûd çingan tahrîr olundu ise sûret-i defter virilüb sicil-

i mahfûza kayd olunub her kâdîya lâzım olan kürekçülerin nevrızdan mukaddem hâzır itmek için tenbîh ve te'kîd olunduğın 'arz eylemişsin buyurdum ki;

Vusûl buldukda me'mûr olduğun hususlarda itmâm eyleyüb nevrız-ı mübâreke değın itmâm idüb dahi 'arz olunduğu üzere her yüz elli nefere birer çeribaşı ve bayrakdar ta'yîn idüb defterin bir sûretini kadılarına virüb ve bir sûretin dergâh-ı mu'allama gönderesiz ona göre kürekçi ihrâç olunmalı oldukda kâdılar ol defter ile yazılan kürekçileri ihrâç idüb tersâne-i âmireme getüreler ol kâdılık ki tahrîr olunur ne mikdâr yazılırsa defterin icmâl üzere gönderüb 'arz eyleyesiz.

489

Mendehorya kâdısına hüküm ki:

Mektub gönderüb kasaba halkı meclis şer'-i şerîfe gelüb kasaba-ı mezbûre sâkînlerinden erbâb-ı tıardan Kaplan ve Ahmed hizmetkârlarıyla leyl ü nehâr fisk u fücürdan hâli olmayub sahurdan yatsu namazın cemâ'atiyle edâya kâdir olmayub esbâb ve emlâkımızı alub muhâlefet idenleri katl idüb hukûk-ı müslimîn görülmek için meclis-i şer'e da'vet olundukda itâ'at itmeyüb mukaddemâ Adala kâdısı arz eyledüğün umûmen teftişe hüküm verilüb onunla hukûk-ı müslimîn görölmeğe mecâl olmayub hâlâ tuğyânları bir mertebeye varmışdır ki mahallesinde olan mescidi sagîr yatağı idüb mihrâbında sagîrleri tersin yıkub ve kasaba içinde kendü ve ademleri evde ve yay vesâir alât-ı harble gezüb zulm ve te'addilerinden re'âyâ perakendeler olmak üzeredir hizmetkârlarından Bekir ve Osman ve Karaman ve Ali nâm kimesneler Bazar köyü bazarı basub Torbalı nâm kimesneyi alât-ı darbla mecrûh idüb ba'dehû fevt olub fesâd ve şenâ'at eylemişlerdir deyü 'arz eyledüğün ecilden mezkûrlar ele getirülmek emr idüb buyurdum ki;

Vardıkda tehir ve terâhi itmeyüb zikr olunan ehl-i fesadı ele getirüb habs idüb ahvallerin arz eyleyesin ammâ ikdâm ve ihtimâm idüb ele getürmeye sa'y eyleyesiz

Müderri-i hassa Abdullah'a virildi. Fi 9 N (Ramazan) sene 981.

Tekrar yazulub eski [klişesi]

[232]

[Yev]mü'l isneyn Fi 11 Ramazanü'l- Mübarek sene 981 (4 Ocak 1574)

490

Sahibine virildi.

Diyarbakir beylerbeğine Mardin kâdısına hüküm ki:

Hâliyâ Mardin nâibi mektub gönderüb emr-i şerîfim mücebince Gazze arabının kethüdâları ihzâr olunub yetmiş beş ve yetmiş altı senelerinin bâkî kalan yedi yüz hakları mîrî için talep olundukda bundan akdem hakk cem'ine varan Za'im Ali'ye teslim itmiş idün tekrar bizden talep olunmak zulümdür deyü cevâb virdüklerin 'arz eylemiş imdi zikr olunan haklar müteveffâ mezkûr Ali'nin vârislerinden ve emlak ve eşyasından tahsîl olunub mîrî için alınmak emr idüb buyurdum ki;

Vardukda bu husûsu onat vechle tefahhüs idüb göresiz Gazze a'râbı zikr olunan senelerün zimmetlerinde bâkî kalan ol-mikdâr hakların mezkûr Ali'ye teslim iyleyüb mezbûr Ali fevt oldukda zimmetinde kalduğu şer'le sâbit ve zâhir olursa vârislerinden talep idüb ve emlâk ve esbabından tescîlü'ş-şer'i'ş-şerîf bî-kusûr tahsîl itdirüb mîrî için zabt ve kabz itdirüb a'rab tâ'ifesinden hilâf-ı şer'-i şerîf tekrar talep itdirmeyüb rencide ve remîde itdirmeyesiz.

491

Kara Bali Çavuşa virildi. Fi 20 N [Ramazan sene 981].

Erzurum beğlerbeğisine hüküm ki:

Evvel bahar-ıhuçeste-i asârda deryaya donanma-yı hümâyûnum ihrâc olunmak niyet ve eda-yı memleket mehemmet-i şahânemden olub inşallahü'l-azîzü'l-fettâh ibtidâs-ı mübârek ve mütemeyyil ve intihâsı envâ'-i fütûhât-ı cemileye makrûn ola eyle olsa sene-i sâbıkada Bayburd ve Kemah kal'alarından birer mikdâr hisar eri ve garib tâ'ifesi donanma-yı hümâyûn'a gelüb hizmetde bulunmuşlar idi ol hizmet edenler hâlâ alıkoyulub gelmeyenlere iş bu sene-i mübârekede donanma hizmetine gelmek emr idüb ve Trabzon kal'asının nefer ve azebleri sene-i mâziye gelmeyüb bu def'a umûm üzere donanma-yı hümâyûnuma gelüb ve kal'a-ı mezbûre muhâfazasıçün Erzurum hisârî erenlerinden kifâyet mikdârı gönderilmek ferman olmuşdur buyurdum ki;

Varıcak bu bâbda bi'z-zât mukayyed olub emrim mücebince Bayburd ve Kemah kal'alarından sene-i sâbıkada donanma seferine gelmeyenları bu sene-i mübârekede ihrâc idüb nevrûz-ı mübârekede mahrûse-i İstanbul'a gönderesiz ve Trabzon Kal'asının nefer ve azebleri ne mikdâr ise cümlesin bu def'a donanma seferine gönderüb kal'anın muhâfazasıçün Erzurum Müstahfizlarından kifâyet mikdârı adem gönderüb muhâfaza hizmeti itdiresiz ammâ sene-i mâziyede donanma seferine fermân olunan asâkir-i mansûr vaktî ile gelüb irişmeyüb donanma-ı hümâyûn zamanı ile deryaya çıkmamakla melhûz-ı

şerifim üzere (s.233) hizmet olmamışdırbu def'a ziyâde ikdâm ve ihtimâm vardır basiret üzere olub ikdâm ve ihtimâmdadakika fevt itmeyüb emr olunan askeri nevrûzdan mukaddem göndermek bâbında mecid ve sa'yolasın şöyleki bu sene-i mübarekede donanma seferine emr olunan asker nevrûzdan mukaddem çıkub nevrûzda bunda bulunmayalar 'avk ve tehir lâzım gele aslâ beyân olunacak 'özür makbûl olmayub hidmete gelüb ihmal idenlerün dirlikleri alınmamağla konmayub kendüler siyâset olunub sendahi mu'âtab olman mukarrerdir ana göre mukayyed olub sâir zamana kıyas itmeyüb ikdâmda kusûr etmeyesin.

492

Mustafa Çavuşa virildi. Fi 8 N (Ramazan sene 981)

İzmir kâdisına hüküm ki:

Hâlâ İzmir iskelesinde ve ol taraflarda küffâr-ı haksâr barçaları tereke ve penbe ve sâir metâ' tahmil itmek üzere oldukları istimâ' olunur imdi küffâr-ı haksâr gemilerine tereke vesâir memnû' olan metâ' virilmeğe emrim yokdur buyurdum ki;

Varıcak bu husûsu vâki' midir küffâr tarafından gelüb bu gelan gemidir ne makûle kömürdür ve tahmil itdükleri ne asıl metâ'dır vâkf ve muttali' olub dahi sıhhati üzere yazub bildiresin.

493/1

Bu dahi.

Tire kadısına hüküm ki:

Bundan akdem taht-ı kazanuzda ve sâir ol taraflarda donanma-yı hümâyûn mühimi için kendir ve urgân tedârik olunmak emrim olmuşdu hâlâ deryâya gemi ihrâc oluncak zamânı karîb olub mukaddemâ fermân olunan kendir ve urgan muaccele irişmek lüzûm olmağın buyurdum ki;

Varıcak bu husûsa bizzât mukayyed olub sâbikan emr olunan kendir ve urgandan hâlâ ne mikdâr tedârik olunub ihzâr olunmuşdur ve ne mikdar dahi tedârik olunmak üzeredir malûm idinüb dahi sıhhati üzere muacelâ yazub bildiresiz ve ihzâr olunan kendir ve urganı rençber gemilerine tahmîl idüb içine yarar âdeminkoyub defteri ile tersâne-i âmireye gönderesin bu husûs için Sakız ve Midillü beğlerine ahkâm gönderilmiştir ânın gibi ol cânibde rençber gemisi bulunmak lâzım gelürse müşârunileyhâya emrim gönderüb rençber gemilerin talep idüb getürdüb dahi tahmil idüb gönderesin.

493/2

Bu dahi

Tarhanyat kadısına hüküm ki:²⁶

Bundan akdem donanma-ı hümâyûn mühimmi için bez ihzâr olunmak emrim olmuşdı hâlâ bilâhare.

[234]

494

Bu dahi

Sakız beğine hüküm ki:

Bundan esbak donanma-yı hümâyûnum mühimmi için Tire kazasından kendir ve urgan ve Tarhaniyat kazâsından bez tedârik idüb hazır olanaları rencber gemileri ile tersâne-yi âmireye gönderesin deyü kâdılarına hüküm gönderilmiştir buyurdum ki;

Varıcak bu babda müşârünileyhâya kadılarla haberleşüb anın gibi hazır ve müheyyâ olan eğer bezdir ve eğer kendir ve urgandır tahmîl için ol cânibde rencber gemileri bulunmayub lâzım gelürse sen mukayyed olub rencber gemileri tedârik idüb gönderesin ki ‘avk ve tehir olmayub tahmîl olunub tersâne-i âmireye gönderile husûs-ı mezbûr mühimdir ihmâl ve müsâhaleden hazer eyleyesin sonra mu’âtab olursun bilmiş olun.

Bu dahi

Bir sureti

Midilli beyine

495

Sahibine virildi.

Batum beğine ve Gönve kadısına hüküm ki:

²⁶ Bu hükme numara verilmemiştir. Biz herhangi bir karışıklık yaratmamak için bir önceki hükmün numarası olan 493’ü 493/1 ve 493/2 diye belirttik.

Hâlâ hassa-ı dilsüzlerimden Ar'ar(?) zide kadrehunun bir mülk gemisi olub Reis Yatos(?) nâm zimmi Kefe'ye ve Sohumi'ye varub ticâret eylemek istedükde kimesne mâni' olmamak babında hüküm taleb eylemeğin buyurdum ki;

Anun gibi müşârunileyhin gemisiyle ve mezbûr reis Sohumi'ye sehûma ticâret içün varmak istedükde kimesneye dahl ve ta'arruz ittirmeyesin amma yarak ve sâir memnu' olan metâyı alub gitmene emrim yokdur yarak ve gayri-memnû' olan metâ'yı alub gelmekten hazer eylesesiz.

496

Sahibine virildi.

Budun beğlerbeğisine hüküm ki:

İzvornik sipâhilerinden Mustafa nâm sipâhi gelüb İzvornik sancağında güherçile toprağı bulunub sâbika güherçile hâsıl olur ehl-i üstad gönderilürse külligüherçile hâsıl olmak mümkün idügi bildirüblakin sancağı beği ile kadının bu bâbda mektûblarını vârid olub güherçile madeni olmayub birkaç yerde dökündü makûlesi olub tamam oldukdan sonra dahi güherçile toprağı yerde bulunmaz beyhûde zahmet çekülür deyü bildirdikleri ecilden livâ-yı mezbûrda fi'l-vâki' madeni güherçile toprağı varmıdır nicedir mâlûm olmak lâzım olunmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda bir yarar ve ehl-i üstâd kimesneyi gönderüb livâ-yı mezbûrun güherçile toprağı bulunan yerleri gördürüb ne asıl yerlerdir fi'l-vâki' güherçile toprağı bulunan yerler maden midir yohsa dökündü olub cürufi nesne mi hâsıl olur ve bi'l-cümle aslı ile sıhhatiüzere ma'lûm idinüb dahi vuku'u üzere yazub  arz eylesesin.

[235]

497

Sâhib-i saadet ademlerinden Nazır Ahmed'e virildi. Fi 13 N (Ramazan sene 981)

Haleb defterdârı Mehmed Çelebi'ye hüküm ki:

Hâlâ Uzeyr kadısı olan Hayreddin mektûb gönderüb Uzeyr haslarından Karagoka(?) ve İğtiyas(?) nâm şehirlerin zira'at oluna gelen yerleri Payas Kalâsı etrâfında olub zikr olunan enhârların ve sazlık olub 'ufûnetden hâlî olmayub çeltük ziraat olunduğı zamanlarda ehl-i kale himâye kıla olduklarından gayri enhâr-ı mezbûrdan mîriye on beş yigirmi altun hâsıl olub ol dahi deryâ kenârı olmağla âfetden hâlî olmayub tohum-ı mîrîve çeltükçiler emeği zâyî olub hâlâ ahâli-i kal'a ve çeltükçiler gelüb zikr olunan nehirlerin

ufûnetinden ayende ve revende ve mütehayyir olduğumuzdan mâ'adâ mîrîye nef'i yokdur şöyleki defter-i cedîdden zikr olunan enhâr ref' olunursa kendü malımız ile enhârı aher cânibe sevk idüb ve gölleri kurudub havaya itidâl gelmekle ayende ve revendeyeve ahâli-i kal'aya istirâhate ve etrâf-ı kal'a şenliğine ve ahar hubûbât zira'ate bâis olur deyü ref' olunmasın taleb eyledüklerin bildirmiş imdi memleket ve vilâyetin ma'mur ve abadân olmasına bâis evleviyetle amel itmek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda ol enhârın ref'i arz olunduğu üzere ahâli-i vilâyete ve memlekete enfa' ise livâ-yı mezbûrun tahrîri itmâma irişüb tevzî'-i fermân olundukda defter-i cedîdden evvel enhârı havâss-ı hümâyûnumdan ref' idüb ânun yerine zuhûr iden ifrâzın havâss-ı hümâyûnuma ser-a-pân emlâkından havâss-ı hümâyûnuma ilhâk itdüresin ve bi'l-cümle memleket ve vilâyete ziyâde mîrîye enfa' olanıyla amel idesin.

498

Kıbrıs Beğlerbeğisinin ademisine virildi

Adana begine hüküm ki:

Kıbrıs'da zahireye ziyâde müzâyaka olub rençber gemileri cezireden ol tarafa zahire almak istediklerinde bazı kimesneler zahireyi aldirmayub mâni' oldukları i'lâm olundu imdi cezire-i mezbure zahiresinin tedâriki mühimmatdandır buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda dâimâ mukayyed olub cezire-i mezbûreden gelen rençber gemilerinden zehâyiri men' itmeyüb ve ziyâde bahâ ile virdirmeyüb varan rençber gemilerüne narh-ı câri üzere müstevfî zahire virdirüb ahâli-i cezireye müzâyaka çekilmelü eylemeyesin cezire-i mezbûreden zahireyi men' idenlerin istihkâklarına göre haklarından geldüresin.

Bir sûreti

Trablus beğine

Bu dahi

Bir sûreti

Tarsus beğine

Bu dahi

Bir sûreti

İçil beğine

Bu dahi

Bir sûreti

Uzeyir beğine

Bu dahi

499

Kıbrıs beğlerbegine hüküm ki:

Anadolu yakasında olan yalılardan zahire almak için varan rençber gemilerine zahire virilüb kimesne mâni' olmamak için Adana ve Tarsus ve İçil ve Uzeyr beglerine ahkâm gönderilmiştir buyurdum ki;

Kifâyet miktarı rençber gemilerin tedârik idüb içlerine itimad eyledüğünademlerden koyub gönderilen ahkâm-ı şerîfeyi ümerâya maan gönderüb narh-ı câri üzere müstevfi tereke gönderdüb cezire-i mezbûre ahâlisinden def'-i müzâyaka eylesin bu bâbda mukayyed olub cezirenin âbâdân olmasına müte'allik olan husûslarda bezl-i makdur eylesin.

[236]

500

Budun beğlerbegisinin kethudâsına virildi.

Budin beğlerbegisine hüküm ki:

Bundan akdem Sigetvar kal'asının dıvarı kârgir binâ ile binâ olunmak bâbında emr-i şerîfim gönderilmişdi ol deryada kiremide ve taş husûsunda müzayaka olduğu senin tarafından i'lâm olundu imdi kılâ-ı vilâyet-i re'âyânın hıfzı için kireçiakçe ile bakdırılıb taşı ve binâsı re'âyâ mu'âvenetiyle olmak lâzımdır ve Semendire sancağında altmış nefer kiremidci ve Alaca Hisar'dan yüz elli nefer ve Yeni Bazar kazâsından yüz nefer tedârik ve irsâl olunmak için beylere ve kadı-ı mezbûra müvekkid ahkâm gönderilmiştir buyurdum ki;

Vusûl buldukda ahkâm-ı şerîfeyi bir çavuş ile mezbûrlara gönderüb vakit ve mevsiminde kiremidcileri gönderüb dahi kal'a-ı mezbûrenin dıvarın emrim üzere taş ve kireç ve kiremid ile müstahkem ve üstüvâr binâ idüb gerek kemâl-i metânet ve sıhânet üzere olmada dakika fevt itmeyesin re'âyâyı münâvene tarîkiyle istihdâm idüb bazıları istihdâm olunub bazıları himâyet olunmağı câiz görmeyüb adâlet ve ataletden udûl itmeyesin ve ne vechle mukayyed olduğın arz eylesin.

501

Semendire beğine hüküm ki:

Sigetvâr Kal'ası kargir binâ ile binâ olunmak emrim olub zikr olunan binâyâ taht-ı livândan altmış nefer kiremidci ihrâc ve irsâl olunmasın emr idüb buyurdum ki;

Budun beğlerbegisi tarafından emr-i şerîfim ile sana ademi vardukda taht-ı livânda altmış nefer yarar ve üstad kiremidcileri defter idüb ihrâc ve ol tarafa defteriyle ile ve yarar ademinle irsâl idüb bu bâbda ihmâl ve imhâlden hazer eylesin.

Bu dahi

Bir sûreti

Alacahisar begine yüz elli nefer kiremidci

Bir sûreti

Ve Yeni Bazar kadısına yüz nefer kiremidci için

Bu dahi

502

Çeşme kadısına hüküm ki:

Taht-ı kazânuzda vâki olan tabbağlar südde-i saadetime adem gönderüb tabbağın için istimâl eyledikleri palamud kendülere kifâyet itmedi deryâda kâfir gemileri gelüb ziyâde baha ile sahibleri hafiyeten anlara virüb bunlara külli müzâyaka lâzım geldiğin arz itmeğin buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu husûsa gereği gibi mukayyed olub deryadan gelen küffâra minba'ad palamud virdirmeyüb ve bade's-sûbut hafiyen küffâra her kim palamud virir ise yazub arz eylesin ki hakkından geline ve bunlara kifâyet etmeyen kimesneye haricden palamud verdirmeyesin.

[237]

503

Kethüdâsı beğın ademi Mustafa'ya virildi. Fi 13 N (Ramazan sene 981)

İskenderiyye beğine ve Podgoriçe kâdısına hüküm ki:

Vize beği Hüseyin dâme-izzehü mektub gönderüb taht-ı kazânda Azude(?) nâm karye hâssı olub Podgoriçe hisârı erenlerinden birisi kasaba-ı mezbûrede maktûl bulunan karye mezbûreden Baba Dedihi ve Olur Serih(?) nâm zimmîleri katl eyledi deyü mezburlar ehl-i karyeden taleb olundukda bulunmayub cümle ehl-i karye taleb eylediklerinde nefsi-i Podgoriçe'den olan Oran(?)Oğlu Hasan nâm sipâhi bir nice kimesne ile gelüb zikr olunan karyeyi basub yarakların alub ve davarların pareyeleyüb arabaya tahmil idüb Podgoriçe'den alub gidüb nice def'a bunun emsali zulm ve te'addî idüb

hukuklarından varmağa kâdir olmayub bu bahane ile isyan üzeredir deyü karyeleri varılmak emr olunmağın bu def'a müşârün-ileyh voyvadası olan Kurd nâm ademîsi ile karye-i mezbûre ahâlîsinden sekiz nefer kimesne kendüye gelüb ahvâllerin i'lâm idüb Oran(?) Oğlu Hasan bizi taşra çıkarmayub oğullarımız ve kızlarımızı tutub ademi eyleyüb satub dâ'imâ bu vechle te'addîden hâlî olmayub bizüm isyanımız ve şer'-i şerîfe muhalefetimiz yokdur deyü arz-ı hâl idüb ve mûmâ-ileyhin vâki' olan mahsulün voyvodasın bî-kusûr edâ idüb karye-i mezbûre ahâlisi için dâ'imâ itâ'at ve itikâd üzere oldukların arz itmeğın buyurdum ki;

Göresiz fi'l-vâki' arz olunduğu gibi olub sancağı beğinin mahsulün tamam virüb ve şer'-i şerîfe itaatleri olub isyanları yohsa hilâf-ı şer' ber-vechle rencide itdirmeyesiz ve olvechle oğulların ve kızların esir iden mezkûr Hasanı ele getürüb arz eyledükleri sicilü'ş-şer-i hasmın edasında sâbit ve zahir olursa habs idüb üzerine sâbit olan mevâdî ile sicil idüb sûret-i sicilin irsâl idesin ki bu dahi emr-i şerîfim ne vechle sâdir olursa âna göre amel edesiz.

504

Cafer Çavuş'a tahriren. Fi 17 Ramazânü'l Mübareke sene 981

Kıbrıs beğlerbeğisine ve kâdısına ve defterdârına hüküm ki:

Cezîre-i mezkûreden ba'zı zimmîler etrâf ve civândan gelüb evlerin vesâir emlâkın taleb iderlermiş ânun gibilerin evleri ve emlâkî ahire bey' olmuş değil ise hakk-ı kararıyla eski sâhiblerine verilmek emr idüb buyurdum ki;

Göresiz cezîre-i mezkûre zimmîlerin etraftan gelüb kadîmi evlerin vesâir emlâkın taleb iderlerse şöyleki ahire bey' olunmuş olmaya onun gibilerün emlâkın hakk-ı karar ile emrim mücebince eski sâhiblerine virüb ve mürd olanların harâcların aldırmayub mevcûd olanlardan aldırıp memlekete istimâlet viresiz.

Yazıldı.

505

Bu dahi mezkûr Cafer Çavuşa virildi. Fî't-târîhi'l- mezbur Fi 17 Ramazânü'l Mübareke sene 981

Kıbrıs beğlerbeğisineve defterdârına hüküm ki:

Cezîre-i mezkûrede vâki olan bazı mukataat gönüllü ve gurbet tâifesine ve Yâhudiyanaya verilmekle zulm ve te'addî olunduğu istimâ' olundu imdi mezkûrlara min-ba'ad iş verilmemesin emr idüb buyurdum ki;

Emrim mûcebince zikr olunan kimesnelere iş vermeyüb mümkün oldukça yerlü zimmîlere veyâhûd istimâle meşhur olanlara viresiz bi'l-cümle bu bâbda ber-vechle mukayyed olub tedârik üzere olası ki kim kaht olmuş deyü tedbir-i memleket neferine ne sebep olur vaz'-ı sudûrundan hazer eyleyesiz.

[238]

506

Sahibine virildi.

Şam beğlerbeğisine ve kâdısına hüküm ki:

Sen ki Şam Beğlerbeğisinin mektub gönderüb vilâyet-i Şam'da olan ashâb-ı haramın ekseri mal-ı vakıfların ba'de'l-infirâz haremeyn-i şerifeyn fukarasına şart idüb husûs-ı mezbûr sâbıkâ teftîş olundukda hayli mâl-ı vakf zuhûra gelüb ol zamandan beri yigirmi beş yıla karîb olmağın nice kimesneler vakf nâmeleri hıfz ve ihfâ idüb mülkiyet üzere tasarruf idüb hâla defter-i hâkânîden haremeyn-i şerife meşrut olan evkâfın umûmen sûret-i defteri ihrâc olunub teftîşi fermân olunur ise küllî evkâf zuhûra gelüb nef-i azîm olur deyü 'arz eyledüğün ecilden südde-i sa'âdetimden sûret-i defter ihrâc olunub buyurdum ki;

Vusûl buldukda haremeyn-i şerife müte'allik olan vakıfları yerlü yerinden yoklayub deftere vukûf nâmelerine nâzır idüb ve ânun gibi vakfiyeti mesmû' olub dahi vakfnâmeleri olmayan evkâfın zabitlerinden vakfnâmelerin taleb idüb nice olduğun ve ne keyfiyetle hâlî olub ve hâlâ ne vechle tasarruf olduğun tamam-ı ma'lûm idinüb dahi müksem olan evkâfı zuhûre getürmek bâbında kemâl-i sa'y ve ihtimâmınız zuhûra getüresiz.

507

Pervane Çavuş'a virildi.

Gelibolu kâdısına hüküm ki:

Bundan akdem Dergâh-ı mu'allam çavuşlarından Oran(?) Çavuş habsde olan hırsuz yatağı nâmına olan kuyumcı İbrahim'i Gelibolu mahkemesinde elinden alub itlâk eyleyen Hüsâmzâde Hatîb Mehmed ve Mü'ezzin Kaya ve Zâkir Sinan ve Çerkes

Kuyumcu ve Kuyumcu Memi ve Kuyumcu Ömer ve Yahşi Karagöz oğlu dimekle ma'rûf kemendci ve yatak olan mezbûr Kuyumcu İbrahim ve Göyküs(?) Eğribaş oğlu Âmîl ki İbrahim'i habsden ıtlak eylemiştir her kanda bulunurlarsa ele getirülüb dahi mukayyed ve mahbûs südde-i sa'âdetim çavuşlarından Mustafa Çavuş'a koşub südde-i sa'âdetime gönderilmek emr idüb buyurdum ki;

Varub vusûl buldukda zikr olunan ehl-i fesâdı Gelibolu voyvadasına buldurub her kanda bulunurlarsa ele getirüb dahi mezbûr çavuşuma koşub mukayyed ve mahbûs südde-i sa'âdetime göndermeyince olmayasın mezburların ele gelüb kayd ve bendile südde-i sa'âdetime gelmeleri ziyâde lâzım olmuştur ihmâl eylemeyüb beher-hâl voyvadaya buldurub gönderüb te'hîr ve ihmâlden hazer eyleyesiz şöyle ki ihmâl oluna beyân olunan özrün makbul olmaz sen dahi bile gelmek lâzım olur ana göre mukayyed olasız.

[239]

508

Muhzıra virildi.

Karaman beğlerbeğine an vilayetinde vâki' olan kâdırlara hüküm ki:

Hâlâ taht-ı hükümetünüzde devşürülmesi ferman olunan acemi oğlanların ahâli-i kurâ ve kasabât kaçurub zühûra getürdüklerin ve bu bâbda sizün dahi adm-i mu'âvenetiniz olduğu i'lâm olunmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda her birinüz bi'z-zât mukayyed olub ânun gibi acemi oğlanı cem'î için yayabaşılara varduklarında keferenin evlâdın kaçurtmayub zühûra getirüb ve mümkün olduğu üzere siz dahi mu'âvenet eyleyüb ihmâlden hazer eyleyesiz.

509

Bu dahi.

Diyarbakir beğlerbeğisine hüküm ki:

Vilâyet-i Dulkadiyiye'de emr-i şerifimle acemi oğlanı cem'î için gönderilen yayabaşılar ba'zı oğlanı cem' eyleyüb asitâne-i sa'âdetime gelmek için yeniçerilere koşub gelürleriken on sekiz nefer oğlan gıybet idüb gittiğinde sen ele getirüb yeniçerilere koşub gelüriken Palu beği Hüseyin ademleri zikr olunan oğlanların on iki neferin ellerinden alub gitdüklerin yeniçeriler i'lâm eylemeğın zikr olunan oğlanları müşârün-ileyh beher hâl buldurub südde-i sa'âdetime göndermek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda müşârün-ileyh beher-hâl zıkr olunan oğulları buldurub zuhûra gettürüb yeniçerilere teslim idesin şöyleki inâd ve muhâlefet iderlerse isimleriyle yazub arz eylesin.

510

İçil beğine hüküm ki:

Mektub gönderüb livâ-ı mezbûre tâbi‘ olan Akçakal‘e ve Ma‘mûre kal‘alarında olan yarakların ve barutu emrim mücebinece yoklayub defterin südde-i sa‘âdetime irsâl eyledüğün bildirmişsin imdi Ma‘mûriye kal‘asında olan yaraklardan bir kıt‘a barlu şâyka ve iki kıt‘a şâyka ve altı kıt‘a katomirine ve her cinsden bin beş yüz top finduğu ve elli kasa tüfenk ve sekiz kıt‘a şâhi darbzen ve on iki aded küçük şahi-I darbzen ve yigirmi aded küçük darbzen ve on bin tüfenk finduğu hâlâ Ak limanda binâ olunan Yenice kal‘aya ihrâc ve irsâl eylemek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda bi'z-zât mukayyed olub kal‘a-ı mezbûrede olan yaraklardan zıkr olunan mikdârı yarak ve finduk Ma‘mûriye kal‘asından alub liman-ı mezburda binâ olunan kal‘aya irsâl eyleyüb varub teslim olunduğuna mühürlü temessük gönderüb südde-i sa‘âdetime irsâl eylesin ve bu hüküm sana ne gün varub fermân olunan yarağı ne zaman irsâl eylediğün yazub bildiresin.

[240]

511

Kethüdâsına virildi.

Ohri beğine hüküm ki:

Mektub gönderüb Ohri'de İşim(?) nâm nehir deryâya karışduğu mahalde top irişmez yerde emr ile binâ olunan kal‘a tamam olub lakin Mus dimekle ma‘rûf âsilerin mabeyninde ve deryâya karîb olub zıkr olunan âsiler henüz itâ‘at eylemeyüb kal‘a-ı mezbûre hıfzına üç yüz nefer ihrâc olunub hıfzı için ta‘yîn olunmak lüzûm idüğün ve her kal‘adan ne kadar nefer ihrâc olunmak lâzım olduğun defter eyleyüb irsâl eylemişsin imdi Dırac Kal‘asında hâdis olan nefer virildikten sonra sâyir kılâ‘dan arz eyledüğün üzere ihrâc eyleyüb kal‘a-yı hıfz itdirmek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda te'hîr eylemeyüb arz eyledüğün üzere Draç kalasında hâdis olan nefer ta‘yîn idüb virildükden sonra sâir kılâ‘dan kal‘a-ı mezbûre muhâfazasıçün arz eyledüğün üzere ihrâc eyleyüb kal‘a-ı mezbûreye gönderesin ki hıfz ve hırâsetde olalar ve

kimler teftiş ve ihrâc olunub gönderüldüğün ale'l-esâmi tımarlarıyla defter eyleyüb südde-i sa'âdetime gönderesin.

512

Anadolu ve Karaman kâdılarına hüküm ki:

Hâlâ Hamid Beği kethüdâsı Hamza Yalvaç kazâsından Şemseddin nâm harâminin yoldaşı Divâne Üveys nâm kimesne südde-i sa'âdetime gönderüb su'âl olundukda Yenişehir kazâsında yatakları vardır cümleden Nişancı oğlu Ali yatağıdır deyü haber vermeğin mezkûr herkangınızın taht-ı kazâsında bulunursa ele getürüb südde-i sa'âdetime göndermek emr idüb buyurdum ki;

Mezbûr Hamza kethüdâ vusûl buldukda bu husûsda her biriniz bi'z-zât mukayyed olub mezbûr Şemseddin her kangunuzun taht-ı kazâsında bulunursa müşârün-ileyh kethüdâya il eri ile mi olur ve gayri tarîk ile mi olur ve bi'l-cümle her ne tarîk ile olursa mu'âvenet eyleyüb hüsn-i tedârikle ele getürüb mukayyed ve mahbûs südde-i sa'âdetime gönderesiz.

513

Sâhibi olan Mehmed Usta'ya verildi.

Akdağ kâdısına Hüseyin Çavuş'a hüküm ki:

Hâlâ hâssa mi'mârlarımbaşî mektub gönderüb Kayseriye re'âyâsı Kıbrıs'a sürülmek fermân olunub kendü sâkin olduğu Ağırbaş nâm karye halkı ve aher karyede sâkin olan akrabası Keçi(?) birinizde(?) Sarı oğlu Döküncü ve karye-i Üskün'den(?) Ulbese(?) ve Kodşan(?) nâm zimmîler Kıbrıs'a sürgün olmakdan afv olunmağın istid'â eylemeğin müşârün-ileyhin sâkin olduğu zikr olunan karyesi ve akrabasından olan mezkûr zimmîler Kıbrıs'a sürgün olmakdan afv olunmamak emr idüb buyurdum ki;

Varub vusûl buldukda müşârün-ileyhin sâbıkâ sâkin olduğu mezbûr karyesi ve akrabasından olan mezkûr zimmîleri Kıbrıs'a sürülmek için deftere dahi kayd olunmuşlar ise ihrâc eyleyüb Kıbrıs'a sürgün olmak emr olunanlardansız deyü rencîde itdirmeyesiz deyü hüküm-i şerîfimi sicil-i mahfûza kayd eyleyüb ellerinde ibkâ eylesi

[241]

514

Mısır beğlerbegine ve defterdârına hüküm ki:²⁷

Yemen beğlerbeği mektûb gönderüb bu diyârda mevcûd olan ümerâ ve asâkir ve sâir ihrâcâta yılda üçyüz seksen iki bin altı yüz on üç altun masraf lâzım olub mukaddemâ vilâyet-i Yemen'in mukata'atı muhtemel olduğu üzere vezirim Sinan Paşa adamallahu te'âlâ iclâlehü marifeti ile defter olunub asitâne-isa'âdete müteveccih oldukda aldıkları mahfuz defter mücebince vilâyet-i mezbûrenin...

515

Pervane Çavuş'a virildi. Fi 22 N (Ramazan sene 981)

Anadolu beğlerbeğisine hüküm ki:

Bundan akdem donanma-yı hümâyûnum mühimmi için beğlerbegiliğine müte'allık kazalardan kal'alardan irsâli fermân olunan hisar erleri ve kürekçileri gönderilen ahkâm-ı şerîfim muktezâsınca mu'accelen ihrac ve irsâl olunmak mühimmâtdan olmağın buyurdum ki;

Asla tehir ve terahhi eylemeyüb ferman olunan hisar erlerin ve kürekçilerisabıka gönderilen hüküm-i hümâyûnum mücebince mu'accelen ihrâç eyleyüb irsâl eylemek bâbında envâ'-i sa'y ve ikdâmın zuhûra getüresin zikr olunan hisar erleri tüfenkçileri ve sair yat ve yarakları ile mükemmel ve kürekçileri dahi ale't-ta'cîl irişmek elzemdirihmâl eylemeyüb ber-vech-i isti'câl ihrâç ve irsâl eylemek ardınca olasız.

Bir sûreti	Bir sûreti	Bir sûreti
Karaman beğlerbeğine	Rum beğlerbeğine	Haleb beğlerbeğine
Pervane Çavuş'a	Müslim Çavuş'a	Pervane Çavuş'a
Bir sûreti	Bir sûreti	Bir sûreti
Erzurum beğlerbeğine	Diyarbakir beğlerbeğine	İçil beğine
Kara Balı Çavuş'a virildi.	Pervane Çavuş'a	Pervane Çavuş'a
Bir sûreti	Bir sûreti	
Samsad beğine	Mehmed Çavuş'a virildi	
Müslim Çavuş'a	Pervane Çavuş'a	

²⁷ Bu hüküm yarım bırakılmıştır. Ayrıca üzeri çizilip iptal edilmiştir.

[242]

[Yev]mü'l-Cuma' Fi 22 Ramazanü'l-Mübareke sene 981 (15 Ocak 1574)

516

Beğlerbeğine gönderildi.

Rumili beğlerbeğine hüküm ki:

El-hâletü hâzihi cenâb-ı hazret-i zü'l-halik cenâbüş-şeybe ve'l missal-iuluvvi inâyet bî-gâyetine tevekkül ve i'timâd ve sultan-ı enbiya-i aleyh efdalu'l-tehâyâtın müfehhirât-ı kesirine elberkâne tevessül ve istinâd ve Çehâr-yâr-ı büzürgvâr evliyâ ve ebrârın rıdvanullahi te'âlâ aleyhim ecmâin ervâh-ı mukaddeselerinde isti'ânet ve istimdâd kılınub evvel bahar-ı hüceste asârda küffâr-ı dalâlet şî'ar ile fi sebilillah-ı te'âlâ gazâ ve cihâd için sefer-i zafer-ı eserde tasmîm-i âlî tehennüm mukarrer olmağın cenâb-ı vâhibü' atayadan mutasarru'dur ki ibtidâ sen mübârek ve mümeyyize ve intihâsın envâ'-i feth ve zafere makrun eylemiş ola eyle olsa sen dahi şimdiden bu sefer-i nusret-i rehin cebe ve cevşen ve cebelülerinle ve paşa sancağının sağ ve sol kolları begleri ve züemâ ve çeribaşları ve erbâb-ı timârı kânûn-nâme-i hümâyûnum mücebince cebe ve cevşen ve cebelüleri ve alât-ı harb ve kîtâl ve edevât-ı cenk ve cidâlleri ve bi'lcümle düşman yarağı ile hazır ve müheyya olmak ve Rumili'nin bu sâl-ı ferhunde-fâlâ deryâyâ donanma-yı hümâyûnumla tayin olunmayub kalan sancakbeğleri sancaklarına müte'allik olan alay beğleri ve züemâ ve çeribaşları ve erbâb-ı timar ile cebe ve cevşen ve cebelüleri ve yat ve yarakları ile müretteb ve mükemmel hazır ve amâde olmak mühimmât-ı dîn ve devletden olmağın ol-bâbda ümerânın her birine müstakil ahkâm-ı şerîfim yazılıb yerlü yerlerine îsâl eylemek için mühürlü kîse ile sana irsâl olunmuşdur buyurdum ki;

Varub vusûl buldukda aslâ tehir ve terahhi eylemeyüb gönderilen ahkâm-ı şerîfeyi Rumili çavuşları ile yerlü yerlerine îsâl eyleyüb muhkem tenbîh ve tekîd eyleyesin ki her biri sancaklarda müteallik vâki' olan alaybegleri ve züemâ ve çeri başları ve erbâb-ı timâr ile kânûnnâme-i hümâyûnum cebe ve cevşen ve cebelülerialât-ı harb ve kîtâl ve edevât-ı cenk ve cidâlleri ve bi'lcümle düşman yarağı ile müretteb ve mükemmel hazır ve müheyyâ olub ve sen dahi şimdiden Paşa sancağına müteallik sağ ve sol kol alay beğleri ve züemâ ve çeribaşları ve sâir erbâb-ı timar ile kânûn üzere cebe ve cevşen ve cebelülerinizle ve yat ve yaraklarınızla hazır ve amâde olub yat ve yaraklarında vesâir husûslarda aslâ bir nesne kusûr ve noksan komayub müretteb ve mükemmel emr-i celîl üzere muntazır olasız ki bir dahi emr-i şerîfim gönderilüb ne gün çıkub ve ne mahale varmak fermân-ı şerîfim olursa bilâ-tehîr yürüyüb mahal-i ma'mûra varub uğur-ı din

mübeyyin Hazreti seyyidü'l mürselîn ve aleyhis-salatu vesselâm bezl-i ma'zûr eyleyüb ikdâm-ı tâm ve ihtimâm mâ-lâ kelâm ile gereği gibi yüz aklıkları tahsilinde envâ'-ı mesâil-i cemîlin zuhûra getüresin ve irsâlı fermân olunan kürekçileri ve hisâr erlerin muaccelân ihrâç eyleyüb irsâl eylemek için tekrâr ahkâm yazılıb gönderilmiştir yerlü yerlerine gönderüb ale't-tacîl ihrâç ve irsâl eylemekde dakika fevt eylemeyesin ve kuzâta tenbîh eylesin ki kimesneye zulm ve taaddi eylemeyüb adâlet üzre ihrâç eyleyeler.

[243]

Bir sûreti	Bir sûreti	Bir sûreti
Anadolu beğlerbeğisine	Karaman beğlerbeğine	Rum beğlerbeğine
Pervane Çavuş'a virildi	Pervane Çavuş'a virildi	Müslim Çavuş'a virildi
Bir sûreti	Bir sûreti	
Budin beğlerbeğine	Temeşvar beğlerbeğine	
Mustafa Çavuş'a virildi	Mustafa Çavuş'a virildi	

Rumili'nde olan bu sancaklar kara seferine tayin olunmuştur.

517

Cümlesi beğlerbeğine gönderildi çavuş ile. Fi 18 N (Ramazan) sene 981

Vize begine hüküm ki:

Hâlâ cenâb-ı hazret-i hak celle ve a'lâya tevekkül ve i'timâd ve sultan-ı enbiyâ aleyhi efdâlü't-tehâyâtın müfehhirat-ı kesrete eğer canına tevessül veistinâd ve çehâr-ı yar-ı büzürgvar ve evliyâ ve ebrârın rıdvanullahi te'âlâ aleyhim ecmâin ervâh-ı mukaddeselerinden isti'ânet ve istimdâd eyleyüb evvel-bahâr hüceste- asârda fî sebilillah-ı te'âlâ küffâr-ı şekâvet-şi'âr ve bed-nehar ile cihâd için sefer-zafer-i eserde tasmîmü niyet-i âlî tehennüm mukarrer olmağın sen dahi şimdiden sancağına müteallik olan alaybeği ve züemâ ve çeri bâşlıları ve erbâb-ı tımarı ile kânûnnâme-i hümâyûnum mûcebince cebe ve cevşen ve cebelünüzle ve yat ve yaraklarınızla hazır ve müheyyâ olmak emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda tehir eylemeyüb sancağına mütealîk olan alaybegi ve züemâ ve çeri bâşlıları ve erbâb-ı tımarı kanûnnâme-i hümâyûnum mûcebince cebe ve cevşen ve cebelüleri ve sair alât-ı harb ve kıtâl ve edevât-ı cenk ve cidâl ve bi'l cümle düşman yarağı

ile Şimdiden hazır ve müheyyâ itdirüb sen dahi cebe ve cevşen ve cebelülerinle hâzır ve amâde olub senün ve züemâ ve erbâb-ı tımarın yat ve yaraklarında ve gayride asla bir husûsda kusûr ve noksanınız kalmayub müretteb ve mükemmel emr-i celîlü'l-kadrime muntazır olasın ki bir dahi emr-i Şerîfim ne gün çıkub ve ne mahale varmak emrim olursa bilâ-tehir sancağın askeri ile çıkub mahal-i mamure varub uğur-ı din-i mübeyyinde bezli i makdur eyleyüb hizmetde bulunasın.

Bir sûreti	Bir sûreti	Bir sûreti
Vize beğine	Kırk Kilisa beğine	Çirmen beğine

Bir sûreti	Bir sûreti	Bir sûreti
Niğbolu beğine	Silistre beğine	Köstengil beğine

Bir sûreti	Bir sûreti
Üsküp beğine	Avlonya beğine

[244]

Bir sûreti	Bir sûreti
Devline beğine	Yanya beğine

Sen sancağının muhâfazasında kalub alaybegisi ile Ağrıboz iskelesine gide.

Bir sûreti	Bir sûreti	Bir sûreti
Ohri beğine	Dukakin beğine	Prizrin beğine

Bir sûreti	Bir sûreti	Bir sureti
İskenderiye beğine	İlbasan beğine	Tırhala beğine

Züemâ ve sipahileri ile alaybeyleri cümlesi deryaya

Bir sûreti	Bir sûreti	Bir sûreti
Hersek beğine	Kilis beğine	Zaçesne beğine

Bir sûreti	Bir sûreti	Bir sûreti
Mora beğine	Akkirman beğine	Selanik beğine

Bu hüküm yazılmadı

Derya seferine ta'yîn olunan sancaklardır.

518

Tırhala begine hüküm ki:

İnşallahu te'âlâ evvel-bahar-ı hüceste asârda fî sebilillahi te'âlâ küffâr-ı şekâvet-i şî'âr ile gazâ ve cihâd için deryâya azîm donanma-yı hümâyûnum tedârik ve irsâli emrim olub sancağının alaybegisi ve züemâ ve erbâb-ı tımarı ile deryâ seferine şimdiden hazır olmak ve senün ve züemâ ve erbâb-ı tımarun ve cebelülerinüz umûmen tüfenklü olub nevrûzdan mukaddem ol Semendire karîb olan iskelelerden Kolyos veyahud Ağrıboz iskelelerinden sipâhiler gemilere girüb her kangısı asân ise anda yat ve yarağınız ve cebelünüzle hazır ve âmâde olmak lazım olmağın buyurdumki;

Vusûl buldukda asla tehîr ve terahhi eylemeyüb sancağına müteallik olan alaybegi ve züemâ ve erbâb-ı tımara şimdiden muhkem tenbîh ve tekîd eylesesin ki her biri kânûnnâme-i hümâyûnum mücebince cebe ve cevşenleri ve cebelüleri ile tüfenkleri ile ve bi'l-cümle düşman yarağı ile hazır ve müheyây olub ve sen dahi cebe ve cevşen ve cebelülerinle ve tüfenklerünüzle hazır olub senün ve cebelülerün ve züemâ ve erbâb-ı tımarun yat ve yaraklarında kusûr ve noksan komayub müretteb ve mükemmel nevrûzdan mukaddem mezbûr iskelelerden her kangısı gemiye girmek âsân ise anda hazır bulunasın donanma-yı hümâyûnum vardukda hazır bulunub gemiler tavakkuf eylemeyü olmaya donanma-yı hümâyûnum hazır olanlar cümle tüfenklü olub (s.245) cümle tüfenklü olub bir ferd tüfenksüz olduğuna rızâ-yı şerîfim yokdur şöyleki senün veyâhud zü'emâ ve erbâb-ı tımarun biri tüfenksüz bulunub veyâhud vesâir yat ve yaraklarında kusûrları olub ta'yin olunan zamanda mahal-i mâmurda bulunmayub geç veya eksük gele asla beyân olunan özürleri kabûl olunmak ihtimâli olmayub dirliklerialınmağla konulmayub envâ-ı ikâba müstehak olmak mukarrerdir âna göre ikdâm ve ihtimâmda kusûr komayub basiret üzere olasın.

Rumili beglerbegine çavuş gönderildi.

Bir sûreti

Bir sûreti

Kütahya beğine

Saruhan beğine

Pervane Çavuş

Alaybeğisiyle deryaya Çeşme iskelesine gide

Mirza Çavuş'a

Bir sûreti

Bir sûreti

Aydın beğine

Menteşe beğine

Deya çeşmede
Mirza Çavuş'a

Çeşme'ye gide
Murad Çavuş'a

Bir sûreti
Hamidili beğine
Pervane Çavuş'a
İstanbul'a gele

Bir Sûreti
Teke beğine
Deryaya evvelden geldiği iskelede hazır ola
Pervane Çavuş'a

Bir Sûreti
Karahisar-ı Sahib Beğine
Deryaya İstanbul'a gele
Pervane Çavuş'a

Bir Sûreti
Ankara beğine
Kara seferine hazır ola
Pervane Çavuş'a

Bir Sûreti
Kangırı beğine
Deryaya cümlesi
Kara Bali Çavuş'a

Bir Sûreti
Hudâvendigar beğine
İstanbul'a gele Kara seferine hazır ola
Kara Mirzâ Çavuş'a

Bir Sûreti
Karesi beğine
Deryaya Boğaz Hisarında
Mirza Çavuş'a

Bir Sûreti
Sultanönü beğine
Kara seferine hazır ola
Pervane Çavuş'a

Bir Sûreti
Bolu beğine
Kara seferine hazır ola
Kara Bali Çavuş'a

Bir Sûreti
Kastamonu beğine
Deryaya İstanbul'a
Pervane Çavuş'a

Tetimme-i Karaman Vilâyetine tâbi elviyedir
Pervane Çavuş'a

Bir Sûreti
Konya

Bir Sûreti
Niğde beğine

Pervane Çavuş'a	Kara seferine emr olundu tekrar.
Fi 13 N (Ramazan sene 981)	
Pervane Çavuş'a	
Bir Sûreti	
Kayseriyye sancağı beğine	
Kara seferine	
Pervane Çavuş	
[246]	
Bir Sûreti	Bir Sûreti
Akşehir beğine	Aksaray beğine
Deryaya İstanbul'a gele	Deryaya İstanbul'a
Pervane Çavuş'a	Pervane Çavuş'a
Bir Sûreti	Bir Sûreti
Kırşehir beğine	Beğşehir beğine
Kara seferine	Deryaya İstanbul'a gele
Pervane Çavuş'a	Pervane Çavuş'a
Tetimme-i Rûma Tâbi Olan Sancaklardır	
<i>Müslim Çavuş'a</i>	
Bir Sûreti	Bir Sûreti
Amasya Beğine	Sivas Beğine
Deryaya İstanbul'a gele	Alaybeyisiyle İstanbul'a gele
Müslim Çavuş'a	Müslim Çavuş'a
Bir Sûreti	Bir Sûreti
Canik beğine	Çorum beğine
Deryaya İstanbul'a gele	Kara seferine gele
Müslim Çavuş'a	Müslim Çavuş'a
Bir Sûreti	Bir Sûreti
Bozok beğine	Divriği beğine

Kara seferine gele
Müslim Çavuş'a

Kara seferine gele
Müslim Çavuş'a

Bir Sûreti
Malatya beğine
Kara seferine gele
Müslim Çavuş'a

Bir Sûreti
Arabgir beğine
Kara seferine gele
Müslim Çavuş'a

Tetimme-i Budun'a tâbi olan sancaklardır

Mustafa Çavuş'a

Mustafa Çavuş'a bu cümle ahkâm. Fi 22 N (Ramazan sene 981).

Bir Sûreti
Semendire beğine

Bir Sûreti
İzvornik beğine

Bir Sûreti
Sirem beğine

Bir Sûreti
Segedin beğine

Bir Sûreti
Pojeqa beğine

Bir Sûreti
Mohaç beğine

Bir Sûreti
Peçuy beğine

Bir Sûreti
Sigetvar beğine

Bir Sûreti
İstolni Belgrad beğine

Bir Sûreti
Şimontorna beğine

Bir Sûreti
Seksar beğine

Bir Sûreti
Hatvan beğine

Bir Sûreti
Felek beğine

Bir Sûreti
Seçen beğine

Bir Sûreti
Novigrad beğine

Bir Sûreti
Kopan beğine

Bir Sûreti
Solnok beğine

Bir Sûreti
Estergon beğine

Bir Sûreti
Sekçöy beğine

Bir Sûreti
Garjgal beğine

Bu dahi

[247]

Tetimme-i Temeşvar'a Tâbi' olan sancaklardır
Mustafa Çavuş'a

Bir Sûreti
Liposa beğine

Bir Sûreti
Vulçitrın beğine

Bir Sûreti
Vidin beğine

Bir Sûreti
Arat beğine

Bir Sûreti
Çanad beğine

Bir Sûreti
Alacahisar beğine

Bir Sûreti
Göle beğine

Bir Sûreti
Yanık beğine

Bu sekiz kıt'a ahkâm Mustafa Çavuş'a virildi. Fi 22 N(Ramazan sene 981)

Tetimme-i Dulkadiriye tabi' olan sancaklardır
Müslim Çavuş'a virildi.

Bir Sûreti
Maraş

Bir Sûreti
Kars beğine

Müslim Çavuş'a

Müslim Çavuş'a deryaya İstanbul'a gele

Bir Sûreti
Ayıntab beğine

Bir Sûreti
Sis beğine

Deryaya İstanbul'a gele

Bu dahi

Bu dahi

Bir Sûreti

Samsad beğine

Deryaya İstanbul'a gele

Bu dahi

Tetimme-i Erzurum'a Tâbi' evliyedir

Kara Bali Çavuş'a virildi.

Bir Sûreti

Trabzon beğine

Deryaya İstanbul'a gelealay beğisiyle

kendü tahrir-i hıdmetinde ola

Kara Bali Çavuş'a

Bir Sûreti

Malatya beğine

Bu dahi

Bir Sûreti

Karahisar-ı Şarkî beğine

Deryaya İstanbul'a gele

Bu dahi

Bir Sûreti

Kiğî beğine

Deryaya İstanbul'a gele

Tetimme-i Diyârbekir'e tâbi' elviyedir

Pervane Çavuş'a virildi.

Bir Sûreti

Harput beğine

Deryaya alay beğiyle İstanbul'a gele

Pervane Çavuş'a

Bir Sûreti

Ruha beğine

Deryaya alay beğiyle İstanbul'a gele

Pervane Çavuş'a

(248)

Tetimme-i Cezâyir'e tâbi' olan sancaklardır

Mehmed Çavuş ile beğlerbeğine gönderildi.

Bir Sûreti

Kocaili beğine

Deryaya İstanbul'a gele

Bir Sûreti

Gelibolu beğine

Alaybeği Gelibolu'dan gide

Bu dahi

Bir Sûreti

Biga beğine

Deryaya Gelibolu İskelesi'ne hazır ola

Bu dahi

Bir Sûreti

Siğacık beğine

Deryaya Çeşme'den gide

Bu dahi

Bir Sûreti

İnebahtı beğine

Deryaya Eğriboz iskelesinden

İbrahim Çavuş'a

Bir Sûreti

Eğriboz beğine

Deryaya Adnos(?) İskelesinden

İbrahim Çavuş'a

Bir Sûreti

Mezistre beğine

Bu hüküm yazılmadı

İbrahim Çavuş'a

Bir Sûreti

Karlılı beğine

Deryaya mümkün olduğu iskelede

Bir Sûreti

Rodos beğine

Bu hüküm yazılmadı

Bir Sûreti

Midillü beğine

Bu hüküm yazılmadı

Bir Sûreti

Sakız beğine

Bu hüküm yazılmadı

519

Mezburun ademi Bayram'a virildi.

Ayıntab begine hüküm ki:

Bundan akdem hüküm-i hümâyûnum irsâl olunub sancağına müteallik alaybeği ve züemâ ve erbâb-ı tımarı ve Ayıntab kalasından on beş nefer hisareri tüfenkleri ve sâir düşman yarağıyla hazır ve müheyyâ itdürüb nevrûzdan mukaddem deryâya gönderilen

donanma-yı hümâyûnum ile gemilere dâhil olub hizmetde bulunasın emrim olmuşdu ol emr-i şerîfim alâ-mekân mukarrer olmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda tehir eylemeyüb sancağına müteallik olan alay begi ve züemâ ve erbâb-ı tımar ve Ayıntab kal'asından on beş nefer hisarlerini tüfenkleri ve sâir yat ve yaraklarıyla ihzâr idüb nevrûzdan mukaddem mahrûse-i istanbula gelüb gemilere dâhil olub hizmetde bulunasın husûs-ı mezbûr mühimdir ihmâlden ziyâde hazer eylesin.

[249]

Vilâyet-i Diyarbekir'den İhrâç olunan müstahfizlardır donanma-yı hümâyûn için ihrâç olanlardır

Cemaat-i 374

Amed müstahfizlarından ve azablerinden 200 nefer

Cemaat-i 199

Mardin müstahfizlarından ve azeblerinden 90 nefer

Camaat-i 254

Hasankeyf müstahfizlarından ve azeblerinden 90 nefer

Cemaat-i 66

Ruha müstahfizlarından ve azeblerinden 30 nefer

Yekun: 420

Haleb beğlerbeğliğinden ihrâç olanlardır

Haleb kal'asından 70 nefer

Cemaat-i 71

Birecik müstahfizlarından 35 nefer

Cemaat-i 31

Rumkal'adan 15 nefer

Yekun: 120

Cezâyirden ihraç olunandır

Cemaat-i 87

Boğazkesen kal'ası'ndan 44 nefer

Cemaat-i 19

Bursa'dan 10 nefer

Cemaat-i 21

Kal'a-yı Yenice'den 10 nefer

Yekun: 64

Anadolu'dan ihraç olunandır

117

Kütahya kal'ası'ndan 60 nefer

19

Karahisar-ı sahibden 25 nefer

21

Ankara kal'ası'ndan 30 nefer

Yekun: 115

Rumeli beğlerbeğliğinden ihraç olunan müstahfizlardır

55

Niğbolu sancağında Rusçuk müstahfizlarından 25 nefer

70

Silistre sancağında Hırsova kal'ası müstahfizlarından 30 nefer

73

Niğbolu kal'ası müstahfizlarından 30 nefer

36

Niğbolu sancağında Hulunik kal'ası'ndan 15 nefer

52

Niğbolu sancağında Yergöğü kal'ası müstahfizlarından 20 nefer

55

Silistre sancağında Brayil kal'ası müstahfizlarından 20 nefer

Yekun: 140

[250]

Rumeli beğlerbeğliğinden ihraç olunandır

95

Sivas kal'asından 50 nefer

48

Tokat kal'asından 20 nefer

27

Niksar kal'asından 15 nefer

72

Amasya kal'asından 36 nefer

Yekun: 121

Erzurum beğlerbeğliğinden ihrâcı ferman olunan müstahfizlardır

Trabzondan yarar 150 nefer

110

Karahisar-ı şarki kal'asından 50 nefer

78

Koyulhisar kal'asından 40 nefer

162

Kemah kal'asından 60 nefer

71

Kal'a-ı Kemah azeblerinden 40 nefer

130

Bayburd kal'ası müstahfızlarından 50 nefer

50

Bayburd azeblerinden 20 nefer

89

Erzincan kal'ası müstahfızlarından 30 nefer

2140

Erzincan azeblerinden 10 nefer

110

İspir kal'ası müstahfızlarından 45 nefer

39

Erzurum'a ... kal'ası müstahfızlarından 15 nefer

Yekun nefer'an: 510

YEKUN: 1490

On kağıd yukarı beglerbegine bu sûret-i mufassal ve meşruh üzere kayd olunmuşdur.

520

Kara Balı Çavuş'a virildi.

Karaman beğlerbeğine hüküm ki:

Hâlâ vilâyet-i Karaman'a müteallik olan ümerânın ba'zı deryaya ve ba'zı dahi kara seferine ta'yin olunub ve sen dahi kara seferine sancağınamüteallik alaybeği ve züemâ ve erbâb-ı timarı ile hazır olmak emr idüb buyurdumki;

Vusûl buldukda bu bâbda bizzat mukayyed olub deryâya tayin olunan ümerâyı sancakları askeri ile yat ve yarakları ve tüfenkleri ile cebe ve cevşen ve cebelüleriyle ile mu'accelen ihrâç eyleyüb ve Karaman vilâyetinden ihracı fermân olunan kürekçileri dahi ale't-ta'cîl ihrâç eyleyüb nevrûzdan mukaddem irsâl eylemek ardınca olasın bu bâbda sana mufassal ahkâm dahi irsâl olunmuşdur şimdiden ümerâyâ ve kuzâta ademler gönderüb mu'accelen ihrâç eylemek bâbında envâ-ı ikdâm ve ihtimâm eylesin.

[251]

521

Rumilinden Pervane Çavuş'a virildi.

Rumili'nin sağ kolunda vâki' olan kâdıllara hüküm ki:

Hâlâ ihrâcı fermân olunan kürekçi mu'accelen ihrâc ve irsâl olunub nevrûzdan mukaddem âsitâne-i sa'âdetime gelüb vusûl bulmak ziyâde mühimmâtdan olmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda te'hîr eylemeyüb ihrâcı fermân olunan kürekçiyi ale't-ta'cîl ihrâç iyleyüb nevrûzdan mukaddem tersâne-i âmireme irsâl ve îsâl eylemek bâbında gereği gibi ihtimâm eylesin kürekci mu'accelen ihrâc olunmak ziyâde lâzımdır sâir zamana kıyâss eylemeyüb isti'câl üzere ihrâc ve göndermekde dakîka fevt eylemeyesin nevrûzdan sonra külli azl ile kullanmayub envâ'i ukâbe müstehak olmak mukarrerdir âna göre ikdâm iyleyesin ve kürekci bahânesiyle fukaradan hilâf-ı emr akçe alınub zulm ve te'addî olmakdan ziyâde hazer eyleyesiz.

Bir Sûreti

Sol kola yazıldı

İbrahim Çavuş'a virildi.

522

Pervane Çavuş'a virildi.

Cebele beğine hüküm ki:

Evvel-bahar hüceste-asârda donanma-ı hümâyûnum deryâyâya gönderilmek mukarrer olmağın livâ-ı Cebele'nin her on beş hânesinden bir kavvâs ihrâc olunub Trablus İskelesi'nde nevrûzdan mukaddem ihzâr olunmasın emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda aslâ tevakkuf itmeyüb taht-ı livânda olan hânelerin her on beş hânesinden bir kavvâs ihrâc idüb nevrûz-ı mübârekden mukaddem Trablus İskelesi'nde bir yarar serdâr ili ihzâr iyleyesinki Canbolad dâme ikbâlehü ihzâr iyledüğü kavvâslar ile ma'ân anda gemilere iskele-i mezbûreye barut için varan gemiye koyulub donanma-ı hümâyûnuma getirüle bu bâbda ihtimâm idüb ihmaladen hazer idesiz.

523

Bu dahi

Bir Sûreti

Kilis Beği Canbolad beğe sene-i sâbıkada ihrâc olunduğu üzere her on beş hânedan bir cenkci ihrâc olunub mümkün olduğu üzere tüfenkle olub mümkün olmayanlar oklu ve yaylu olub ve oğullarından bir yararan serdâr idüb mu'accelen göndermek bâbında ihtimâm iyleyesin deyu yazıldı.

524

Şumnu kâdısına hüküm ki:

Hâlâ südde-i sa'âdetime mektub gönderüb Şumnu kazâsında hâlik Kavak nâm karye derbend olub halkı defterde derbendci mukayyed iken perâkende olub derbend hâlî kalduğun bildirmişsiz imdi buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu husûsu göresiz arz iyledüğün üzere defter-i cedîde mukayyed derbendciler iken perâkende olmuşlar ise göçürüb yerlü yerlerine götürdüb debendci ola gelen adet ve kânûn üzere hıfz ve hırâset itdiresin.

[252]

525

Yeni Çavuş'un ademine virildi

Selanik beğine ve kâdısına hüküm ki:

Südde-i Sa'âdetime mektub gönderüb hâlâ südde-i sa'âdetim çavuşlarından Yeni Çavuş mübâşeretiyle ol cevânibde zühûr iden ehl-i fesâd ve şenâ'atin ele getirülmesinde mu'âvenet olunduğu bildirilmiş buyurdum ki;

Vusûl buldukda min-ba'ad ânun gibi ol câniblerde olan ehl-i fesâdı ele getürmekde gereği gibi mu'âvenet idüb ehl-i fesâdı ele getürüb mahal-i çavuşa götürdüb müşâran-ileyhe verilen hükm mücebince şer'le teftîş olunub ahvâlleri ber-taraf ola.

526

Muradiye müderrisine hüküm ki:

Merhûm Ceddîm Sultan Yıldır(ım)hân aleyhü'r-rahman ve'l-Kur'an medresenin müderrisi tezkere gönderüb bundan akdem merhûm müşârün-ileyh evkâfi mevlânâ-i müşârün-ileyh teftîş eyledikde zühûr iden tefarütgil sicil olunub sûret-i siciller sende kalmağla mahsûl-i vakf henüz alıverilmediğün bildirdi imdi ol evkâf teftîşi i'timâden sana fermân olunmuşken zühûr iden mahsûl-i vakf husûsunda olan sûret-i sicilleri virilmeğe sebep nedir buyurdum ki;

Vusûl buldukda hîn-i teftîşde vakf-ı husûsunda ne makûle mevâd sâbit ve zâhir olub sicil olunmuş ise sahihi üzere suret-i zeylinde ihrâc idüb Burusa mahkemesinde olan nâibe teslim eylesin ki vakf için hükm olunan mahsûlü şer'le müteveccih olanlardan bî-kusûr alıvire.

527

Ferhad Çavuş'a virildi.

Tameşvar beğlerbeğisine hüküm ki:

Mektub gönderüb Erdel voyvadası sana mektub gönderüb Erdel Beğlerinden Yeniş nâm mel'ûn isyân iden Nemçe tâifesi ile ittîfâk idüb Nemçe vilâyetinde bir kal'a alub bu makûle fesâdı ma'lûm olmağın kendü içinde olduğu Kafaraş(?) nâm kal'ası muhâsara olunub ele getirülürse emr-i şerîfim nice idüğü mücebi ile amel olunmasın bildirmişsin imdi bu bâbda sana iki def'a mufassal ahkâm yazılıub göndermişdir buyurdum ki;

Vusûl buldukda sana bu bâbda sâbıka gönderilen ahkâm-ı şerîfe mücebince mu'âvenet iktizâ iderse görüldüğü üzere mu'âvenet eyleyüb müfsid-i mezbûr ele gelürse yarar ademlere koşub mukayyed ve mahbûs südde-i sa'âdetime gönderesin.

[253]

528

Hatununa virildi. Fi 23 N (Ramazan) sene 981

İzmir kâdısına hüküm ki:

Taht-ı kazânuzda Hasan Hevâce nâm kimesne katl-i nüfs idüb bâbında olub sūdde-i sa'âdetimde olan zindanda mahbûs iken zincir ile cerr çıkdıkdâ ayak itdüğü ecilden zindancı Süleyman nâm kimesneyi sen kaçurdun deyü zindana koyub ayak iden mezbûr Hasan Hevâce bi'l-fi'il taht-ı kazânda olduğı i'lâm olundu imdi **buyurdum ki;**

Vardıkdâ mezbûru tutub gıybet iderse yatanlarına ve duranlarına ve bi'l-cümle şer'le buldurasın lâzım olanlara buldurdub getürdüb kayd ve bend ile yararademplere koşub sūdde-i sa'âdetime gönderesinki der-zindan olub mezkûr zindancı Süleyman halâs ola ammâ koşduğun ademplere tenbîh ve te'kîd idesin ki mezbûru muhkem zabt idüb gaflet ile yolda gelürken kaçırmayalar.

529

İskenderiye beğine ve İpek kâdısına hüküm ki:

Senki sancakbeyisin mektub gönderüb İskenderiye Sancağında Ölgün(?)Nâhiyesi'nde yevmî on yedi akçe ile azebler ağası olan Hâcî Ahmed için Âsitâne-i sa'âdetim çavuşlarından Lütfü Çavuş'un ze'âmetden Burc nâm karye üzerine Levend kayığı ile bile varub karye-i mezbûreyi gâret idüb doksan üç nefer re'âyâyı esir iyledüğün ve husûs-ı mezbûr sicil olunub sûreti irsâl olunub bu makule fesadının nihâyeti olmaduğun bildirmişsiz imdi mezbûrun ahvâli şer'le teftîş olunmak emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda mukayyed mezbûrun ahvâlin şer'le onat vechle teftîş eyleyüb göresiz fi'l-vâki' levend kayığı ile karye-i mezbûre üzerine varub olmişkâr esir ihrâç idüb karyeyi garet itdüğü vâki' ise şer'le sâbit ola mecâl virmeyüb mahall-i hâdisede siyâset eyleyüb emrim yerine varduğun ve husûs-ı mezbûr ne vechle sübût bulduğun yazub bildiresiz.

530

Hassa-i Hümayun kapudanlarından Mustafa Bölükbaşına virildi.

Varna kâdısına hüküm ki:

Hersek kâdısı mektub gönderüb kazâ-ı mezbûrede Noyluk(?) nâm karye halkı cümlemiz güherçileci yazılmışdır deyü sâhib-i arza iki yıllık mahsûllerini virmeyüb mu'âflaruz didüklerin ve yine tophaneye iki yıldan berü asla nesne virmedüklerin bildirmiş imdi bu bâbda Âsitâne-i sa'âdetimden hükm verilmiş değildir vilâyet kâtibi dahi

tahrîr itmişdir olmakûle hükm var ise alınub der-kîse idüb sÛdde-i sa'âdetime irsâl olunmasın emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda bi'z-zât karye-i mezbûre üzerine varub teftîş idüb göresiz vech-i mestûr üzere güherçile işlenmek için emr-i şerîf var ise idüb sÛdde-i sa'âdetime irsâl eyleyesiz

[254]

531

Kethüdâsına virildi.

Mısır beğlerbeğisine ve defterdârına hüküm ki:

Yemen beğlerbeğisi Behram mektub gönderüb bu deryâda mevcûd olan umerâ ve asâkir vesâir ihrâcâta yılda üç yüz seksen iki bin altı yüz on üç altun masraf lâzım olub mukaddemâ vilâyet-i Yemen'in mukâta'âtı muhtemel olunduğu üzere düstûr-ı mükerrerem vezirim Sinan Paşa edâma'llâhü te'âlâ iclâllehü ma'rifeti ile defter olunub âsitâne-i sa'âdetime müteveccih oldukda alıkoydukları ma'deni defter mücebince vilâyet-i mezbûrenin yıllık mâl maktû'û iki yüz doksan üç bin dokuz yüz yirmi altı altun ile yirmi yedi pâre olub zikr olunan mukâta'aların mültezimleri geçen senelerde maktûâtın edâ idüb şimdiki halde cümle mukâta'ât üç yüz otuz iki bin altı yüz on üç altun idüb ve hâlâ sÛdde-i sa'âdetime ve Mısır sancağı tebdîl olunan ve fevt olan beğlerin sâliyâneleri on yedi bin dört yüz yirmi beş altun alub ve kul gelmek ümidiyle Mısır'a ve Şam'a icâzet ile giden Mısır ve Şam kullarının ulufeleri yılda on üç bin yüz doksan yedi altun olub ve müşârün-ileyh zamanında ziyâde olan mezkûr otuz sekiz bin altı yüz seksen yedi altun ile cümle altmış dokuz bin üç yüz dokuz filori olub mukaddemâ Mısır'dan talep olunan hazineden aşağı varılıb ve istihdâma koyulan iki sancak beğinin sâliyâneleri iki nefer nevbetci kulun ulufeleri yılda yüz on bin filori olub Yemen'de olan umerâ ve kul tâyifesi sene-i masraf olandan mâ'adâ hazinede kalan meblağdan altmış bin filori Mısır kuluna sarf olunub elli bin altunun tahsiline imkân olmaduğu için mahrûse-i Mısır hazinesinden gelmesi gâyet ile lâzım ve muhtâc olub ve kul tâifesi hazinede olan hurursa istimâ' eylemeyüb mevâcibleri husûsda haddinden ziyâde takâzâ eylediklerin ve Mısır'dan elli bin filori ve tedrîc ile asker dahi irsâl olunmasın 'arz eylemiş imdi kul mevâcibi için elli bin filori irsâl eylemek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda mukayyed olub vilâyet-i Yemen'de olan kulun mevâcibi için elli bin filori tedârik idüb yarar ademleriyle irsâl eylemek bâbında envâ'i

mesâ'î cümleñüz zühûra getüresiz ve asker lâzım ise mümkün olduğu üzere tederîc ile birer mikdâr asker dahi irsâl eyleyesiz.

[255]

532

Bu dahi

Yemen beğlerbeğisine hüküm ki:

Südde-i sa'âdetime mektub gönderüb ilâ-ahire arz eylemişsiz imdi kulun mevâcibi için mahrûse-i Mısır'dan elli bin flori ve lâzım olursa tederîc ile birer mikdâr asker dahi götürölmek için Mısır beğlerbeğine ve defterdârına hüküm yazub irsâl olunmuşdur buyurdum ki;

Vusûl buldukda müşârün-ileyh beğlerbeği mu'accelen irsâl eyledikde kulun mevâcibine sarf idüb asker dahi lâzım olursa tederîc ile asker gönderesiz amma ol-diyârda olan mukâta'âtdan mirîye â'id olan emvâl tahsiline sa'y ve ihtimâm eyleyüb kulun vesâir masârıfa vaka itdirüb Mısır'dan gelmesine bu yolda ihtiyaç çektirmeyesiz.

533

Limnos kâdısına hüküm ki:

Mektub gönderüb Pallu Kasrı dizdârı Câfer vesâir müstahfızları gelüb bundan akdem kal'a-ı mezbûre gâreti kaskına üç pare kâfir gemisi gelüb bizimle yedi sekiz gün cenk idüb kal'a-ı mezbûrede sâkin Papa Dimitri ve Papa Kostan ve Metula(?) veled Kara Simci(?) ve Metola veled-i Nikola ve Teraterkilo (?) ve karye-i Kondiye'den(?)Katakozsu(?) veled Bohab ve karye-yi Monderüz'den (?) Harsigar(?) veled Kalayerto nâm zimmîler kâfir gemilerine zahîre eyleyüb bile mu'âvenet idüb hıyânetleri zâhir olmağın cezâire-yi mezbûrede sâbıkân kadı olan Sinan 'arz eylemeğın haklarından gelinmek için hüküm verilmiş iken henüz haklarından gelinmedüğün bildirmişsin imdi bu husûs için sâbıkân hüküm yazılıb gönderilmiş idi ol-emr-i şerîfim alâ-mâkân mukarrerdir buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda bi'z-zât mukayyed olub bu bâbda sâbıkâ gönderilen hüküm mücebince ahvâllerin onat vechle teftiş eyleyüb göresin fi'l-vâki' küffâr ile mu'âmeleleri olub zahîre virüb mu'âvenet eyledikleri vâki' ise mecâl virmeyüb ele getirüb üzerlerine sübût bulan mevâddın sûret-i sicilleriyle küreğe gönderesin ve koşub gönderdüğün ademlere tenbîh eylesin ki yolda gıybet eylemekden hazer ideler.

534

Kara Bali Çavuş'a virildi.

Bolu beyine hüküm ki:

Bundan akdem Bolu canibinden ba'zı mücrim adına kimesneler irsâl olunmuşlar idi zikr olunan mücrimlerin cerimeleri ne olduğu sûret-i sicilleri gelmemekle ma'lûm olmamağın kitabları olduğu sicil-i mahfuzda ihrâc eyleyüb sūdde-i sa'âdetime göndermek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda zikr olunan mücrimleri her kimler ise isimleri ve cerimeleri ne ise yazub defter iyleyüb sūdde-i sa'âdetime gönderesin.

[256]

535

Mektub getiren Hacı Ömer'e virildi. Fi 6 N (Ramazan sene 981)

Tırhala beğine hüküm ki:

Mektub gönderüb sen seferde iken Tırhala bazı kasabât ve kurâda haramiler zühûr idüb nice kimesneleri katl ve esbâb ve malların gâret idüb ele getirülmesin murad olundukda evkâf ve emlâk ve serbest tımarlara ilticâ idüb ele girmemekle fesâd ve şenâ'atleri ziyâde olduğun bildirmişsin imdi bu husûsu toprak kâdîları ma'rifetleriyle teftiş eylemek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu husûsda bi'z-zât mukayyed olub ânun gibi ele gelan ehl-i fesâd ve şenâ'atların ahvâlin toprak kâdîları ma'rifetleriyle şer'le teftiş iyleyüb göresin kazıyye 'arz olunduğu gibi ise ânun gibi hırsuzlukları ve adem katl eyledikleri şer'le sâbit olanları sipahiler ise habs idüb 'arz eylesin değiller ise şer'le lâzım gelâni mahallinde icrâ idüb yerine koyub şer'-i şerîfe muhalif kimesneye iş itdirmeyesin mezkûrlardan hariçte cerâyimi sâbit olub küreğe müstehak olanları cerimelerinin sûret-i sicilleri ile Eğriboz'a veyâ İnebahtı'ya götürüb küreğe gönderüb bir sûretin sūdde-i sa'âdetime gönderesin ehl-i fesâdı ele gelmeyüb serbest veyâ evkâf ve emlâka ilticâ eyleyenleri ashâbından taleb idüb emrim üzere ahvâllerin gönderesiz virmeyüb inâd idenleri kimler ise isimleriyle yazub bildiresiz amma bu bahane ile tamam-ı hakk üzere olub kendü hâllerinde olanlara ve mücerred celb ve ahz için ehl-i fesâda himâyet olunmakdan ziyâde hazer eylesin.

536

Sefer Çavuş'a virildi.

Hasköy ve Birgos kâdılarına hüküm ki:

Hâlâ Babaeski kadısı emrim üzere ta'yîn olunan Kızıl bargiri için re'âyâdan kırk flori cem' idüb üç re's davarı yirmi flori olduğun ve kızıl bârgîri tımar olunmayub gözedilmediği i'lâm olunmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda bi'z-zât mukayyed olub kazâ-ı mezbûra varub bu husûs-ı onat vechle teftiş iyleyüb göresiz fi'l-vâki' re'âyâdan ol-mikdâr akçe alub ve kızıl bârgîrlerini ol kadar akçe ile alduğu vâki' ise ziyâde alduğu akçeyi re'âyâya alıverüb ta'allül itdirmeyesin ve kızıl bârgîrinin tımarında vesâyir ahvâlinde ihmâli var ise sâyir ahvâli ile yazub arz eylesin kızıl bârgîrleri için ta'yîn olunan re'âyâya tenbîh ve te'kîd idesin ki min-ba'd vakti ile arpaların ve otlukların ve suların virüb ve tımarlarında taksîrât itmeyüb taksîrât-ı sebeb ile bârgîrlere za'yıf müstevfi olmaya şöyle ki bu bâbda ihmâl ve müsâheleleri istimâ' oluna özürleri makbul olmayub haklarından gelünüz.

[257]

537

Ostragon (?)beğininin kethudasına virildi. [Fi 28 N (Ramazan sene 981)]

Hersek begine Foça ve Prepolyekâdılarına hüküm ki:

Abdullah oğlu Darende Kurt ve Sa'de(?) nâm kimesne Dergâh-ı mu'allâma şöyle arz eyledi ki Mustafa bin Firuz ve Kamer bin Ahsık(?) nâm kimesneleri meclis-i şer'e ihzâr idüb diğerkarındaşları olan Ali Voyvada bundan akdem Egresi (?) nâm harbi kal'ada dutsak iken nihâyeti seksen bin akçeye kat' olunub bu kefil bi'l-mâl olmağın ve kendü malından bî-kusûr edâ idüb sâbık mezbûr Ali Voyvada'nın esbâbından sekiz bin akçe hâsıl olub andan mâ'adâ dört yüz akçe dahi edâ olunub zimmetinde yetmiş bir bin altı yüz akçe bâkî kalub mezbûrân Mustafa ve Hasan nâm karındaşları üç aya değin haklaşdırmağa nefesine kefil oldukları sicil dahi olmuş iken mezbûr Ali voyvada bahâsın va'desinde edâ itmediğünden gayri gıybet eylediğün bildirüb ele getirülmek bâbında hükm-i şerîf taleb itmeğın mezkûr Ali Voyvada herkanda ise ele getirülüb kayd ve bend ile südde-i sa'âdetime gönderilmesin emr idüb buyurdum ki;

Mezkûru emrim mücebince herkanda ise kefillerine ve şer'le buldurması lâzım olanlara buldurub hüsn-i tedbîr ile ele getirüb mukayyed ve mahbûs yarar ademlere koşub mu'accelen dergâh-ı mu'allâma gönderesiz ademisiyle koşub gönderdiğünüz

kimesnelere muhkem tenbih idesin ki gaflet ile yolda ve izde gıybet itdirmekden ziyâde ihtirâz ideler.

538

Mehmed Çavuş'a virildi.

Diyarbakir beğlerbeğine hüküm ki:

Bundan akdem âsitâne-i sa'âdetim çavuşlarından iken fevt olan Ali Çavuş'un vereseşi südde-i sa'âdetime arzuhâl Atâk beği olan Hasan dâme izzehüda beş yüz filorisi olup bu bâbda müşârün-ileyhin mühürlü tezkeresin ibrâz eylediklerinden gayri dergâh-ı mu'allâmda çavuş başı olan Mustafa zîde mecdehü ile bir iki nefer çavuş müşârün-ileyhin zimmetinde beş yüz filorisi olduğun haber virdükleri ecilden buyurdum ki;

Müşârün-ileyhe haber gönderüb dahi bu husûsda mukarrer ise zikr olunan altunu talep idüb veresesine teslîm için ol-cânibe hizmet ile varan Dergâh-ı Mu'allâm çavuşlarından Mehmed Çavuş'a teslîm eyleyüb irsâl eylesin eğer ümerâyı ifrâz eylemeyüb bir şer'î cevabı var ise yazub südde-i sa'âdetime bildiresin.

[258]

539

İskenderiye beğinin ve Ohri beğinin kethüdâsı Hüsrev'e virildi.

İskenderiye beğine hüküm ki:

Hâlâ dergâh-ı mu'allâma mektub gönderüb kazâ-ı Podgoriçe tevâbi'inden Kilimnete (?) nâm karye re'âyâsı umûma isyan idüb bayrak kaldurub serdârları olan Boytaş nâm serdârlarıyla Koca(?) nâm karyeyi basub karye-i mezbûrede Kitris Evlan(?) zimmîyi oğluyla ve dört nefer zimmîyle katl idüb ve nicesin mecrûh idüb ve ehl ve iyâllerin esir itmekle re'âyânın ekseri celâ-ı vatan idüb ve Mehmed nâm sipahinin üç yüz koyunların aldıklarunda mâ'adâ İpek ve Üsküb ve Pirizrin yollarında durub ehl-i tüccârı veâyende ve revende katl ve mal ve esbâbların gâret idüb şer'-i şerîfe da'vet gönderilen ademlerin üzerine alet-i harble gelüb itâ'at-ı şer' itmeyüb mukaddemâ dahi gâretlerine emr-i şerîf verilmiş iken sefer olmağla gâret olunmayub ve yine livâ-i mezbûrda kasrat(?) ve eşferin ve kazâ-ı mezbûrede ve Şemakeli(?) nâhiyesinde ve belde ve izde kassa umûmen isyân idüb ayende ve revendeyi katl ve re'âyâ ve evlâdın esir idüb fesâd üzere oldukların Podgoriçe ve Karadağ Kâdılaruyla ma'ân arz eylemişsin ve İskenderiye zü'emâsından Podgoriçe nâhiyesinde ze'âmete mutasarrıf olan Hüseyin zîde-kaderehü

dahi gelüb ze'âmeti karyelerinden Dud nahiyesinde Beğ(?) ve Bozan(?) nâm karyeler re'âyâsı umûmen isyan idüb harâc-güzâr re'âyâyı basub katl-i nüfs ve gâret-1 emvâl idüb ve itâ'at-1 şer' eylediklerin bildirdi imdi isyanların arz eyledüğünüz zikr olunan karye ahâlîsi ve mezbûr za'im bildirdiği karyeler re'âyâsı umûmen urulub emvâl ve esbâbları esir olmağla kâbil olanlar gâret olunmaların emr idüb lâzım olursa sana bu bâbda [boşluk] beğleri dâme-izzehum mu'âvenet ideler deyü emrim olub onlara dahi ahkâm-i şerîfe yazılıb sana gönderildi buyurdum ki;

Vusûl buldukda asla tevakkuf itmeyüb sancağında olan erbâb-1 timâr ve tüfenk-i endâz ve müstahızân-1 kal'ayla senmüstakillen haklarından gelmeye kâbil ve imkân değil ise bu husûs-u ifşâ itmeden zikr olunan ümerâyâ ahkâm-1 şerîfeyi gönderüb ânlarla haberleşüb dahi hüsn-i ittifâk ve ittihâzla zikr olunan âsîlerin hoyradların umûm üzere katl ve esir ve emvâl ve esbâblarını gâret itdirüb gereği gibi haklarından gelesiz ki sâir dağılanlara bâ'is-i nasihat ve mûceb-i ibret ola ammâ ihtimâm ile basîret üzere kendü sancağında olan erbâb-1 timâr ile haklarından gelmeğe kâdir değil isen harbiadem ile kendün varub arz-1 nâmus sultanına mugâyir-i vaz' zarûretten hazer idüb emr olunan umerâ ile ittifak idesiz ve bu bahane ile itâ'at ve inkiyâd üzere kendü mallarında olan karye ahâlîsi urulmakdan ve esir ve gâret olunmakdan ihtiyât idesiz.

540

Bu dahi

Hersek beğine hüküm ki:

İskenderiye sancağında ba'zı karye ahâlîsinin isyân ve tугyânı arz olunub urulub katl ve esir ve gâret ve hasâret olunmak için İskenderiye beğine emr-i şerîfim gönderilmişdir şöyle ki sen dahi mu'âvenet itmek lâzım olub seninle haberleşüb hüsn ve ittifâkla emrim icrasına mukayyed olmak fermân olunmuşdur buyurdum ki;

Vusûl buldukda şöyle ki müşârün-ileyhden sana mektub ve adem gelüb urulması fermân olunan asiyânın haklarından gelmekte seni mu'âvenet için talep iderse asla bir an ve bir sâ'at tevakkuf itmeyüb veche ve münâsib gördüğün mikdârî sipâh ve tüfenk-endâz ve müstahfızân-1 kılâ' ile ma'ân varub hüsn-i ittifâk ve ittihâd ile âsîlerin ber-vechle haklarından gelesiz ki sâ'irlerine mûceb-i ibret ve sebep-i nasihat ola bu bâbda sana haber geldikde ihmâlden gâyet hazer idüb hüsn-i ittifâkda dakîka fevt olunmakdan hazer idesiz.

Bu dahi

Bir sûreti

Dukakin beğine, Bu dahi bir sûreti Prizrin beğine.

[259]

541

Pervane Çavuş'a virildi. [Fi 9 N (Ramazan sene 981)]

Van beğlerbeğisine hüküm ki:

Südde-i sa'âdetime mektub gönderüb yukaru cânibe müte'allık vâki' olan ihbârı i'lâm eylemişsin her ne demiş isen mufasallan ma'lûm olmuştur buyurdum ki;

Vardukda dâ'imâ basîret ve intibâh üzere olub yukaru canibine müte'allık vâki' olan ihbâr-ı sahîhçesini ale't-tevâli i'lâmdan hâlî olmayasın.

542

Bu dahi

Bahaddin Beğ'e hüküm ki:

Taht-ı hükümetinde olan düvi (?) cemâ'at tarafından ba'zı kimesneler südde-i sa'âdetime gelüb arzuhâl sunub senden ve oğlundan şikâyet idüb zulm ve te'addînüzen perâkende olub celâ-yı vatan itdüklerin bildirmeğın sunulan arzuhâlin sûreti aynı ile ihrâc olunub sana gönderildi imdi eyyâm-ı adâlet encâmımda bir ferde zulm ve te'addî olduğuna rızâ-yı şerîfim yokdur buyurdum ki;

Vusûl buldukda irsâl olunan sûret-i arzuhâle nazar itdikden sonra min-ba'ad re'âyâyı ve berâyâyı vesâir fukarayı rencide ve remîde itmeyüb ânun gibi zulm ve te'addînez sebebi ile perâkende olan re'âyâya istimâlet virüb yerlü yerine götürmeğe sa'y ve ikdâm iyleyüb ta'cîz ve tazyik eylemekden ziyâde ihtiyât iylesesiz ve oğluna dahi muhkem tenbîh ve te'kîd iylesesin ki kimesneyi hilâf-ı şer'-i şerîf rencide itmeyüb kendü hâlinde olub zulm ve te'addî iylemeye şöyle ki min-ba'ad girü re'âyâyı rencide iyledüğü istimâ' oluna neticesi sana â'id olur ana göre mukayyed olasız.

543

Sâhibine virildi.

Selanik beğine hüküm ki:

Südde-i sa'âdetime mektub gönderüb Selanik Sancağında Sarı Keşiş nâm mezr'adan bin dokuz yüz doksan dokuz akçe tımâra mutasarrıf olanlar nefsi Selanik'de kal'a-ı gasitde(?) olan mîrî okları meremmet idegelmişler iken bi'l-fi' il hisse-i mezbûreye

mutasarıf olan Abdülbari nâm kimesneye teklif olundukda bana ber-veche takâ'üd verilmişdir deyü Sigetvar seferinden berü okları murakkat itmedüğün bildirmişsin imdi deftere mürâca'at olundukda fî'l-vâki' hisse-i mezbûre mezkûr Abdülbâri'ye ber-vech-i takâ'id-i tevcih olduğu mukayyed bulunmağın buyurdum ki;

Vardukda hidmet-i mezbureyi hisarlarından birüne aher hidmet teklif olunmak üzere tevcih ve 'arz idübmîrî okları meremmet itdiresiz.

544

(silik) *Çavuşlarından Mehmed Çavuş'a virildi.*

Mi'mâra hüküm ki:

Bundan akdem Edirne'de cenâb-ı celâlet Batum canibinden binâ olunan câmi'i-i şerîf mühimi için Samakov'da makaralar verilmiş idi zikr olunan makâralar eğer ânda lâzım değil ise Ayasofya mühimi için südde-i sa'âdetime gönderilmek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda te'hîr iylemeyüb zikr olunan makaralar eger anda lazım değil ise arabalara kira ile tahmil itdirüb mu'accelen südde-i sa'âdetime irsâl iylesesin ki Ayasofya mühimmüne isti'câl oluna.

[260]

545

Bafra kadısına hükümki:²⁸

Bundan akdem bazı ehl-i fesâd suhte tâifesi zuhûr-ı cemiyet idüb Dede nâm sipâhinin evin basub ve ihrâk idüb emlâkını alub kendüsin on yedi yerde mecrûh eyledikleri i'lâm olunmağın zikr olunan ehl-i fesâdı ele getürüb haklarından gelinmek için beğlerbegiye hükmi hümayûn yazılıb ve lâzım olursa ol cevânibde olan sipâhî ve il erini davet idüb cemiyet ile üzerine varub ele getürmek emrim olmuşdur buyurdum ki;

Vusûl buldukda ânun gibi ol emrim şerifim mücebince müşârunileyh il eri ve sipâhî mu'âveneti ile ele getürmek için henüz varmada zikr olunan ehl-i fesâddan eğer suhte nâmına olanlardır ve eğer gayridir şöyleki gice ile veyâhûd gündüzün gelüb bir fesâd eylemek ihtimâli olursa mukaddemden evvel cevânibde olan sipâhilere ve il erine tenbîh idüb cümlesi yat ve yarağı ile hazır olub fesâd ve şenâ'atlerin def' ve ref' itdirüb ehl-i

²⁸ Bu hükmün üzeri daha sonra çizilerek iptal edilmiştir.

fesâdı ele getürmek bâbında envâ'-ı sa'y ve ikdâm eyleyesizeğer sipâhi ve il eri mu'âvenet etmek için gelmezler ise ba'de't-tenbîh gelmeyenler eğer sipâhiler ise isim ve resmleri ve tımarları ile yazub 'arz eyleyesiz ki dirlikleri alınub ahara virile sipâhiler olmayub il erinden olursa habs ve 'arz eyleyesin ki küreğe konıla ve bi'l-cümle ehl-i fesâd suhte tâifesi her ne vechile olursa ele gelüb haklarından gelinmek mühimdir ihmâlden hazer idüb bâb-ı ihtimâmında dakika fevt eylemeyesiz.

546

Samsad beğine hüküm ki:

İnşallahu te'âlâ evvel bahâr-ı huçeste âsârda fî sebilillah gazâ ve cihâd için deryâya azîm donanma-yı hümâyunum gönderilmek tasmîm ve niyet olunmuşdur aşiret ve adamlarından üç yüz nefer yarar adem ile sen deryâ nefer hazır ve müheyyâ olub bi-avnilah nevrûzdan mukaddem mahrûse-i İstanbul'a gelüb hazır bulunmak emr idüb buyurdum ki;

Vardukda tehir itmeyüb yat ve yarakları ile mürettebve mükemmel üçyüz nefer yarar adem ile deryâ seferine bugünden hazır olasin ve sancağının hıfz ve hırâsetiçün yarar ademin ta'yini idüb nevrûzdan akdem gelüb mahrûse-i İstanbul'da bulunasin şöyle ki geç gelesin veya eksik adem getüresin veyahud yaraklarında noksanları ola asla 'özüün makbûl olmayub mu'âtab olman mukarrerdir ana göre mukayyed olub sâir zamana kıyâs itmeyüb bâb-ı ikdâmında dakika fevt etmeyesin.

[261]

547

Serdar Çavuş'a virildi.

Diyarbakir defterdârına hüküm ki:

Ol cânibde âsitâne-i devlet-i penâhiye irsâl olunan hazine mu'accelen irsâl olunmasın emr idüb buyurdum ki;

Vardukda te'hîr ve terâhi itmeyüb zikr olunan hazinenin irsâli bâbında mücerred ve sa'y olub hazine-i Âmid'de bekâyâ tahsîlinde olan dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından Mustafa zîde kadrehü ile gönderesiz bu husûs mühimmât-ı umûrdandır sâ'ir zaman kıyâss olunmayub bâb-ı ikdâmda dakîka fevt itmeyesin.

548

Müslim Çavuş'a virildi.

İmirza Çavuş'a hüküm ki:

Bundan akdem sana hükm-i şerîf gönderilüb gurbet tâ'ifesin tahrîr idesiz deyü emrim olmuş idi ol emrim kemâkân mukarrerdir emr-i sâbıkım mücebince tahrîr ve cem' eyleyüb göndermek emr idüb buyurdum ki;

Vardukda te'hîr itmeyüb sâbıkâ gönderilen hükm-i şerîfim müsned-i âsınca tâ'ife-i mezkûreyi tahrîr idüb cem' iyleyüb göndermek ardınca olası bu husûsda istihdâma âdem lâzım olursa çavuşlardan murad itirdüğün çavuşu istihdâm eyleyüb bâb-ı ikdâm ve ihtimâmda dakîka fevt itmeyesin.

549

Bu Dahi

Malatya sancakbeyine hüküm ki:

Sancağından ihrâcı fermân olunan kürekci husûsunda gereği gibi mu'âvenet idüb mu'accelen yetiştirmek emr idüb buyurdum ki;

Vardukda te'hîr ve ârâm eylemeyüb ihrâcı fermân olunan kürekçilerün ihrâc ve ihzârı husûsunda mu'âvenet iyleyüb mu'accelen gönderilmek bâbında bezl-i mâhve'l-makdûr eyleyesiz husûs-ı mezkûr ehemmi mühimmâtdandır sâ'ir zemâna kıyâss itmeyüb bâb-ı ikdâmda dakîka fevt itmeyesiz.

550

Divanda kapudan kethüdâsına virildi. Fi 7 L (Şevval sene 981)

Avlonya kapûdânı Kara Hasan'a hüküm ki:

Mektub gönderüb Maton Kala'sından küffâr cânibe salınub Katron(?) nâm mahale varuldukda küffârın donanması Tunus'a gitdikleri haberi alub nice oldukları haberi ma'lûm olmadı inşâllah-u te'âlâ el virdüğü üzere Mesine câniblerine inüb yarar-dil alub sahih üzere haber olunub arz olunur deyü bildirmişsin ma'lûm oldu imdi küffâr-ı haksardan gaflet olunmayub kendü tedârikleri vesâir etvâr ve ahvâlleri tahsîl olunmak mühimmâtandır buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda dâ'imâ mukayyed olubinşallahü'r-rahman müsellemin mütemekkin olduğu üzere fikr-i fâsid ve hiyl-i kâsidleri vesâir ahvâl ve etvârın dâ'imâ tahsîl idüb vâkîf olduğun ahbâr-ı sahîha-yı ale't-tevâlî i'lâmdan hâlî olmayasın.

[262]

551

Güçle Güzel Mustafa Çavuş'a virildi. [Fi 11 L (Şevval) sene 981]

Samsad beğine hüküm ki:

İnşallah-u Te'âlâ evvel-bahar huceste-âsârda fi-sebîli'llahi te'âlâ gazâ ve cihâd için deryâyâ azîm donanma-yı hümâyûnum gönderilmek tazmîm-i niyet olunmuşdur sendahi aşîret ve ademlerün üç yüz nefer yarar ve tuvânâ tüfenk-endâz ve tir-endâz adem ile derya seferine hâzır ve müheyya olub bî-'avnillahi te'âlâ nevrûz-ı mübârekden mukaddem çıkub mahrûse-i İstanbul'da gelüb mülaki olub mevcûd bulunmak emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda te'hîr ve ârâm eylemeyüb emrim üzere müretteb ve mükemmel aşîret ve ademlerinden üç yüz nefer yarar darb ve harbe kâdir adem ile deryâ seferine hâzır ve amâde olub sancağın hıfz ve hırâsetiçün yarar ademin ta'yîn idüb dahi sen ta'yîn olunan üç yüz nefer yarar aşîret ve ademlerinle nevrûzdan mukaddem çıkub nevrûzda gelüb mahrûse-i mezbûrede mevcûd bulunasın şöyle ki geç gelesin veyâ eksik adem getüresin veyâhûd yât ve yaraklarında kusûr ve noksanların ola 'özü'n makbûl olmayub mu'âtab olursun âna göre bâb-ı ikdâmda dakîka fevt itmeyesin.

552

Salih Çavuş'a virildi. Fi 21 Ramazan Sene 981

Samsad beyine hüküm ki:

Sene-i sâbıkada donanma-ı hümâyûnum seferine gönderdiğün üzere bu sene-i mübârekede vâki' olacak donanma-ı hümâyûnum mühimmi içünkavas cem' idüb göndermek emr idüb buyurdum ki;

Salih Çavuş vardukda te'hîr ve terâhi itmeyüb sene-i sâbıkada gönderdiğün üzere yarar kavvâslar cem' iyleyüb vakti ve mevsimi geçmede mu'accelen irsâl iylemekde bezl-i mâhüve'l-makdûr eylesin bu husûs-ı mühimmât umûrdandır âna göre mukayyed olub bu def'a sâir zamâna kıyâss itmeyüb kavvâsın yararların cem' idüb sâbıkân gönderildiğü üzere mu'accelen irsâl itmeğın bâb-ı ikdâmda dakîka fevt itmeyesiz bu hükm ne gün vâsıl olub tevcihle tedârik itdüğün yazub bildiresin.

553

Sahibine virildi.

Gelibolu eminine hüküm ki:

Kazâ-ı mezbûrda olan Kılaç (?) Musli dimekle ma'rûf hırsuzun sütte-i sa'âdetimde ihzârı lâzım ve mühim olmağın buyurdum ki;

Vusûlbuldukda bir an te'hîr ve terâhhi eylemeyüb bu bâbda gereği gibi mukayyed olub mezkûru her ne tarîk ile mümkün ve müyesser olursa ele getirüb dahi bi'z-zât kendin ber-vech-i isti'câl sütte-i sa'âdetime getüresin mezkûrun sütte-i sa'âdetime gelmesi mühim olmuşdur ihmâl ve müsâheleden hazer idüb mu'acalen getürmen ardınca olasin ammâ yolda gıybet itdirmekten hazer idesin.

[263]

554

Pervane Çavuş'a virildi. [Fi 18 N (Ramazan sene 981)]

Canbolad beğine hüküm ki:

İnşallahü te'âlâ evvel-bahar hüceste-asârda fi-sebîli'llahi te'âlâ gaza ve cihâd için deryâ-yı azîm donanma-ı hümâyûnum irsâl olunmak mukarrer olmağın geçen yıl ne mikdâr kavvâs ihrâc olunduysa bu sâl-ı ferhunde-fâlda dahi sancağından olmikdâr kavvâs ihrâc ve donanma-ı hümâyûnuma nevrûzdan mukaddem yetiştirilmesin emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda asla tevaffuk itmeyüb heman şimdiden yarar ve tuvana kavvâslardan geçen yıl ihrâc iyledüğün mikdârî kavâsları ihrâc idüb nevrûzdan mukaddem Dergâh-ı mu'allâma ulaşırsınız inşâllahü te'âlâ bu yıl Donanma-ı Hümâyûnum irsâl oluna gelen zamandan mukaddem irsâl olunmak üzeredir âna göre mukayyed olub müstevfî kavvâs ve mümkün olduğu kadar tüfenk-endâz tedârik idüb irsâl eylesin toprak kâdıları ma'rifeti ile on beş hânedan bir kavvâs ihrâc idüb alaybeği oğlun Ömer dâme-mecdehûya koşub donanma-ı hümâyûnum gemilerine girmek için Trablus iskelesine ihzâr idesiz vakti ile ihzâr idesin ki gemiler vardukda tevakkuf itmek lâzım gelmeye ammâ bu senede Kilis'den ve Revan'dan ve [klişe] nevâhisinden me'ân kavvâs ihrâc iyleyesiz.

555

Bu cümle ahkâm Kara kethüdaya virildi.

Saruhan piyadeleri beğine hüküm ki:

Hâlâ Saruhan piyadelerinin evvelki nevbetlüsü ki 586 neferi tophane-i âmirem hizmetine emr idüb buyurdum ki;

Te'hir itmeyüb livâ-ı mezbûrun evvelki nevbetlüsü yayabaşları ve mukaddemleri ve oluna gelen adet ve kânûn üzere altışar aylık zâd ve zevâdeleri ile mu'accelen ihrâc iyleyüb tophane-i âmireme gönderüb hizmete mübâşeret iyleyesin geç ve eksük göndermekden ziyâde hazer eyleyesiz.

Bir sûreti

Bolu piyâdeleri beği olan evvelki nevbetlü piyâdeleri ki 377 neferdir. Tersâne-i âmire

Bir sûreti

Kütahya müsellemleri beğine iki nevbetlüsü ki 735 neferdir. Bilecik ma'denine,

Bir sûreti

Kütahya piyâdeleri beğine iki nevbetlüsü ki 639 neferdir. Bilecik ma'denine,

Bir sûreti

Karahisar-ı Sâhib piyadeleri beğine bir nevbetlüsü ki 730 neferdir. Bilecik,

Bir sûreti

Karesi piyâdeleri iki nevbetlüsü ki 230 neferdir. Bilecik,

Bir sûreti

Ankara piyâdeleri beğine bir nevbetlüsü ki 495 neferdir. Bilecik ma'denine,

Bir sûreti

Hüdavendigâr piyâdeleri beğine bir nevbetlüsü ki 406 neferdir. Bilecik ma'denine,

Bir sûreti

[264]

556

Sâhibine virildi.

Anadolu beğlerbeğisine ve Karahisâr-ı sâhib kâdısına hüküm ki:

Sen ki beğlerbeğisinin mektub gönderüb Hızır nâm sipâhi Kendhar (?) nâm karyeden Halil ve Eyne hevâce ve Hâcî nâm kimesneler için evim basdılar deyü tutdurub habs itdirdükde Karahisâr kâdısı ile husûs-ı mezbûr şer'le görülmeğe mübâşeret olundukda mezbûr Hızır itâ'at itmeyüb ve sicil olan temessüküne nazar olundukda elinde olan temessük bir nâibin sicil olub ve şahidleri dahi karyelerine belki kâdılıklarına bile alâkası olmayub temessüke gâyet za'yıf olub ve mahbûsların inkârdan sulh olunduklarına ellerinde kavî hüccetleri dahi olub ba'de's-sulh mezbûr Hızır şirret ve şekâvetden da'vâ itdügüne kadı-yı mezbûr dahi i'lâm eyledi deyü arz iyledüğün ecilden buyurdum ki;

Vusûl buldukda mezkûr Hızır'ı ve zikr olunan mahbûsları ihzâr idüb dahi ahvâllerin şer'le görüb arz iyledüğün üzere mezbûr Hızır'ın temessükleri kavî olmayub za'yıf olub ve bir def'a sulh olundukları dahi vâki' ise girü habs olmanın asl yokdur bî-günâh itdikleri zâhir olur ise itlak iyleyesin.

557

Sâhibine virildi.

Şehrizol beğlerbeğisine hüküm ki:

Gül anber kullarından Han kulu nâm kimesneden dâimâ kal‘adan hâriç yerde olub Müslümanları rencide idüb zulm ve te‘addîden hâlî olmaz deyü i‘lâm olunmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda mezbûra muhkem tenbîh iyleyesin ki min-ba‘ad kal‘adan hâriç yerde olmaya şöyle ki men‘ olmayub Müslümanlara te‘addî iderse gedüğü ahara tevcih olunub tefîş idüb ve şer‘le sâbit olan hukûk-ı ashâbına alıveresin.

558

Selendi kâdısına hüküm ki: ²⁹

Ermenak Kadısı mektûb gönderüb taht-ı kazânuzda olan Ali nâm kimesne Ermenak Kazası’ndan Ahmed nâm kimesnenin cebren mezzasın elinden alub görölmek için hüküm virilüb meclis-i şer‘e davet olundukda itâat itmeyüb ...

[265]

558

Sahibine virildi.

Selendi kâdısına hüküm ki:

Ermenek kadısı mektub gönderüb taht-ı kazânda Kulak Ali nâm kimesne Ermenek Kazâsından Ahmed nâm kimesnenin cebren mezra‘asın elinden alub görölmek için hüküm eyleyüb meclis-i şer‘e da‘vet olundukda itâ‘at itmeyüb keyfiyet hâlî su’âl olundukda cemâ‘at-i Keşre(?) mezkûr için şirret ve şukkâ ile meşhur evini on beş mu‘âmeleye akçe virüb ahâli-i vilâyet elinden ‘acz ve zulmünden perâkende olmağa kalmışlardır mürettebe ihrâcî lâzım olanlardandır deyü şehâdet ve haber verdiler deyü arz eyledüğü ecilden mezkûr cezîre-i mezkûreye sürülmesin emr idüb buyurdum ki;

Vardukda mezkûrun ahvâlini tefahhus idüb fi’l-vâki‘ kaziyye ‘arz olunduğu gibi ise ol yerden alâkasın kat‘ idüb sâbit olan fesâd ve şenâ‘atin sûret-i sicilleriyle emrim mucibince cezîre-i Kıbrıs’a gönderesin ol cânibe varub teslîm olunduğuna temessük getüresin.

559

Aydinzâde Mehmed Çavuş’a virildi.

²⁹ Bu hüküm yarım bırakılmıştır.

Karaman beğlerbeğisine hüküm ki:

Mektub gönderüb Kıbrıs'a sürgün olmak fermân olanlardan nefsi Kayseriye 'afv olunub etrafda olan karye halkı dahi 'afv olmasın ricâ eylemekle Kıbrıs'a emr-i şerîfim mücebine yazılmayub te'hîr olunduğu bildirmüşsin imdi bundan akdem Nefs-i Konya ve Kayseriye ve Mi'marbaşı Sinan bir karyeden gayri yerimizde afv olunmamışdır buyurdum ki;

Vusûl buldukda mezkûrlardan gayrî kurâda sâbıkân gönderilen emr-i şerîfim mücebine amel eyleyüb Kıbrıs'a sürülmek emrim olanları fermân-ı şerîfim üzere ihrâc itdirüb irsâl eylesin ol bâbda sürgün hizmetine mübâşir Hüseyin Çavuş ile mufassal emrim dahi gönderilmişdir mücebî amel eylesin.

560

Ferhad Çavuş'a virildi. [31 Receb (sene 981)]

Şehrizol beğlerbeğisine hüküm ki:

Yabanbeyi mektub gönderüb Yaban sancağı harâbe olub köy ve kent olmayub bir sâkin olacak yer dahi olmamağla çadır ile oturub ashâb-ı aşâir-i kâsî ile atadan olmasına mâni' olduklarını 'arz eylemiş imdi derbendin bâcı yüz yigirmi bin akçe Bazar sancağı mahsûlünden ne hâsıl olduğu sütte-i sa'âdetime ma'lûm olmak lâzım olmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda mukayyed olub zikr olunan sancağın hâsılı ne olur fi'l-vâki' ziyâde harâbe midir nicedir ne kadar hâsılı vardır aslı ile ma'lûm idinüb vukû'u üzere yazub bildiresin.

[266]

[Yev]mü'sebt fi 9 Şevvâlü'l- mükerrem sene 981 (1 Şubat 1574)

561

Kethüdâsına virildi.

Rum beğlerbeğisine hüküm ki:

Hâlâ Tokat halkı sütte-i sa'âdetime muhızır gönderüb şehirde ba'zı kimesnenin evi ve dükkanı açılıb esbâb-ı sirka olunub mültezim olan kimesneler mukayyed olmamağla fukarâyâ zulm ve te'addî olub ve ba'zı sûhte nâmına ehl-i fesâd zühûr idüb yevmen fe-yevmen fesâd ve şenâ'atleri ziyâde olub fukarâ müteacciz oldukların bildirmişler imdi salb ve siyâset sana tefviz olunmuşdur buyurdum ki;

Vusûl buldukda ânun gibi fesâd ve şenâ'atları zâhir olanlardan cürm-i galîzleri sâbit olub salbe veyâ kat'-ı garaz müstehak olub hükm-i kadı nâ-hak olub hüccet verildikten sonra cürmü günah sadır olduğu mahalde şer'le lâzım geleni icrâ idüb hârice alub gitmeğe komayub ve bedel-i siyâset deyü akçe aldirmayub şer'-i şerîfe muhâlif iş olmakdan ve bu bahane ile ehl-i fesâda himâyet olunub mücerred-i celb ve ahz için kendü hâllerinde olanlara dahl olunmakdan ihtiyât eylesin.

562

Sahibine virildi.

Vize beğine ve Vize sancağında olan kadılara hüküm ki:

Senki sancakbeyisin mektub gönderüb livâ-ı mezbûrun ekser karyeleri vakf ve mülk ve serbest tımârlar ve ba'zı Akçakoyunlu ta'ifesi olub içlerinde ehl-i fesâd ve şenâ'at zâhir olub şer' vekânun üzere haklarından gelinmek lâzım oldukda ashâbı ele virmeyüb himâyet eylemekle fesâd ve şenâ'atleri ziyâde olduğun bildirmişsin imdi onun gibi cürm-i galîzleri sâbit olub salb ve siyâsete veyâ kât'-ı arz müstehak olub hükm-i kadı nâ-hak olub hüccet virildikten sonra serbest ashâbı ta'allül eylemeğin aslı yokidir buyurdum ki;

Vusûl buldukda bû bâbda mukayyed olub ânun gibi eğer evkâf ve emlâk ve eğer Akçakoyunlu vesâir serbest tımârlar içinde fesâd ve şenâ'atleri zühûr idenlerden vech-i meşrûh üzere cürm-i galîzleri sâbit olub salb ve siyâsete veyâ kat'-ı arza müstehak olub hükm-i kadı nâ-hak olub hüccet verildikden sonra mezkûrlara ta'allül itdirmeyüb mücrimi taleb idüb zuhûra götürüb günah sâdır olduğu mahalde serbest-i sahibinin ma'rifeti ile şer'le lâzım geleni icrâ itdirüb hârice alub gitmeğe komayub ve bedel-i siyâset deyü bir hisselerin aldirmayub bu bahane ile rûsum-ı serbestiyelerine dahl ve ta'arruz itdirmeyüb ve ademleri zincire koyub köyden köye gezdirmeyüb cürm-i galîzleri sâdır olduğu mahalde ba'de's-sübût şer'le lâzım gelani icrâ itdirüb akçelerin alub ıtlâk itdirmeyesiz ve bi'l-cümle ehl-i fesâd ve şenâ'atin şer'le haklarından gelüb subaşılara ve voyvadalara akçe aldirmayub hakk-ı cerimeye tâbi' olub kendü hâlinde olanlara mücerred-i ahz ve celb için rencide itdirmeyüb ehl-i fesâdı himâyet eylemekden ziyâde hazer eylesiz.

563

Mecidözü kâdısına hüküm ki:

Mektub gönderüb kazâ-ı mezbûre tâbi‘ Ordu nâm karyede mütemekkin İbrahim nâm kimesnenin Şehsüvar nâm kimesne avratına zinâ kasdına sarhoşla üzerine varub cebr idüb sol baldırın bıçakla mecrûh idüb meclis-i şer‘de sâbit olduğundan gayrî otuz nefer yoldaşıyla nice kimesnenin evin basub avratların çekdüğü sicillerde mukayyed bulunub a‘yân-ı vilâyetde hırsuzdur deyü haber virdüklerin bildirmişsin imdi husûs-ı mezbûr pâye-i serîr-i i‘lâma arz olundukda südde-i sa‘âdetime küreğe gönderilmesin emr idüb buyurdum ki;

Mezbûru yarar ademlere koşub südde-i sa‘âdetime küreğe gönderesin ammâ gönderdiğün ademlere tenbîh eylesin ki yollarda gıybet itdirmekden hazer eylesin.

564

Kethüdâsına virildi .

Mısır beğlerbeğisine hüküm ki:

Hâlâ Cidde-i ma‘mûra kal‘ası meremmete muhtâc olduğu i‘lâm olunmağın ta‘mîr için Cidde beğine hükm irsâl olunmuşdur buyurdum ki;

Vusûl buldukda bir yarar ve mu‘temedün-aleyh kimesneler ile bir iyüce mi‘mârî kifâyet kadar bina ve neccâr ile Cidde’ye gönderüb kal‘aya vech ve münasib görüldüğü üzere metânet ve hasânet üzere meremmet itdirüb itmâmına sa‘y ve ihtimâm itdiresin ve teveccühle tedârik olunduğu yazub bildiresin.

565

Kethüdâsına virildi.

Mısır beğlerbeğisine hüküm ki:

Sâbıkân Mısır Emir-i Hacı olan Süleyman mektub gönderüb mahrûse-i Mısır’dan Ka‘be-i Şerife’ye giden yoldan Şuayb bin aleyhisselâm âsûde oldukları mahall mazelyakin dimekle ma‘rûf olub ol mahalın eşmetonlu kuyuları olub iki canibinde üçer günlük yolda içilmeğe kâbil suyu olmamağla hüccâc üçer günlük suların dâ’imâ ol mahallden alub ammâ hüccâc dâ’imâ ânda kuyu kurmak müte‘assir olub mevzi‘-i mezbûrda dört aded kuyu kazılıb taşla yapılmak bâbında âmme-i hüccâc inâyet-i ricâ eylediklerin bildirmeğın merhum ve ma‘fûrûn-leh babam Sultan Süleyman Gazi tâbe- serrâhû ruh-ı şerîfi için mahall-i mezbûrda dört aded kuyu bina olunmak emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda mahall-i mezbûrda dört aded kuyu binâ eylemek için yarar [boş] ta'yîn idüb irsâl iylesinki mahall-i mezbûrda müşârün-ileyhe aba ve [klişe]berrahiminin ruh-ı şerifi için dört aded kuyuyu a'lâ taşla kârgiri binâ ile binâ itdiresin ki ve hıfz için direk(?) tarîkiyle kimesne ta'yîn olunmak dahi lâzımdır bir mikdâr ta'yîn idüb hüccâc husûsda müzâyaka çekmelü olmayalar ne vechle tedârik olunduğun yazub bildiresin.

[268]

566

Kethüdâsına virildi.

Rum beğlerbeğisine hüküm ki:

Mektub gönderüb nefsi Zile'den Ferruḡşâd nâm kimesne ba'zı yoldaşlarıyla Nizâmî nâm kimesnenin evini basub mecrûh eyledikde adem gönderüb yoldaşlarından üç neferi mahallinde siyâset olunub Ferruḡşâd'ın üzerinde mal-ı mîrî vardır deyü Zile kal'ası dizdârı İlyas'a teslim olunub dizdâr muhavver davet [klişe] 'arz eylemişsin imdi dizdârlık ahara virüb mezbûr Ferruḡşâd'ı elbette buldurmak emr idüb buyurdum ki;

Mezbûr dizdârın dizdârlığın ahara tevcih eyleyüb dahi mezbûr Ferruḡşâd'ı beher-i hâl buldurasın.

567

Kethüdâsına virildi. [Fî 17 Receb (sene 981)]

Pojega beğine hüküm ki:

Mektub gönderüb livâ-ı Pojega'da Sopina (?) Kal'asına sâbıkâ dizdâr olan Mehmed oğulları ile ve hizmetkârları ile Sopina (?)Kâdînın mahkemesin basub şer'-i şerîfe muhâlif izâle idüb ve hisar kuyusunda alât-ı harb ile kâdî bekleyüb hâlâ olan dizdâr i'lâm iylemekle mahal-i mezbûre varılıb Mehmed gıybet idüb kal'a ahâlisin mezbûr Mehmed için ehl-i fesâd olub nice kabâhatleri ve bed-efâli vardır deyü şehâdet itdükleri 'arz iylemeğin mezbûru elbette ele getürüb ahvâlin toprak kâdıları ile teftîş eylemen emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda göresin mezkûru elbette ele getürüb ahvâlin toprak kâdıları ile teftîş eyleyüb göresin kazıyye arz olunduğu iyledüğü gibi olub vech-i meşrûh üzere fesâdı sâbit olursa kayd ve bend ile yarar ademlere koşub sûret-i sicilleriyle küreğe gönderesin

ve koşub gönderdüğü kimesnelere muhkem tenbîh eyleyesinki yolda gıybet itdirmekden hazer eyleyeler.

568

Hüsrev Paşa'ya tâbi ' Ahmed Çavuş'a virildi.

Erzurum beğlerbeğisine hüküm ki:

Bundan akdem Erzurum Beğlerbeğisi olan Murad güherçile işlemek emrim olmağın dört yüz kantar güherçile işleyüb sen dahi ol bâbda bi'z-zât mukayyed olub ziyâde barut yetişdirmek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda şimdiden mukayyed olub lazım olan harcın Erzurum defterdarından alub dahi ale't-tevâlî güherçile işledüb ve yetişdirdüğü güherçile ve şimdiye değin ihzâr olunan güherçile ve Van'dan gönderilen barutu dahi ale't-ta'cîl Trabzon'a gönderüb dahi zarar irişmemeğe itimad olunur eyüce gemiler ile südde-i sa'âdetime irsâl eyleyesin güherçile husûsunda ve baruta temâm-ı vukûfun vardır izdiyâdında mukayyed olub kârâhaneleri ve levâzım-ı eşyayı Van'da mevcûd olduğu üzere Erzurum'da dahi ihzâr olunmuş mudur ve mevsimi ile ayda kaç kantar güherçile hâsıl olmak mümkün olduğun ve barut işlendirmek dahi ehven midir mufassal ve meşrûh yazub 'arz eyleyesin.

[269]

569

Tire kâdısına hüküm ki:

Donanma-yı hümâyûnum mühimmi için ol-etrâfda ihzâr olunan kendir ve urgan ve yelken bezi vesâyir mühimmâtın tahmîli için rençber gemileri bulunduğu ve urgan yüklenen yerler örtüsüz olmağla el virmedüğü bildirmişsiz imdi İzmir İskeleyi'nde bir Venedüklü barçası olub emirle memnû' olan metadan penbe ve sahtiyân tahmîl itmiş olunmağın barçanın esbâb-ı ahvâli 'arz olununca dümenin alıkoyduğun İzmir kâdısı 'arz itmekle zikr olunan donanma-yı hümâyûn levâzımını nâvlun ile ol-gemiye tahmîl olunmak için te'hîr itdiresin deyü İzmir Kâdısına emr-i şerîf gönderilmiştir imdi buyurdum ki;

Vusûl buldukda Tarhaniyat ve İzmir Kâdîlarıyla haberleşüb dahi ol-câniblerde ihzâr olunmuş ne mikdâr yelken bezi ve urgan ve kendir vesâyir gemi levâzımını varsa zikr olan Venedik barçasına nâvlun ile tahmîl idüb Tersâne-i Âmireme gönderesin ki nâvlûnları bunda edâ olunur gemiye kifâyet mikdârî tüfenk-endâz yarar ademler koşub

boğazdan içerü komak için Midüllü ve Sakız beğlerine tenbîh olunmuşdur sizde hazır ve müheyyâ olan esbâbı zikr olan gemiye koyub mu‘accelen irsâl eylemekte dikkat ve ihtimâm idüb ihmâlden hazer idesiz ve geçen yıl yüklenen organlar ne vechle yükledi hâlâ örtüye ta‘lîk olunub organın yüklemesinde ihmâl vemüsâhele olmaya şimdiden alâ-eyyi-hâl fermân olunan organı mu‘accelen yükletdürüb iriştirmek üzere olasız ve illa mu‘âtab olmak mukarrerdir.

570

Midüllü beğine hüküm ki:

Hâlâ Foça'da olan Frenk barçasının içine yarar ademler koyub boğazdan içerü göndermek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda Foça'da olan Frenk barçasında emrim üzere yarar ademler koyub boğazdan içerü gönderüb südde-i sa‘âdetime ulaşırdırasın ve sen varub sancağın hıfzında olub donanma-yı hümâyûnuma hazır olasın bu bâbda Sakız beğine dahi hükm-i hümâyûnum yazılıub gönderilmişdir müşârün-ileyhle haberleşüb zikr olunan barçaya kifâyet kadar yarar adem koyub boğazdan içerüye gönderüb südde-i sa‘âdetime ulaştırmakta ihtimâm iyleyesin.

Bir sûreti Sakız beğine.

[270]

571

İzmir kâdısına hüküm ki:

Mustafa Çavuş yedinden sana vâsıl olan emr-i şerîfimle ol-tarafa varan küffâr gemilerine tereke vesâyir memnû‘ olan metâ‘ virilmemek için fermân olunub lakin ol-tarafda şimdiye değin küffâra tereke verilmek vâki‘ olmayub ol-cânibde ve küffâr gemileri olmayub ancak İzmir İskelesi'nde bir orta Venedik barçası bulunub aldıkları metâ‘ penbe ve sahtiyân ve mazu ve kaliçedir onun dahi dümeni alınub ol bâbda emr-i şerîf sâdır olunca alıkonulduğun bildirmişsin imdi kefare cânibe penbe ve sahtiyân dahi verilmez mâzu ve kaliçe ve yapağı virilse olur tereke ve yarak memnû‘dur ve dümeni alınan Venediklü barçası ol-diyârda donanma-yı hümâyûnum için ihzâr olunan bez ve kendir ve organ ve gayr-i levâzım navlûn ile tahmîl olunmak için Sakız ve Midüllü beğlerine ve Tarhaniyat ve Tire kâdılarına emr-i şerîfim gönderilmişdir buyurdum ki;

Vusûl buldukda zikr olunan barçayı salıvirüb müşârün-ileyhümâ beğler ol tarafda bulunan yelken bezleriyle kendir ve urgan vesâir gemi levâzımın nâvlûn ile tahmîl itmek için te'hir itdirüb dahi zikr olunan donanma levâzımı geldikde asla tevakkuf itmeyüb navlûn ile tahmîl idüb südde-i sa'âdetime gönderesiz ki nâvlûnları bunda teslîm olunur ammâ gemiyi hâlî göndermeyüb hisârerlerinden kifâyet mikdârî tüfenk-endâz koyasız ki hârice gitmek ihtimâli olmaya ve taht-ı kazânuzda ihrâcî fermân olunan kürekçileri dahi ale't-ta'cîl ihrâc ve irsâl iylesesiz ve'l-hâsıl mezbûr barça tahmîl olundukdansonra onat vechle gözedüb içerüye koyub yarar ademler koyasız.

572

Rodos beğine hüküm ki:

Hâlâ Tarablus'da barut ve kavvâs ihzârı emrim olub bi'l-fi'il anda iskelede hâzir olmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda asla te'hir eylemeyübgemiler gelmek lâzım olan alât ve esbâbların ve yarakların ve cenkçilerin ve kürekçilerin mükemmel itdirüb dahi Trablus'a varub ânda hâzir bulunan barutu ve kavvâsı alub göndermek ardınca olasin bir kaç gemi dahi tedârik olunub irsâl olunur heman sen durmayub mu'accelen tedârikin görüb gitmek üzere olasin.

[271]

573

Mezkûr Çavuş'a virildi. Fi 10 Receb (sene 981)

Sofya kâdîsına hüküm ki:

İstanbul kâdîsı mektûb gönderüb mahrûse-i İstanbul ve Edirne zahîresiçün [klişe] tâcirler vilâyet-i Rumili'nden cem' eyledigi çerak yağın ve ğayri alub gelürken Sofya'ya uğradıkda anda alıkonulduğun bildirüb ol bâbda hüküm virilmesin °arz eyledi imdi zikr olunan şehirler için cem' olunan zahîre anda alıkonmağa bâ'is nedir buyurdum ki;

Vardıkda bu bâbda mukayyed olub ânun gibi vilâyet-i Rumilinden zahîre cem' idüb alub gelürken ânda uğrayan eğer mezkûr tâcirdir ve eğer gayridir getürdükleri meta'attan asla ve kat'â bir habbesin alıkoydurmayub bu cânibe gönderesün ammâ sâhiblerine tenbîh eylesesinki bu bahane ile getürdükleri zahireyi âhara alub gitmeyüb getürüb bî-kusûr teslîm eylediklerine temessük alub anda eyledüb ibrâz eyleyeler bu husûs mühimdir min-ba'ad zikr olunan zahîreye dahl olunub ve anda alıkonulmak caiz değildir âna göre bâb-ı tedârukde dakika fevt itmeyesün.

574

Arz getiren eline virildi.

Limni kâdîsına hüküm ki:

Kal'a-i Limni dizdarı mektûb gönderüb Limni ve Bozbaba cezîrelerinde vâki' olan şahin yuvaların hâsıl olan şahinleri zabt olunmayub kim alursa alub zâyî' eylediklerin bildirdigi ecilden mîrî için zabt olunmasın emr idüb buyurdum ki;

Vardukda zikr olunan şahin ânda hâsıl olan şahinleri zâyî' itdirmeyüb mîrî için zabt itdirüb bir ferde aldırmasın bu husus muhimmdir onat vechile mukayyed olub ihmâl itmeyesün

575

Ahmed Çavuş'a virildi.

Eğridir kâdîsına hüküm ki:

Hamid sancağında Ağros nam karyede sâkin olan Davud nam sipahinin südde-i se'âdetime gelmesi lâzım olmağın kayd ve bend ile gönderilmesin emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda liva-i mezkûr alaybeğisi Mehmed irsâl olunmuşdur buyurdum ki;

Vardukda te'hîr itmeyüb mezkûr sipahiyi kayd ve bend ile mezkûrlere teslim idüb emrim mûcibince südde-i se'âdetime gönderesin.

Bu dahi

Bir sûreti

Dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından Ahmed ile Hamid alay beği Mehmed bir nefer hizmetkâr ile gönderilmiştir.

[272]

576

İskenderiye beğinin ve Ohri beğinin kethüdâsına virildi. [Fi 18 ramazan sene 981]

Ohri beğine hüküm ki:

İlbasan beği [klişe] ve Dıraç kâdîları mektûb gönderüb nefsi İlbasan'da sâkin olan zü'amâdan Hüseyin ve Ali ve erbâb-ı tımardan Hüseyin ve Mehmed ve diğer Hüseyin ve Divane Süleyman ve Memi ve Ali ve Mehmedve Çeribaşı Ahmed ve Hüseyin ve Süleyman ve diğer hüseyin ve sair sipahiler ve zâbitlerden Mevlânâ Hüsam Halife ve

Muslihiddin Halife ve imamlarından Mevlânâ Alaeddin ve Ahmed ve Mahmud ve Sadık Halife ve sair imamlardan ve hisar erleri ve çavuşu halkı ve sair fukarâsı gelüb şöyle takrir eylediler ki nefsi İlbasan'da sâkin olan Mahmud ve oğulları dimekle ma'rûf Mehmed nam hatib ve karındaşı Mustafa ve Akıncı Nasuh nam kimesneler şerîf ve ehl-i telbîs olub kemâl-i hıyânet ve şakâvet üzre oldukları ecilden bundan akdem dahi âsitâne-i se'âdetde ba'zı tezvîrleri zâhir olmağın mezbûr hatîb te'dîb olunub mezbûr mustafa taş gemisine emr olunub habs idin ferman olunmuş iken bir hîle ile halâs olub ve mezbur Nasuh dahi mukaddema İlbasan beği olan Hasan zamanında telbîsi zâhir olmağın mukayyed ve mahbus sÛdde-i seadetime gönderilmesiçün emr-i şerif gönderilüb habs olunub gönderilmek üzre iken habsden kaçub mezburların bu zamana gelince şirret ve şakâvetlerine tahammül olunub asla sÛret-i salâh müyesser olmayub ahvâl-i kabîha ve ef'âl-i şenî'alarına nihâyet yokdur şirretlerinden bu diyarın halkı hazer üzre olub muzdariplerdir nefsi İlbasan'da ceddîm merhûm Sultan Mehmed Hân tâbe serâhunun câmi'-i şerifi nâ-tamâm kalub bina olunmasıçün emin tayin olunan Hasan çavuş câmi-i mezburun hatîbi olan Mehmed bundan akdem divan-ı humayunda Draç mukâta'asına emin olan Hasan için Draç memlehâsında iskelesinden mîrî tuz gönderüb her kîlesin yigirmi beş akçeye bey' eylemiş iken muhâsebesinde on ikişer akçe kayd itdirmiş teftiş olunursa belagatıyla câmi-i mezbur bina olduğundan gayri mâ'adâsı hizâne-i âmireye teslim olunub şöyleki belagatı zuhur itmezse emlâk ve esbâbı fûruht olunub cami-i şerif bina oluna deyu iltizâm itmişiken mezbur hatîb İstanbul'da olub gelmeyüb bu makûle şirret ile nice kimesneyi rencide eylemişdir deyu arz eyledikleri ecilden mezburun ahvâlin toprak kadıları mübâşeretleri ile şer'le teftiş eylemek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda bizzat mukayyed olub top(r)ak kadıları ma'rifetleriyle mezburların ahvalini onat vechile muktezâ-i şer'-i kadîm üzre husamâ muvâcehesinde teftiş eyleyüb göresin arz olduğun üzre tezvîr ve telbîs ve sair fesad ve şenâ'ati ve evkâf-ı mezbûre malından belagat ve kemiyyâtı sâbit olub şirret ve şukkalarında ra'âyâ münceru'l-ehvâl oldukları vaki ise yanınızda subût ve zuhûr bulduğun üzre cemî' ahvâllerin mufassal ve meşrûh yazub sÛdde-i se'âdetime arz eylesin ki sonra ânların hakkında emrim ne vechle olursa mûcebi ile amel oluna.

[273]

577

Hacı Dede nâm kimesneye virildi.

Canik begine ve Bafra kadısına hüküm ki:

Sâbika Bafra kâdısı olan Abdurrahîm mîri ağaç kerestesine mübâşir oldukda mâl-ı mîriden ve re'âyâ hakkında naibleriyle külli nesne bel' ve ekl eylemişdir deyü livâ-ı mezbûr sipâhilerinden Dede Dergâh-ı mu'allama arzuhâl sunub teftîşi yigirmi bin akçe iltizâm ve kabûl itmeğın kadı-yı mezbûrun ve nâiblerinin teftîşin olunmasın emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda merkûm kâdıya her kanda iseihzâr eyleyüb getürdüb zıkr olunan ağaç kerestesi hususunda kendü ve nâibleri ve ademleri mâl-ı mîriden ne mikdar akçe alub ve fukara hakkında dahi ne mikdar mal alub ekl ve bel' itdükleri zâhir olursa mecâl virmeyüb bi-kusûr tahsîl idüb belagat kemmiyeti ne mikdar olub ve ne mikdar nesne tahsîl olunduğın yazub arz eyleyesin mezbûr kâdı ahvâli teftîş olunub ber-teraf olmadan merkûm sipâhiye kefilsiz salıvirmeyesin ammâ bu bahane ile re'âyâyâ dahl olunmak emrim yokdur zinhar re'âyâ tâifesine dahl itdirmeyesin.

[Yevmü'ls-selâse Fi 14 Şevvalü'l-mükerrem sene 981 (6 Şubat 1574)]

578

Sâhib-i tumara virildi.

Dubrovnik'e varınca yol üzerinde olan beğlere ve kâdılara hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrem vezîr-i azamım Mehmed Paşa edâmallahû te'âlâ iclâlehünün ademlerinden Hasan ve Mustafa nâm ademleri ba'zı mühim ve müstehak husûs için Dubrovnik'e irsâl olunmuşdur buyurdum ki;

Hükm-i şerîfim her kangınızın taht-ı hükümetine dâhil olursa birbirinize emîn ve sâlim ulaştırub mahûf ve muhâtıra olan yerlerde ademler koşub suhûlet üzere ubûr ve mürûr itdirüb ve akçeler ile zâd ve zevâdelerin mahal-i mamure ulaşturmakda dakika fevt itmeyesiz

Bir Sûreti

Dubrovnikden Venedik'e varınca yol üzerinde.

Bu dahi

[274]

579

Müderris Abdülkerime virildi.

Lala'ya hüküm ki:

Mendehorya kâdısı mektûb gönderüb erbâb-ı tımârdan olub kasaba-yı mezkûre sâkinlerinden olan Kaplan ve Ahmed nâm sipâhiler Bekir ve Osman ve Karaman ve Ali nâm hizmetkârlar ile leyl ü nehâr fisk ve fücûrdan hâlî olmayub katl-ı nüfs idüb hukûk-ı müslimîn görölmek için meclis-i şer'ide avt olunduklarında itaat ve inkiyâd itmeyüb bundan akdem umûmen tefîşlerine hüküm gönderilüb ânunla dahi hukûk-ı müslimîn görölmeğe imkân olmayub fesâd ve şenâat üzere oldukların 'arz eylediği ecilden mezkûrların tımârları ahara virilmek için Anadolu beğlerbeğisine hüküm gönderilmeğin kendüler Kıbrıs'a sürölmek emr idüb buyurdum ki;

Vardukda tehir itmeyüb mezkûrların ol yerlerden alâkaların kat' eyleyüb emr-i şerîfim muktezâsınca cezire-i Kıbrıs'a gönderüb teslim olunduklarına beğlerbeginden temessük getirdesin bu husûs mühimdir onat vechile mukayyed olasın.

580

Bir Sûreti

Dahi Kıbrıs beğlerbegisine zikr olunan kimesneleri müşârunileyh lala ânda gönderdükde teslim olunduğuna temessük virüb dahi mezkûrlara düşdükde bedelleri birer tımâr tevcih eyleyüb tezkirelerin viresin ammâ kendüleri cezireden salıvirilmeyüb tımarları zabtına dahi kendüler varmayub yarar ademlerin ta'yîn idüb gönderesiz bu bâbda fermân-ı celîl'ül kadrîm müsted'âsınca amel idüb hilâf iş olmakdan hazer eyleyesin.

Bu dahi

581

Mezbur Câfer Ali'nin mektub getüren ademe virildi. Fi şevval sene 981

Diyarbakir beğlerbeğisine hüküm ki:

Sâbika Erzurum beylerbeyisi Murad Paşa mektûb gönderüb Kığı sancağında vâki' olan demir ma'deni emini Cafer Ali yedinden emr-i şerif vârid olub her sene on bin aded demir top yuvalağı ve iki bin batman ham demir işlenüb Amed hazinesine teslim itmek fermân olunub el-ân ol-tarikle emânet-i mezbûreye mutasarrıfken bundan akdem Ovacık alaybeyisi Kaya ma'den-i mezbûru on bin yuvalak ve iki bin ham demir ziyâde işlemek

üzre emrim aldıkda ol-mikdar ziyâdeye re'âya mütehammil olmayub ve ba'zı yerlerde olunub az kalub bu vech üzre iki üç bin işlemeye 'aczi bu kadar deyü'arz olunmağın mâlum- sâbık üzre Cafer Ali işlete deyü ma'den-i mezbûr ibtidâ-i tarihten mukarrer kılınmış iken yine mezbûr Kaya maliye tarafından beravat edinüb eğer Cafer Ali yigirmi bin yuvalakişerse işlesün vakâyı arz idesün deyü ferman olunub ve mezbûr müşârünileyh ne mikdar işlemek gerekdir deyü muktezâ itmekle kârhane muattalreaya ve işlenmesi ne mikdar 'amel olmadığın haber verdiklerin arz etmeğın üslûb-ı sâbık üzre müşârün-ileyh Cafer Ali'ye on bin yuvalak ve iki bin batman ham demir işlettirüb mezbûr Kaya'yı dahl ittirmeyesin deyü hüküm yazıldı.

Bir sûreti Hasan Paşa 'arziyla Erzurum beylerbeyisine mezbûr Kaya'nın muhâsebesi görülmek için serbest ise bulub yarar ademler ile Diyarbekire göndertesin deyu hükm-i şerîf yazılmışdır.

[275]

582

Sahibine virildi. [Fi 14 L (Şevval sene 981)]

Şam beğlerbeğisine hüküm ki:

Halîlü'r-rahman dizdârı dergâh-ı mu'allâma mektub gönderüb hâliyâ nefsi Halîli'r-rahman kal'asında kethüdâ olan Arslan bin Bali ve hisar ereninden Mehmed bin Ali nâm kimesneler temâm-ı şirret ve şekâvet üzere olub Müslümanları envâ'i zulm ve te'addî itdiklerinden mâ'adâ sancakbeyi yanında olub nâ-hak yere nice müslümanları subaşıya bî-günah tutdurub âciz kıldıklarından mâ'adâ kal'a hizmeti ile mukayyed olmayub icâzet olmadan kal'ada taşra yatub kendü hevâlarında olub mezbûrân kimesneler kal'a-yı mezbûre hizmetinden ref' olunmak ile Müslümanlar şerrinden halâs olurlar deyü bildirdiğın buyurdum ki;

Vusûl buldukda göresiz arz olunduğu gibi ise mezbûra tenbîh idesiz ki kendü maslahatları olmayınca emr umerâ ve kuzât ve subaşılar yanına varmayub fukaraya tâciz ve tefessuk itdirmeyesiz şöyle ki memnu' olmayub kal'a hizmetinde olmayalar ki vekil-i ahâra tevcih idesiz.

583

Samsun kâdisına hüküm ki:

Rum'da gühercile nâzırı olan Mustafa zîde kadrehu sÛdde-i sa'âdetime mektub gönderüb Turhal kazâsında işlenen güherçileden Receb ayının evveline gelince iki yüz kantar gühercile sağ kol olub Samsun iskelesine gönderülüb emr-i şerîfim olmayınca gemiye konulmayub irsâl olunmaduğun bildirdi imdi güherçile ziyâde mühimmdir buyurdum ki;

Vusûl buldukda te'hîr eylemeyüb zikr olunan iki yüz kantar barutu asla te'hîr itmeyüb İstanbul'a evvel gelen gemiye nâvlûn ile koyub mu'accelen irsâl eylemek bâbında envâ'i ihtimâm eyleyesiz barut ale't-ta'cîl irişmek ziyâde elzemdir ihmâl eylemeyüb ihtimâmında dakika fevt eylemeyesin zikr olunan güherçileden mâ'adâ min-ba'd dahi gelen gühercileyi hâzır bulunan gemilere ale't-tevâlî tahmil itdirüb irsâl eylemekden hâlî olmayasız.

584

Mezkûr Mehmed Çavuş'a virildi. Fi 13 L (Şevval sene 981)

İstanbul kâdısına hüküm ki:

SÛdde-i sa'âdetime mektub gönderüb mahrûse-i mezkûrede Kalenderhâne Cami'inde hatîb olan Fethullah bin Abdulvehab ve Süleyman Subaşı mescidinde imam olan Mustafa bin Ali ve Hüseyin bin Abdullah ve Şüca'addin bin Abdullah ve cem'-i kesîr gelüb mahallemize karîb hamam olmayub hamam ziyâde ihtiyâc olmağın zikr olunan câmi'i şerîf kurbunda finduk bera-yı alî ve bera-yı azim Ferhad Paşa dâmet me'âlihiyenin bunun bir mikdâr arazi-i hâliyesi olub temlik olunmuş hutuvî ile mahall-i mezkûrede hamam binâ itmekdesiz itdüğün haber virdüklerin bildürüb ol bâbda icâzet-i hümâyûnum taleb olunduğun arz olunduğu ecilden buyurdum ki;

Göresiz kimesnenin mülküne ve vakfına zarar-ı müteretteb olmayalar müşârün-ileyh hamam binâ itmek istedikde kimesneyi dahl ve ta'arruz itmeyesiz.

585

Pîri Çavuş'a virildi. [Fi 14 L (Şevval sene 981)]

Ahyolu kadîsına hüküm ki:

Donanma-yı hümâyûnum mühimmâtı için ol canibinden tedârik ve ihzârî fermân olunan peksimedlerine mürettebe irişdüğü ma'lûm olmaklâzım olmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda ol canibinden tedâriki fermân olunan peksimed henüz ihzâr olunmamış ise bi'z-zât tedârikinde mukayyed olub ale't-ta'cîl yetişdirüb gemiler ile

göndermek ardınca olasin ve şimdiye değin kaç kantar peksimed tedârik olunduğun^carz idesin ve ol cânibde binâ olunacak mavnalar ne mertebeye varub itmâm-ı karîb olmuş mudur ikdâm ve ihtimâm idüb ber-vech-i isti‘câl itmâma irişdirmek üzere olasız ihmâl ve müsâheleden hazer idesiz.

Bir sûreti

Varna kâdısına

Bu dahi

[276]

586

Bu dahi

Akkirman beğine hüküm ki:

Mektub gönderüb ol câniblerde fesâd ve şenâ‘at üzere olan Aslan nâm mel‘ûnun üzerine adem gönderüb Kara Pir Ali kışlağında buluşub muhârebe idüb Boğdan vilâyetine düşürüb Boğdan voyvodasına haber gönderüb ele götürüb ehl-i fesâdın hakkindan gelinmekle ol cevâbın emîni olub bir iki kimesne emn üzere kışlasına varub gelür olduğun bildirmişsin ol bâbda her ne dimiş isen ma‘lûm oldu eyü tedârik eylemişsin imdi memleket ve vilâyete ümerâ ve hükkâm nasb olunmakdan murâd-ı hümâyûnum ehl-i fesâd ve şenâ‘atin haklarından gelüb vilâyeti hıfz ve hırâset eylemekle tâ‘ife-i re‘âyâki ve defî‘ hâlîk-ı berâyâdır emn üzere kâr ve kisblerinde olmağçündür buyurdum ki;

Vusûl buldukda min-ba‘d dahi gereği gibi basîret ve ihtimâm üzere olub ânun gibi zühûr iden ehl-i fesâdı ele götürüb şer‘le haklarından gelüb memleket ve vilâyeti hıfz ve hırâset ve re‘âyâ ve berâyâyı zabt ve sıyânet idüb ehl-i fesâd ve şenâ‘ata ruhsat virmeyüb lâzîmü’l-arz olanları yazub bildiresiz.

587

Ahyolu kâdısına hüküm ki :

Hâlâ donanma-yı hümâyûnum mühimmî için ol cevânibden kesdirilmesi fermân olunan kürek akçesi kesicilere verilmeyüb ba‘zı sipâhi ve yeniçeri tâ‘ifesi mirîden akçe alub fukaraya cüz‘i nisbette virüb kürekleri kesdirüb bâkîsi kendüler ekl eyledikleri ve ba‘zı karye halkına bir mikdâr akçe tevzî‘ olunub sonradan iki ol kadar akçe alınduğu i‘lâm olundu imdi fukaraya te‘addî olunduğuna asla rızâ-yı şerîfim yokdur buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda basîret üzere olub gönderilen akçeye oluna gelen adet ve kânun üzere kesicilere vesâir hizmet eyleyen fukaraya tevzî' iyleyüb kimesnenin hakkın ketm itdirmeyüb tamam-ı adâlet eyleyesin bu husûsu sonra yoklayub görse gerekdir şöyle ki i'lâm olunduğu üzere akçe kesiciler virilmeyüb matrabazlara virülüb fukaraya gadr ve te'addî olunduğu zâhir ola asla beyân olunacak özrün kabûl olmayub envâ'i inâyet ve ukâbe müstehak olmak mukarrerdir âna göre basîret üzere olub emr-i şerîfime muhâlif iş olmakdan ziyâde hazer eyleyesin.

Bu dahi

[277]

588

Evren Çavuş'a virildi.

İmroz ve Lapseki kâdısına hüküm ki:

Taht-ı kazânuzdan vâki' olub ele gelen mücrimleri vesâyir ehl-i fesâd ve şenâ'atı üzerlerinde sübût bulan cerimelerinin sûret-i sicilleri ile südde-i sa'âdetime gönderilmek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda her biriniz bu bâbda mukayyed olub ânun gibi ele gelen ehl-i fesâd ve şenâ'at vesâyir mücrimleri üzerlerinde sübût bulan cerimelerinin vesâyir fesâd ve şenâ'atlerinin sûret-i sicilleriyle müşârün-ileyh çavuşuma mukayyed ve mahbûs koşub gönderesin ki küreğe konula.

589

Sipâhi zâdeler Alaybeğine virildi. [Fi 19 L (Şevval sene 981)]

Karaman beğlerbeğisine ve Konya kâdısına hüküm ki:

Mütekâyyid sipahi ve sipâhi zâdeler Alay beği olan Kuduk Şahin ve Yerkazan Sinan zîde kadrehû âsitâne-i sa'âdetime gelüb ba'zı sipâhizâdelerden güherçile hizmetinde olan sakalar cemâ'at dimekle ma'rûf cemâ'at yigirmi nefer kimesne olub oturdukları yerlerden göçüb Sultaniye'ye varub bir mesken idinüb lakin eski yerlerinden alakaların kat' eyleyüb zirâ'at ve hırâset idüb davarların ânda saklayub güherçile hizmeti teklîf olundukda Sultaniye'de sâkinleriz deyü te'allül eyledüklerin ve kadimden güherçile hizmetinde olan ba'zı emlâk sâhibleri tasarrufunda olan mülklerine tımâr zamm

eylemekle sipâhiye ver deyü güherçile hizmetine varmayub te'allül eyledüklerin i'lâm eyledi imdi güherçile hizmeti mühimdir buyurdum ki;

Göresiz fi'l-vâki' ol sipâhizâdeler ânun gibi alâkaların kat' idüb varub Sultaniye'de mutavattın olub eski yurtlarında alâkaları yoğsa ol asla dahl itdirmeyüb rencide itdirmeyesiz ammâ eğer alâkaların kat' eylemeyüb vech-i meşrûh üzere zirâ'at idüb ve davarları durub mücerred güherçile hizmetinden kaçmak için Sultaniye'yi bahane idüb hizmetlerine varmazlar ise ânun gibilere ta'allül itdirmeyüb bu sallarda vâki' olan hizmetlerin itdiresiz ve kaydını güherçile hizmetinde olan emlâk sâhiblerin mülklerine tımâr zam eylemekle sipâhi olduk deyü te'allül iderler ise onun gibiler dahi kılıç tımâr zam idenler tımârlarını mukâbelesinde Sefer-i hümâyûna eşüb tasarruflarında olan mülkleri mukâbelesinde nevbet ile güherçile hizmetine bir takrib gönderesiz livâyâ hizmet itdirüb ta'allül itdirmeyesiz.

590

Keyvan Çavuş'a virildi. [Fi 14 L (Şevvâl 981)]

Haleb defterdârına hüküm ki:

Şam beğlerbeğisi adem gönderüb Şam yeniçerilerinden ve bölük ve yayabaşlarından mal tahsîliçün hazine-i Haleb'e irsâl olunanlar kendü ma'rifeti olmadan timâra arz olunub iyi emrlü olmağla ellerinde bulunan tüfenkler zâyî' olduğun bildirüb imdi min-ba'ad yeniçeriler husûsunda beğlerbeği ma'rifeti olmadan gönderdikleri arzlarınız makbul olmaz buyurdum ki;

Vusûl buldukda Şam yeniçerilerin ve yayabaşların beğlerbeğileri ma'ân 'arz itmedin min-ba'ad müstakilen'arz eylemeyesiz tahsîl-i malda sa'îrlerin zâhir olub müstehak-ı inâyet olanların beğlerbeğileriyle me'ân 'arz eyleyesiz.

Bu dahi

Bir Sûreti

Şam defterdârına yazıldı.

591

Bu dahi

Şam beğlerbeğisine ve defterdârına hüküm ki:

Hazret-i İbrahim halîlü'r-rahmân aleyhi'r-rahme ve'l-gufrân kasabası ahâlîsi südde-i sa'âdetime arz-ı hâl sunub mîrî barut işleyüb zahmet-i hayrâ iken barutu bahâsınca almayub cüz'i behâ ile alub te'addî itdüklerinden mâ'adâ Kudüs-i şerîf beği Süleymanşah'ın tutub nâ-hakk yere habs idüb Mısır'a firar idüb ve ba'zı Aclun dağlarına tahassun itdükleri bildirdiler buyurdum ki;

Varıncak bu husûsun aslı nedir bunlar mîrî işledikleri barutu ne mukâyelede işlerler akçe virilür mü ve ne mikdâr virilür müşârün-ileyhin bunlara te'addî ve tecâvüzü var mıdır sebebi nedir nicedir ma'lûm itdirmeyüb dahi sıhhati üzere yazub bildiresin.

[278]

592

Keyvan Çavuş'a virildi. [Fî 11 Şevvâl sene 981]

Mısır beğlerbeğisine hüküm ki:

Şimdiye değin mahrûse-i Mısır'dan dört beş bin kantar barut tedârik olunurdu şimdik-hâlde tedârik olunmamağa sebep nedir hâlâ ziyâde barut lâzım olmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda asla te'hîr ve tevakkuf itmeyüb ne mikdar işlenmiş barut var ise ve ânda olan kal'alarda dahi ne mikdâr barut var ise cem' idüb ale't-ta'cîl dergâh-ı mu'allâma gönderesin ve kal'alardan alınan barut yerine ale't-ta'cîl barut işledüb yine kal'alara koyub barut cümleden mühimmdir ale't-tevâlî barut işledüb irsâlden hâlî olmayasın ve pirinç zembillerinden bir mikdâr zembil gâyet lâzım olmuşdur eğer hâzır bulunandandır ve eğer isti'câl üzere işletilmektedir beş bin mikdârın zeytin tedârik idüb ale't-ta'cîl barut ile ma'ân irsâl eylesesiz eğer barut ve eğer zeytin isti'câl üzere gelmesi mühimm ve lâzımdır ihtimâmda dakika fevt itmeyüb ihmâlden hazer eylesesin.

593

Bu dahi

Haleb beğlerbeğisine ve defterdârına hüküm ki:

Şimdiye değin Haleb'de işlenmiş ne mikdâr barut var ise ber-vechi isti'câl Trablus iskelesine gönderilmek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda asla tevakkuf itmeyüb işlenmiş ne mikdâr mevcûd barut varsa ale't-ta'cîl Trablus'a gönderüb ne mikdâr barut irsâl ve teslîm olunduğuna temessük alub

dergâh-ı mu‘allâma gönderesiz ve senki defterdarsın hazineye eğlendirmeyüb ber-veche isti‘câl irsâl eylemek ardınca olasıne min-ba‘d dahi barut işledüb dakîka fevt itmeyesiz.

594

Salih Çavuşa verildi. [Fi 16 Ramazan sene 981.]

Samsad beğine hüküm ki:

Hâlâ bu sene-i mübârekede donanma-yı hümâyûn nusret-i makrûnum için üç yüz nefer tüfenk-endâz yarar piyâde yazılıb nevrûz-ı mübârekden mukaddem tersâne-i âmireye irişdirilüb vâsıl olmasın lâzım olmağın bu bâbda sâbıkân gönderilen emr-i şerîfim mücebince yazub irsâl eylemek emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda bi’z-zât mukayyed olub bu husûsda sâbıkân gönderilen emr-i şerîfim mücebince üç yüz nefer yarar tüfenk-endâz piyâde yazub nevrûz-ı mübârekeden mukaddem tersâne-i âmireme îsâl eylemek bâbında envâ‘i sa‘y ve ikdâmın vücûde getüresiz ânun gibi tâ’ife mezbûruna izlâl idüb yazılmalarına mâni‘ olur kimesneler var ise ele getirüb mukayyed ve mahbûs südde-i sa‘âdetime yarar ademler ile gönderesin ki küreğe konula piyâde husûsu ziyâde mühimmdir ihmâlden hazer eylesin.

[279]

595*Muhzıra virildi. Fi 16 L (Şevvâl sene 981)*

Sasoncu başına hüküm ki:

Mektub gönderüb emrim üzere [silik] ve Karaman vilâyetlerinden ‘acemi oğlanı cem’ itdirilüb Angara ve Kangırı sancâklarında olan zimmîlerden dahi acemi oğlanı ihrâc olmamış bildirmişsin imdi sana virilen berât-ı hümâyûnumda mestûr olan kânûn-ı mukarrer üzere Angara ve Kangırı sancâklarında olan zimmîlerün oğullarından dahi acemi oğlanı cem’ itmek emr idüb buyurdum ki;

Hük-m-i şerîfim vusûl buldukda berâtın mestûr olan kânun üzere zikr olunan iki sancakda olan zimmîlerin oğullarından yeniçerilik için oğlan cem’ idüb berâta muhâlif iş olmakdan hazer eyleyesin.

*İkindür ve sendedir bâ-hattı Mehmed Bey Fi 21 Şevvâl sene 981.**Mektub yeniçerü ağasınazâyi ‘ olmuş muhzır böyle didi.***596***Karaman beğlerbeğisinin kethüdâsına virildi. Fi 16 L (Şevvâl sene 981)*

Konya kâdısına hüküm ki:

Mektub gönderüb taht-ı kazânuzda Kınık ve Harhalu(?) nâm karye ahâlisi meclis-i şer‘e gelüb mukaddemâ Kıbrıs sürgünü vâki‘ oldukda karyelerinden Saru Fakih nâm kimesne sürülmeğe müstehak olmağın deftere yazılmayub ve ağniyadan iken bunlardan seksen yedi sikke altunlarını alub karyeye gönderilmiş iken yine gelüb kendüsün tettebbu‘ idüb ve bî-vech âlduğu akçelerin taleb itmek için karyesine varduklarında tâundan vefât itmiş Bekir nâm oğlu için siz katl iylediniz deyü tezvîr ve şirrete sülûk idüb gerü rencîde itmekden hâlî değildir ahvâllerimizi arz idiver deyü ricâ eylediğin bildirmişsin imdi buyurdum ki;

Vusûl buldukda göresiz fi'l-vâki‘ arz eylediğin üzere olub mezbûr Sarı Fakih girü ol-cânibe vardukda kayd bend idüb Kıbrıs’a irsâl idesiz ammâ irsâl iylediğin kimesne muhkem te'kîd idesin ki yolda gıybet itdirmek ihtimâli olmaya.

597*Kapudân Kethüdâsına virildi.*

Kıbrıs beğlerbeğisine hüküm ki:

Südde-i sa'âdetime mektub gönderüb sâbıkâ gönderilen emr-i şerîfim mücebince yeniçeri ve kul tâ'ifesinin ulufeleri min-ba'ad Kıbrıs hazînesinden virilmek mukarrer olub lakin sâ'ir kuldandan mukaddem yeniçeriye verilüb ve içlerinden biri fevt olub gediği mahlûl oldukda ânda kimesneye virmeyüb defter idüb arz ola ki yerine kul karındaşı yazılıb deyü fermân olunub ve mukaddemâ gönderilen emr-i şerîfde Kıbrıs yeniçerilerinin biri fevt oldukda gedüğü anda mülâzemet üzere olan Rumeli yiğitlerine tevcîh idüb min-ba'd vâki' olan ulufelerin Kıbrıs hazînesinden virilmek emrim olunmağın ağalarına gösterilüb kul tâ'ifesinin mevâciblerinde okuyub görüldükde ulufelerin Âsitânedenden verilmesin murâd itdüklerin ve ağaları ve siz istimâlet virüb teslîm eylediklerinde ibtidâ yazılanlar üçer akçe anda yazılıb nişân uranlara ve yoldaşlık idenlere istihkâklarına göre kimesne buçuk ve kimesneye atlu gedüğü virilmek üzere ulufelerin (280) ânda almağarâzî oldukların ve üslûb-ı sâbık üzere biri fevt olub gedüğü mahlûl olanın yerine karındaşların ânda yazılmasına emr-i şerîfim taleb eyledüğün bildirmişsin ol bâbda her ne dimiş isen ma'lûm-ı şerîfim olmuşdur imdi ânun gibi kul yazulmalu oldukda ânda olan yarar kul karındaşlarından ve irişmiş kul oğullarından ve ol-cânibde mülâzemet iden yarar Rumeli yiğitlerinden yazılmak emr idüb buyurdum ki;

Vusûl buldukda bu bâbda bi'z-zât mukayyed olub emr-i şerîfim üzere ânun gibi kul yazılmalu oldukda yarar kul karındaşlarından ve irişmiş yarar kul oğullarından ve ol-cânibden mülâzemet ider yarar Rumeli yiğitlerinden yazub sürgünden ve re'âyâdan bir ferdi yazmayasız ve beğlerbeğiler ve sancakbeğileri ve defterdârlar ve ağalar ve bi'l-cümle âna bir halk giden tasarruf idüb ve âna bir yanlarında hizmetde olmak mukarrer olmağın onlardan dahi bir ferdin yazıldığına rızâ-yı şerîfim yokdur şöyle ki emr-i şerîfim üzere yazılmayub âna bir halkından kimesne yazıldığımu veyâhûd re'âyâdan ve sürgünden bir ferde gediğe yazıldığı istimâ' oluna asla bu bâbda olacak 'özü'n kabûl olmak ihtimâli yokdur gereği gibi mu'âtab olmak mukarrerdir âna göre emr-i celîlü'l-kadrimin icrâsında ihtimâl iyleyüb dakîka fevt eylemeyesin.

598

Sâhib-i 'arza virildi. [Fi 17 L (Şevvâl sene 981)]

Tırgovişte kâdısına hüküm ki:

Prizrin Sancâğı'nda kitabetinde sahib ba'zı genizler hâdis olub biz genizlerüz (?) deyü sipâhiyye öşrü ve gayr-i âidelerin virmeyüb bu sebebdan mâl-ı mîrîye dahi külli zararı olduğu i'lâm olundu buyurdum ki;

Hüküm-i şerîfim vusûl buldukda onat vechle göresin ânun gibi vilâyet-i kitâbetden mukaddem olan genizler(?) yerlü yerinde durub vilâyet-i kitâbetinden sonra ihdâs olunan genizlerin(?) berâtların alub der-kîse idüb mühürleyüb südde-i sa'âdetime gönderesiz şöyle bilesiz deyü.

599

Dârende-i Hersek Beğinin Kethüdâsına virildi. Fi 23 N (Ramazan sene 981)

Bu dahi

Sirem beğine hüküm ki:

Hâlâ kefare-i fecerenin(?) Nova'ya ve Hersek Sancağı'na müte'allık yerlere bir zarar iriştirmek ihmâli olub hıfz ve hırâseti lâzım olmağın buyurdum ki;

Vusûl buldukda ânun gibi inayetullahi te'âlâ livâ-ı Hersek'e tâbi' olan yerlerden Novave gayri zarar kâdına kefare-i fecere gemileri düşüb sancağıbeği olan Hasan dâme izzuhu senden mu'âvenet taleb eyledikde asla te'hîr ve terâhi eylemeyüb sancağına müte'allık alay beği ve zü'amâ ve erbâb-ı tımârı ile ale't-ta'cîl yat ve yarağınız ile müretteb ve mükemmel çıkub varub fırsat el virdüğüne göre a'dânın bi inayetillahu teala def' ve ref' idüb sa'y ve ikdâm ve cihad ve ihtimâmın vücûda getürüb ihmâl ve müsâheleden ziyâde hazer eylesesiz.

Bir Sûreti

Alacahisâr beğine

[281]

600

Hami Derviş Çavuş'a elden Ahmed Paşa'ya ulaştırmak için. [Fi 19 L (Şevvâl sene 981)]

Karahisâr beği ve kâdısına hüküm ki:

Bundan akdem Rumeli beglerbegisi olub hâlâ tekâüd iden kıdvetü'l-emacid ve'l-âzim câmiu'l meâli ve'l mefâhim zü'l kadir ed-devleti'r-râsiha ve'l-izzetü'l-bazihatü'l-mahfûf bi sunûfi avâtıfı meliki'l-me'âli Ahmed Paşa dâme uluvvühü südde-i sa'âdetime adem gönderüb mülknâme-i hümayûnum mücebince kazâ-yı mezbûrda mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu Toprak-ı Dine nâm karyesinin kadîmi sınuru ve hudûdu bozulub

müşevveş olmağın etrâfında olan kurrâ ile nizâdan hâlî olunmaduğın bildürüb kadîmi sınırı ta'yîn olunub 'arz olunmasın ricâ itmeğın buyurdum ki;

Hük-m-i şerîf vâcib ola tebâm ile müşârunileyhin ademi vardukda bu husûsa bizzât mukayyed olub ve kalkub ol yerin ehl-i vukûf ve hüsn-i mu'temed-i aliyye kimesneler ile ve etrâfında olan kurrâ ve evkâf ve emlâk sâhibleri ile zikr olunan karyenin sınırı üzerine yürüyib dahi kadîmden amel olunagelen mümtâz ve muayyen sınırları ne mahalden ise hak üzere dikkat ve ihtimâmla teftîş idüb tamâm-ı ma'lûm oldukdan sonra ânın gibi kadîmi sınırlarından mürûr-iez mânla bozulmuş yerleri varsa girü kadîmi sınırı üzerine yer yer alâmet vaz' idüb ne mahalden ne mevzi müntehi olur ise yazub sicil idüb sûret-i sicillerin Dergâh-ı mu'allama gönderesin ki âna göre sınırnâme-i hümâyûnum virile ammâ hîn-i tahrirde ber-vechle ta'yîn eylesesin ki sonradan bir kimesnem gelüb benim kadîm toprağımдан yer alınub ilhâk olundı deyü şikâyet itmek ihtimâli olmaya sonra muatab olursuz âna göre bâb-ı ikdâmda dakika fevt itmeyüb hakk-ı sarîhden udûl itmesesin şöyle bilesin.

601

Pasin beğine hüküm ki:

Hâlâ südde-i sa'âdetime arzuhâl sunulub Hasan Kal'ası ve Absenk (?) ve Mecingerd(?) kal'alarının ve Zevin(?) kal'asının müstahfızları mültezemler yanınca gezüb ve kendü hevâlarında olub ve dizdârları mektûbuylasılalarına gidüb ve mîri hizmet üzereyiz deyü nöbetlerine mukayyed olmayub kal'aların hizmetin eylemezler imiş imdi buyurdum ki;

Hük-m-i şerîfim vardukda bu bâbda onat vechle mukayyed olub göresin fi'l-vâki' arz olunudığü üzere mezkûr kal'aların müstahfızları hizmet-i lâzımelerini itmeyüb ol-vechile kendü hevâlarında olub terk-i kal'a olanları isimleriyle yazub arz idesin ve zikr olunan kal'aları vech-i meşrûh üzere hâlî kûdretten ziyâde hazer idesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

602

Evren Çavuş'a virildi. [Fi 23 L (Şevval sene 981)]

Dergâh-ı muallâm çavuşlarından Evren Çavuş'a hüküm ki:

Hâlâsipâhi oğlanlarım zümresinden Hayrabolıda sâkin hemdem gulâmdar ve silahdarlarım zümresinden mahal-i mezbûrda sâkin Arnavud Sinan ve Mehmed Bosna ve

Sipahi oğlanlarından Kalık (?)ola da mütemekkin Solak Mustafa ve silahdarlardan Çerkes Mustafa ve ulûfecilerden Kâtib Cafer hırsuz ve harâmî ele getürmekde senin yanında bile olmaların emr idüb buyurdum ki;

Zikr olunan kimesneleri hırsuz ve harâmî ele getürmekde yanında bile istihdâm idesin amma kimesneden celb ve ahz itdirmekden ve hilâf-ı şer'-i kadîm kendü hallerinde olanlara dahl ve te'addi itmelerinden hazer eyeleyesin şöyle bilesin.

[282]

Yevmü'l-Hâmis Fî 18 şevvâlü'l mükerrerrem sene 981 (10 Şubat 1574)

603

Sâhib-i sa'âdete gönderildi yeni Bey hazretleri cânibden

Vilâyet-i Filordin dükasına yazılan hükm-i hümayûnun sûretidir:

Hâlâ südde-i seniyye-i saadet-mekân ve atebe-i ulyâ-ı unvânımıza ki melce-i selâtin-i cihân ve melce-i havâkin-i zamândır ademin gönderüb arz-ı dostluk ve ubûdiyet ve izhâr-ı muhâlasat ve (...) idüb memâlik-i mahrûsemizde ticâret için gemilerin göndermeğe ve irsâl olunacak bezirganlarınız ve konsolosluk itmek için bir mu'temedü'n aleyh ademin göndermek husûsunda icâzet-i hümayûnumuz ricâ idüb ve min ba'ad yüce asitânemizin dostlarına dost ve düşmanlarına düşman olmak tarîkiyle davâ-yı sadakat ve muhâlasat izhâr eylemişsin imdi hakk-ı celle ve alânın avn ve inâyetiyle yüce asitânemiz mâvâ-yı selâtin-zamân ve merci'-i havâkin-i deverândır dostluk ve düşmanlık ile gelenlere redd ve sed olmayub her hâl üzere meftûh ve mekşûfdur hâlâ muradınız üzere ademlerin südde-i saadetime ve bezirganlarınız memâlik-i mahrusemize gelmeğine icâzet-i âlî-i tehennimiz mukarin olmuşdur buyurdum ki;

Vusûl buldukda murâdun üzere südde-i saadetimde mektûbun ileademin ve memleket ve vilâyetinden gemiler ile bezirganların gönderüb ve bezirganlarınız konsolosluk idecek ademin ta'yîn idüb min ba'd dahi tâcirleriniz sadâkat ile memâlik-i mahrûsemize gelüb gitmek husûsunda ruhsat virüb celle-i ubûdiyet ve ihlâsda sâbit kadem olasız.

604

Rumeli beglerbegisine ve İlbasan beğine hüküm ki:

Mektûb gönderüb livâ-ı mezbûrede Beğli(?) kal'asının neferi az olub mahûf yerde vâki' olub nefere ihtiyâcı var iken Ohri [klişe] ve gayriden bin dört yüz akçe ile iki gedük bundan akdem Ohri sancağında Paşa Kal'asına ihrâç olunub ve mezbûr kal'anın nefere ihtiyâcı olmayub müsellemler bekledüğünzıkr olunan gedükleri girü Beğli (?) kal'asına döndürmek bâbında arz itdüğün ecilden buyurdum ki;

Zıkr olunan iki gedik kal'a-ı mezbûre ne ihrâc ta'yîn idüb defterden itdiresin.

DİZİN

A

Abdullah, 257
 Abdülbari, 259
 Abdürrahim, 272
 Absenk(?), 281
 Acemi oğlanı, 239, 279,
 Aclun Dağları, 277
 Adala kâdısı, 231
 Adana, 235
 Ağalar, 280
 Ağırbaş, 240
 Ağrıboz, 225, 244
 Ağros, 271
 Ahkâm-ı şerife, 227
 Ahmed paşa, 281
 Ahmed, 231, 264, 272, 274
 Ahrin(?), 227
 Ak Liman, 239
 Akcaovacık, 221
 Akçakale, 239
 Akçakoyunlu, 265
 Akıncı Nasuh, 272
 Alay beği, 277
 Alay beğleri, 242, 243, 248, 250, 280
 Aleybeğisi, 271
 Ali çavuş, 257
 Ali Voyvoda, 257
 Ali, 231, 232, 264, 272, 274
 Amed, 274
 Âmid, 261

Anadolu, 228
 Angara, 279
 Ar`ar(?), 234
 Arnavud Sinan, 281
 Arpa, 225
 Arslan bin Bali, 275
 Asakir, 254
 Aslan, 276
 At, 223
 Atâk Beği, 257
 Avlonya, 221
 Ayamavra kâdısı, 224
 Ayasofya, 259
 Ayıntab, 248
 Azude(?), 236

B

Baba Dedihi, 237
 Baba, 222
 Babaeski, 256
 Bafra Kadısı, 273
 Bal mumu, 223
 Barça, 270
 Barut, 268, 275, 278
 Bayburt, 232
 Bayrakdar, 231
 Bazar köyü, 231
 Bazar Sancağı, 265
 Beğ(?), 258
 Beğlerbeği, 277
 Beğlerbeğiler, 280
 Beğli(?), 281

Bekir, 231, 274, 279

Belgrad, 223

Bera-yı Ali, 275

bera-yı azim, 275

Beyler, 228

Beylübevkon(?), 222

Bezirgan, 281

Boğdan Voyvodası, 276

Boğdan, 276

Bohab, 255

Bolu, 255

Boytaş, 258

Bozan(?), 258

Bozbaba, 271

Bölükbaşı, 229

Buğday, 225

C

Cafer Ali, 274

Câfer, 255

Cambolad, 251

Cebe, 242, 250

Cebele Sancağı, 222

Cebelü, 242, 243, 244

Cem`-i kesir, 275

Cengiyan, 228

Cevşen, 242, 250

Cidde Beğine, 267

Cidde, 267

Cingane, 228

Cubin(?), 222

Ç

Çavuş, 226

Çavuşu, 272

Çeltük, 235

Çengiyan, 230

Çeribaşı Ahmed, 272

Çeribaşı, 231, 242, 243

Çerkes Kuyumcu, 238

Çerkes Mustafa, 281

Çingan, 230

Çingane, 231

D

Danişmend, 221

Darende Kurt, 257

Davud, 271

Dede, 260

Dede, 273

Defterdar, 280

Defter-i cedid, 235

Derbend, 251

Derbendci, 251

Dergâh-ı Mu`allam Çavuşları, 238

Dergah-ı mu`allam, 223, 226, 231

Dıraç kadıları, 272

Dıraç Kal`a, 240

Divane Süleyman, 272

Divane Üveys, 240

Dizdar, 255

Donanma-yı humâyûn, 223, 225, 227, 228, 229, 232, 233, 234, 241, 244, 248, 249, 262, 269, 270, 275, 276, 278

Draç, 272

Dud, 258

Düşman yarağı, 242

Düvi(?), 259

E

Edirne, 259, 271

Eğresi(?), 257

Eğribaş oğlu Amir, 238

Eğriboz, 256

Emir-i Hacı, 267

Emlak, 237

Emlâk, 256, 266, 281

Emr-i ümera, 275

Erbâb-ı tımar, 242, 243, 244, 248, 258,
272, 280

Erdel Beğleri, 252

Erdel Voyvodası, 252

Erdel, 223

Ermenak Kadısı, 264, 265,

Ermenak Kazası, 264

Erzurum Beğlerbeğisi, 268

Erzurum Beylerbeyisi, 274

Erzurum Defterdarı, 268

Erzurum Hisarı, 232

Erzurum Müstahfızları, 232

Erzurum, 268

Evkâf, 256, 266, 281

Eyne Hevâce, 264

F

Ferhat Paşa, 275

Ferruhsad, 268

Fetullah bin Abdulvehab, 275

Fınduk, 275

Filori, 254, 256, 257

Foça, 269

Frenk barçası, 269

Fukara, 276

G

Garlu(?), 224

Gasit, 259

Gatin(?), 230

Gazze `arabı, 232

Gediğ, 280

Gelibolu, 238

Geniz, 280

Gezende, 228

Gön, 223

Göyküs, 238

Gumulcine, 221

Gurbet taifesi, 237

Gurbet, 228, 230

Güherçile, 234, 253, 268, 275,
277

Gül Anber, 264

H

Hacı Ahmed, 253

Hacı, 264

Haleb, 277, 278

Halil, 264

Halilü'r-rahman dizdarı, 275

Hamid Sancağı, 271

Hamit Beği Kethüdası Hamza,
240

- Hamza Kethüda, 240
 Han kulu, 264
 Harâmi, 281
 Haramiler, 256
 Haremeyn-i Şerifeyn, 238
 Harhalu(?), 279
 Harsigar(?), 255
 Hartakal(?), 222
 Hasan Çavuş, 272
 Hasan Hevâce, 253
 Hasan Kal`a, 281
 Hasan, 224, 237, 257, 272, 280
 Hatib, 275
 Hayrebolı, 281
 Hayreddin, 235
 Hazret-i İbrahim, 277
 Hersek kadısı, 253
 Hersek Sancağı, 280
 Hersek, 226
 Hırsuz, 281
 Hızır, 264
 Hisar Eri Tüfenkçileri, 241
 Hisar eri, 275
 Hisar erleri, 272
 Hoyaliçe kazâsı, 230
 Hük-m-i Hümayunum, 241, 248
 Hüsâmzade Hatib Mehmed, 238
 Hüseyin bin abdullah, 275
 Hüseyin Çavuş, 265
 Hüseyin, 226, 237, 258, 272
- İ**
 İbrahim Çavuş, 230, 231
 İbrahim, 238
 İç-il, 230, 235
 İğtiyas(?), 235
 İl Eri, 260
 İlbasan beği, 272
 İlbasan, 221
 İnebahtı, 256
 İpek, 258
 İskender Sancağı, 253, 258
 İskenderiye Sancağı
 İskenderiye, 227
 İstanbul kadısı, 271
 İstanbul, 229, 231, 232, 248, 260, 271, 275
 İşim(?), 240
 İzmir İskeleyi, 233, 270
 İzmir kadısı, 269
 İzvornik Sancağı, 234
- K**
 Ka`be-i Şerife, 267
 Kadı, 255, 273
 Kadılar, 228
 Kafaraş(?), 252
 Kakır(?), 222
 Kal`a-i Limni, 271
 Kala-i Nev, 221
 Kalayerto, 255
 Kalenderhâne Camii, 275
 Kalık(?), 281
 Kaliçe, 270
 Kamer bin Ahsık (?), 257
 Kangın, 279

- Kangırı, 279
 Kaplan, 231, 274
 Kara Pir Ali, 276
 Kara Simci(?), 255
 Karadağ kadıları, 258
 Karagoka(?), 235
 Karahisâr kâdısı, 264
 Karaman, 230, 231, 250, 274, 279
 Karlılı Beğine, 224
 Karye-i Kondiye, 255
 Karye-i Monderüz, 255
 Karye-i Üskün, 240
 Kaş(?), 230
 Katakozsu(?), 255
 Kâtib Cafer, 281
 Katomirine, 239
 Katron, 261
 Kavak, 251
 Kaya, 274
 Kayseriye, 240
 Kayseriye, 265
 Keçi(?), 240
 Kefe, 234
 Kefere-i Fecere, 280
 Kemah, 232
 Kemendci, 238
 Kendhar(?), 264
 Kendir, 233, 234, 269, 270
 Keşan kazası, 231
 Keşre(?), 265
 Kethüda, 229, 275
 Kıbrıs Beğlerbeğisi, 274
 Kıbrıs, 235, 240, 265, 274, 279
 Kığı Sancağı, 274
 Kılaç(?), 262
 Kındık(?), 222
 Kımık, 279
 Kızıl Bargiri, 256
 Kilimnete(?), 258
 Kilis Beği, 251
 Kilis, 263
 Kilyon(?), 222
 Kiremit, 236
 Kitris Evlan(?), 258
 Kobsolos, 281
 Koca(?), 258
 Kodşan, 240
 Kolyos, 244
 Kuduk Şahin, 277
 Kudüs-i Şerif Beği
 Süleymanşah, 277
 Kula Kazası, 221
 Kulak Ali, 265
 Kurd, 237
 Kuyumcu İbrahim, 238
 Kuyumcu Memi, 238
 Kuyumcu Ömer, 238
 Kuzat, 275
 Kuzu, 226
 Küçük Darbzen, 239
 Küffâr-ı Haksar, 233
 Kürek Akçesi, 276
 Kürekçi, 231
 Kürekçiler, 241, 270
 Kütahya piyadeleri, 221,

L

Laton(?), 222
 Limni, 271
 Liva-i Cebele, 251
 Lütfü Çavuş, 253

M

Ma`mure, 239
 Ma`muriye Kal`ası, 239
 Ma`muriye Kal`ası, 239
 Mâh-ı Receb, 231
 Mah-ı Şa`ban, 231
 Mahmud, 272
 Mahruse-i İstanbul, 229
 Mandehorya kâdısı, 274
 Maraş beğlerbeği, 230
 Mardin, 232
 Maton Kal`ası, 261
 Mecingerd(?), 281
 Mehmed bin Ali, 274
 Mehmed Bosna, 281
 Mehmed paşa, 273
 Mehmed, 258, 268, 271, 272, 221
 Mehmet Çavuş, 257
 Memi, 272
 Meşin, 223
 Meşirefe(?), 222
 Metula(?), 255
 Mesine, 261
 Mevlânâ alaeddin, 272
 Mevlânâ Hüsam halife, 272
 Mevlânâ Mehmed, 222
 Mısır Sancağı, 254

Mısır, 254, 255, 267, 267, 277,
 278
 Mi`marbaşı Sinan, 265
 Midillü, 233
 Midüllü, 269
 Mora, 225
 Muhanatık(?), 227
 Murad Paşa, 274
 Murad, 268
 Mus, 240
 Musli, 262
 Muslihiddin halife, 272
 Mustafa bin ali, 275
 Mustafa bin Firuz, 257
 Mustafa Çavuş, 238
 Mustafa Çavuş, 270
 Mustafa, 221, 257, 272, 275
 Mü`ezzin Kaya, 238

N

Naibler, 273
 Nasuh, 272
 Nefs-i İlbasan, 272
 Nefs-i Konya, 265
 Nefs-i Zile, 268
 Nemçe taifesi, 252
 Nemçe vilayeti, 252
 Nikola, 255
 Nişancı oğlu Ali, 240
 Nizâmi, 268
 Nova, 280
 Noyluk, 253

O

Ohri Sancağı, 281
 Ohri, 240, 281
 Oklu, 251
 Olur Serih(?), 237
 Oran(?), 237
 Ordu, 267
 Osman, 231, 274
 Ovacık Alaybeğisi Kaya, 274
 Ölgün, 253
 Ömer, 263

P

Palamut, 236
 Palanka, 226
 Pallu Kasn, 255
 Palu Beyi Hüseyin, 239
 Papa dimitri, 255
 Papa Kostan, 255
 Paşa Kal`a, 281
 Paşa Sancağı, 242
 Payas Kal`ası, 235
 Penbe, 269
 Pirinç, 278
 Pirizrin, 258
 Podgoriçe, 237
 Podgoriçe, 258
 Pojega, 268

R

Prizren Sancağı, 280
 Receb, 275
 Reis Yatos(?), 234,

Rençber, 233, 234
 Reşi(?), 222
 Revan, 263
 Rum, 275
 Rumeli Beğlerbeğisi, 281
 Rumeli Yiğitleri, 279
 Rumili, 242, 271, 280

S

Sa`de(?), 257
 Sadık halife, 272
 Sahtiyân, 269
 Sahtiyân, 223
 Sakız beğine, 269
 Sakız, 233, 269
 Salih Çavuş, 262
 Samakov, 259
 Samsun İskelesi, 275
 Sancakbeğiler, 280
 Sarı Keşiş, 259
 Sarı oğlu Döküncü, 240
 Sart Kazasi, 221
 Saru Fakih, 279
 Saruhan Piyadeleri, 263
 Selanik Sancağı, 259
 Selanik, 259
 Semendire, 244
 Serbest tımar, 256, 266
 Sicil-i mahfûz, 231
 Sigetvar Kal`ası, 236
 Sigetvar, 259
 Silahdar, 281
 Sinan Paşa, 241, 254

Sinan, 255
 Sipahi oğlanları, 281
 Sipahi, 280
 Sipahiler, 260, 272
 Sofya, 271
 Sohumi, 234
 Solak Mustafa, 281
 Sopina(?) Kal'ası, 268
 Sopina, 268
 Subaşılar, 275
 Sultan İmareti, 221
 Sultan Mehmed Han, 272
 Sultan Süleyan Gazi, 267
 Sultan Yıldır(ım), 252
 Sultaniye, 277
 Süleyman Subaşı, 275
 Süleyman, 221, 253, 267, 272

Ş

Şahi-i darbzen, 239
 Şam Beğlerbeği, 238, 277
 Şam kulları, 254
 Şam yeniçerileri, 277
 Şam, 238
 Şam, 254
 Şayka, 239
 Şehsüvar, 267
 Şemakli(?), 258
 Şemşeddin, 240
 Şeyzer Kâdısı Mevlânâ Mehmed, 222
 Şuayb bin aleyhisselam, 267
 Şumnu, 251
 Şüca`addin bin Abdullah, 275

T

Tarhaniyet, 269, 270
 Tarsus, 235
 Taş, 236
 Tavuk, 226
 Tekalîf-i Örfiye, 228
 Teraterkilo(?), 255
 Tereke, 223, 224, 269
 Tersâne-i âmire, 223
 Tersâne-i amire, 225, 228, 269
 Tersane-i âmireye, 233, 234
 Tımar, 277
 Tımışvar, 223
 Tırhala, 256
 Tire kadıları, 270
 Tire kazası, 234
 Tohum-ı mîrî, 235
 Tokat, 266
 Top finduğu, 239
 Top(r)ak kadıları, 272
 Toprak-ı Dine, 281
 Torbalı, 231
 Trablus İskelesi, 251, 263, 278
 Trablus, 270
 Trabzon Kal'ası, 232
 Trabzon, 268
 Tunus, 261
 Turhal Kazası, 275
 Tüfenk finduğu, 239
 Tüfenk, 229, 250, 258
 Tüfenk, 239, 278

U

Ulbese, 240
 Ulufe, 221, 254, 279,
 Ulufeci, 281
 Umerâ, 253, 254, 258, 275
 Urgan, 233, 234, 269, 270
 Uzeyr hasları, 235
 Uzeyr kadısı, 235
 Ümera-yı ekrâd, 229
 Üsküb, 258
 Üzeyr, 235

V

Vatan, 268
 Venedik Barçası, 270
 Venedik, 223
 Venedüklü barçası, 269
 Vilayet-i Dulkadriye, 239
 Vilayet-i Haleb, 227
 Vilayet-i Yemen, 241, 254
 Vize Beği, 237
 Voyvodası, 237

Y

Yaban Beyi, 265
 Yaban Sancağı, 265
 Yahşi Karagöz, 238
 Yahudiyan, 237
 Yalvaç kazası, 240

Yapağı, 270
 Yarak, 223, 239, 241, 243, 248,
 250, 260, 263, 280
 Yat, 241, 243, 248, 250, 260,
 263, 280
 Yayabaşı, 221
 Yayabaşlar, 277
 Yaylu, 251
 Yemen Beğlerbeği, 241, 254
 Yemen, 254
 Yeni Çavuş, 252
 Yenice Kal`a, 239
 Yeniçeri, 239
 Yeniçeriler, 277
 Yeniş, 252
 Yenişehir Kazası, 240
 Yerkazan Sinan, 277

Z

Za`im Ali, 232
 Zakir Sinan, 238
 Zevin(?), 281
 Zeynaver(?), 227
 Zeytin, 278
 Zimmiler, 279
 Zile Kal`ası, 268
 Züemâ, 242, 243, 244, 248, 250,
 272, 280
 Züema,

KAYNAKÇA

- ERKAN, Kemal; *1734-1735 Osmanlı-İran Savaşı Mühimme Defteri (Ramazân 1146 – Zilhicce 1147)*, İstanbul, 2011.
- İZGİ, Şuayp; *986 (1578) Tarihli 32 Numaralı Mühimme Defteri [s. 201- 400] Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006.
- KÜTÜKOĞLU, S. Mübahat; “Mühimme Defterleri”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, S.31.Ankara, 2006, s.520-522,
- 12 Numaralı Mühimme Defteri (978-979/1570-1572)*, Hacı Osman Yıldırım, Vahdettin Atik, Murat Cebecioğlu, Uğurhan Demirbaş, Mustafa Karazeybek, Muhammed Safi, Mustafa Serin, Osman Uslu, Numan Yekeler, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Daire Başkanlığı yay., Ankara, 1996.
- 5 Numaralı Mühimme Defteri (973/1505-1566)*, Hazırlayanlar: Hacı Osman Yıldırım, Vahdettin Atik, Murat Cebecioğlu, Uğurhan Demirbaş, Mustafa Karazeybek, Muhammed Safi, Mustafa Serin, Osman Uslu, Numan Yekeler, Zahit Yıldırım, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı yay., Ankara 1994.

EKLER**Ek 1. Orjinallik Raporu**

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Tuğba OK
Öğrenci Numarası	141211112
Enstitü Anabilim Dalı	Tarih
Programı	Yeniçağ Tarihi
Danışmanının Unvanı, Adı-Soyadı	Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül HÜSEYNİKLİOĞLU
Tez Başlığı (Türkçe)	23 Numaralı ve 1573-1574 Tarihli Mühimme Defteri / s. 221-281 (Özet-Transkripsiyon-Dizin)

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

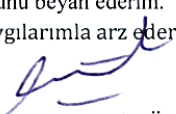
Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 121 sayfalık kısmına ilişkin, 05/07/2018 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 15'tir.

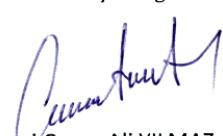
Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin doktora tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül HÜSEYNİKLİOĞLU
Danışmanın Adı-Soyadı
(İmzası)

Dr. Öğr. Üyesi Cuma Ali YILMAZ
Anabilim Dalı Başkanı V.
(İmzası)

Lisansüstü tezler, savunma öncesinde **intihal program raporu** ile birlikte enstitüye teslim edilir.

İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %10, "alıntılar dâhil" % 30'u geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱
 ۴۹۲
 ۴۹۳
 ۴۹۴
 ۴۹۵
 ۴۹۶
 ۴۹۷
 ۴۹۸
 ۴۹۹
 ۵۰۰

۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱
 ۴۹۲
 ۴۹۳
 ۴۹۴
 ۴۹۵
 ۴۹۶
 ۴۹۷
 ۴۹۸
 ۴۹۹
 ۵۰۰

عرب و قورلر... سالتت... دله... سالتت... دله... سالتت...

توزيم... كوزون... اهره... نام... و... دله... و... و...

معمل... كوس... سالتت... دله... سالتت... دله... سالتت...

ان... ل... ك... س... س... س... س... س... س...

و... و... و... و... و... و... و... و... و...

و... و... و... و... و... و... و... و... و...

دول... ك... س... س... س... س... س... س...

حضرت ابوالفضل (ع) که در آن روز در راه بود و از راه دور از ایشان آواز شنید و چون از راه دور از ایشان آواز شنید و چون از راه دور از ایشان آواز شنید...

مضمون

حضرت ابوالفضل (ع) که در آن روز در راه بود و از راه دور از ایشان آواز شنید...

حضرت ابوالفضل (ع) که در آن روز در راه بود و از راه دور از ایشان آواز شنید...

حضرت ابوالفضل (ع) که در آن روز در راه بود و از راه دور از ایشان آواز شنید...

حضرت ابوالفضل (ع) که در آن روز در راه بود و از راه دور از ایشان آواز شنید...

حضرت ابوالفضل (ع) که در آن روز در راه بود و از راه دور از ایشان آواز شنید...

حضرت ابوالفضل (ع) که در آن روز در راه بود و از راه دور از ایشان آواز شنید...

چون که میگویند در این بر روی تو فکوز اولاده رها می تویم تو قدری تو نگردد و ما خودی در این می گوییم
 بر این تو فکوز تو بر تویم و ما خودی بر این تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو
 بر این تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو
 تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو فکوز تو

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

رودرگاه
 رودرگاه
 رودرگاه

<p>۷۲ ۴۶ ۷۲ ۴۶</p>	<p>۴۷ ۳۵ ۴۷ ۳۵</p>	<p>۹۵ ۴۸ ۹۵ ۴۸</p>	<p>روح کبریکینه احرار لونه وور سیورسن بلننه توقان دونه ۱۲۱</p>
<p>۱۲۲ ۷۸ ۸۹ ۷۸ ۸۹</p>	<p>۷۸ ۲۰ ۷۸ ۲۰ ۸۹ ۲۰</p>	<p>۱۱۰ ۳۰ ۱۱۰ ۳۰ ۱۱۰ ۳۰</p>	<p>طرزونه سار قصر سوزنه فاینده با پور و قلم سوزنه اسپر و قلم سوزنه ۱۳۹۰</p>

<p>۳۶ ۱۹۹ ۳۶ ۱۹۹</p>	<p>۳۶ ۱۹۹ ۳۶ ۱۹۹</p>	<p>۳۶ ۱۹۹ ۳۶ ۱۹۹</p>	<p>روح کبریکینه لونه وور سیورسن بلننه توقان دونه ۱۲۱</p>
<p>۱۹ ۱۹ ۱۹ ۱۹</p>	<p>۱۹ ۱۹ ۱۹ ۱۹</p>	<p>۱۹ ۱۹ ۱۹ ۱۹</p>	<p>روح کبریکینه لونه وور سیورسن بلننه توقان دونه ۱۲۱</p>

از مرتبه هفت تا ...
 قوسها بکسر خیر اید ...
 قوس ایا بعد از ...
 زبور طوطی ...
 نیمه در این ...
 انا خود و ...

از کسب ریخته ...
 چون لوله ...
 راجع به ...
 از سر ...
 در صورت ...
 هر جا ...

از کسب ریخته ...
 چون لوله ...
 راجع به ...
 از سر ...
 در صورت ...
 هر جا ...

مویکریکته و ...
 در لوله ...
 لوله ...
 تا از ...
 در این ...
 از کسب ...
 در صورت ...
 هر جا ...

از کسب ریخته ...
 چون لوله ...
 راجع به ...
 از سر ...
 در صورت ...
 هر جا ...

۹۸۳
۹۲ سورہ کہم
۵۱۲
درم یک یک یک یک ...
سال توتی ما ن س و سال توتی کو ...
رسب سرق لکون ...
لیم فی علی ...
ص صلیب و سب ...
غلام لونه ...
جنبت و بر ...
کلمه و تصویب ...
ص صلیب و سب ...

درم یک یک یک یک ...
سال توتی ما ن س و سال توتی کو ...
رسب سرق لکون ...
لیم فی علی ...
ص صلیب و سب ...
غلام لونه ...
جنبت و بر ...
کلمه و تصویب ...
ص صلیب و سب ...

۹۸۴
۹۳ سورہ نعل
۵۱۳
سنة فانت ...
له نام ...
اطاعت ...
صا علی ...
اولاد ...
لا ...
علا ...
اوله ...

چنانچه یک ...
لوسلف ...
لکین ...
وصول ...
رسم ...
حکم ...
توضیحات ...

کتابت

۶۴۸

جمله اوزن فاضله ای که کلوز کو تبریدی و قضا و از او رویان و توجی عین از او ای که کلوز
 مهور از آن گشته عورتی را نمانده هر طرفه از او زینت و از او روی هر یک بگردن و جا بظلم
 قوز از او روی حلای سر و کمره آینه اول و نخته خیز از او زینت و از او روی کلوز گشته کلوز لایق بیرون
 عورتان که کلوز به سمایه و مینور و باری و عیان و ولایت و موز و و قوز و در کلوز که بلور و مینور
 از مدین به صوم و از باری و سر از علامه و غیره و از او زینت و از او روی کلوز که کلوز کلوز کلوز کلوز
 از او روی و از او روی و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز
 از او روی و از او روی و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز

کتابت

۶۴۹

سود کلوز
 از او روی و از او روی و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز
 از او روی و از او روی و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز
 از او روی و از او روی و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز
 از او روی و از او روی و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز
 از او روی و از او روی و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز

کتابت

۶۵۰

سود کلوز
 از او روی و از او روی و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز
 از او روی و از او روی و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز
 از او روی و از او روی و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز
 از او روی و از او روی و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز
 از او روی و از او روی و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز و موز

CVI

صوفه فاضلة كج استاتوه فاضله مكنون كورون قولي بلست اوله واورنه فوجيه صوب اوله اوله اوله
 في المديكي جولي باغن وغيره لوب كورون بوقه . لوزله قرح لانه المقولله وغيره لوب لوب اوله
 كج وريملين عرفه المديكي كورونه هه موزله لوبه في اوله فوجيه لانه السوفينه باغن شره سورج
 واورنه بوباسه معتد لوب اوله كج واورنه روم ابلتته فوجيه في لوب اوله لوب كورون لوب اوله
 كج كورنا جورو واورنه كورون كورون هه عاغت اوله واورنه جوجنه الموقه واورنه بوجيه كورنه
 لاه هه هه هه هه بوباسه بوباسه كورون كورون فوجيه واورنه لوب كورون كورون هه هه هه هه
 مكنون لوب
 واورنه لوب

صوفه فاضلة كج استاتوه فاضله مكنون كورون قولي بلست اوله واورنه فوجيه صوب اوله اوله اوله
 في المديكي جولي باغن وغيره لوب كورون بوقه . لوزله قرح لانه المقولله وغيره لوب لوب اوله
 كج وريملين عرفه المديكي كورونه هه موزله لوبه في اوله فوجيه لانه السوفينه باغن شره سورج
 واورنه بوباسه معتد لوب اوله كج واورنه روم ابلتته فوجيه في لوب اوله لوب كورون لوب اوله
 كج كورنا جورو واورنه كورون كورون هه عاغت اوله واورنه جوجنه الموقه واورنه بوجيه كورنه
 لاه هه هه هه بوباسه بوباسه كورون كورون فوجيه واورنه لوب كورون كورون هه هه هه هه
 مكنون لوب
 واورنه لوب

CVI

صوفه فاضلة كج استاتوه فاضله مكنون كورون قولي بلست اوله واورنه فوجيه صوب اوله اوله اوله
 في المديكي جولي باغن وغيره لوب كورون بوقه . لوزله قرح لانه المقولله وغيره لوب لوب اوله
 كج وريملين عرفه المديكي كورونه هه موزله لوبه في اوله فوجيه لانه السوفينه باغن شره سورج
 واورنه بوباسه معتد لوب اوله كج واورنه روم ابلتته فوجيه في لوب اوله لوب كورون لوب اوله
 كج كورنا جورو واورنه كورون كورون هه عاغت اوله واورنه جوجنه الموقه واورنه بوجيه كورنه
 لاه هه هه هه بوباسه بوباسه كورون كورون فوجيه واورنه لوب كورون كورون هه هه هه هه
 مكنون لوب
 واورنه لوب

۱۸۲ سورہ زکریٰ

۴۹۸۱

و در وقت غروب و در وقت باران با هم با کوهن موریترا حال سیه دست و سحران مکاه و عقبه و علی
 عزت که در ملای سلطن جهان و در حق و در حق زمانند و کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 و از کله رانقصر و در وقت از سیرین کاکه فرستند بخانه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 باز کاکه ناز کوه
 رجا ز سیرین و در غیر بوجه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 صد رفتن و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر
 سلطنت از آنه و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر
 هر حال روز کوه
 کاکه فرستند و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر
 در کوه
 و باز کاکه ناز کوه
 کاکه فرستند و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر

قرع از کوه کوه

۱۸۱ سورہ زکریٰ

۴۹۸۰

و در وقت غروب و در وقت باران با هم با کوهن موریترا حال سیه دست و سحران مکاه و عقبه و علی
 عزت که در ملای سلطن جهان و در حق و در حق زمانند و کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 و از کله رانقصر و در وقت از سیرین کاکه فرستند بخانه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 باز کاکه ناز کوه
 رجا ز سیرین و در غیر بوجه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 صد رفتن و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر
 سلطنت از آنه و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر
 هر حال روز کوه
 کاکه فرستند و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر
 در کوه
 و باز کاکه ناز کوه
 کاکه فرستند و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر و در وقت از کله رانقصر

قرع از کوه کوه

ÖZ GEÇMİŞ

1990 Tokat'ın Erbaa ilçesinde doğdu. İlkokulu Erbaa'da ortaokul ve liseyi Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinde tamamladı. Daha sonra Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Tarih bölümünü kazanıp 2013 yılında mezun oldu.2014- 2015 döneminde Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim dalı, Yeniçağ Bilim Dalı'nda Yüksek Lisansa başladı.

